

Τμήμα Ψυχολογίας
Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Σχολής Κοινωνικών Επιστημών και Ψυχολογίας

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔ.ΕΤΟΥΣ 2015-2016

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

I. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΜ ECTS

6002	Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι	3	4	ΚΨ	Γ.Προδρομίτης
6004	Εισαγωγή στην Γνωστική Ψυχολογία Ι	3	4	ΓΝ	Σ.Σαμαρτζή
6006	Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι	3	4	ΓΝ	Σ.Καζή
6043	Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα Ι	3	4	Μ	Ι.Κατερέλος
6119	Θεωρίες προσωπικότητας & Κλινική Ψυχολογία Ι	3	4	ΚΛ	Φ.Αναγνωστόπουλος

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΜ ECTS

6012	Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ	3	4	ΚΨ	Γ.Προδρομίτης
6013	Εισαγωγή στην Γνωστική Ψυχολογία ΙΙ	3	4	ΓΝ	Σ.Σαμαρτζή
6015	Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ	3	4	ΓΝ	Σ.Καζή
6031	Βιολογική Ψυχολογία	3	4	ΓΝ	Ε.Τσάλτα & συνεργάτες ΕΚΠΑ
6094	Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα ΙΙ	3	4	Μ	Ι.Κατερέλος

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΜ ECTS

6005	Περιγραφική Στατιστική	3	4	Μ	Θ.Μπεχράκης
6053	Κοινωνική Επιρροή Ι	3	4	ΚΨ	Γ.Προδρομίτης
6123	Ψυχομετρία Ι	3	4	ΚΛ	Α.Σταλίκας
6257	Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς Ι	3	4	ΚΛ	Ρ-Τ.Μέλλον
6296	Ψυχολογία της Συνεργασίας	3	4	ΓΝ	Μ.Σακαλάκη

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΜ ECTS

6052	Επαγωγική Στατιστική	3	4	Μ	Θ.Μπεχράκης
6060	Κοινωνικές Αναπαραστάσεις	3	4	ΚΨ	Σ.Μαντόγλου
6122	Ψυχοπαθολογία του βρέφους, του παιδιού & του εφήβου	3	4	ΚΛ	Χ.Παπαηλιού Παν/μιο Αιγαίου
6130	Πειραματικός Σχεδιασμός Έρευνας στην Ψυχολογία	3	4	Μ	Γ.Προδρομίτης
6196	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	3	4	Γ	Γ.Αλεξιάς

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΜ ECTS

6051	Εγκληματολογική Ψυχολογία: Κλινικές Εφαρμογές Ι	3	4	ΚΛ	Φ.Τσαλίκου
6105	Εργαστήρια Κοινωνικής Ψυχολογίας	4	6	ΚΨ	Μ.Σακαλάκη, Ξ.Χρυσόχου, Ι.Κατερέλος, Σ.Μαντόγλου, Π.Κορδούτης, Γ.Προδρομίτης
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα Ι (6043) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)				

6148	Μέθοδοι Έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία	3	4	M	A.Σταλίκας
6286	Ψυχοπαθολογία του Ενήλικα	3	4	ΚΛ	Σ.Στυλιανίδης
6294	Κοινωνική και Πολιτική Ψυχολογία	3	4	ΚΨ	Ξ.Χρυσόχοου

- ✓ Πριν την έναρξη της διδασκαλίας του μαθήματος “Εργαστήρια Κοινωνικής Ψυχολογίας”, προηγείται συνάντηση των ενδιαφερόμενων φοιτητών μετά από σχετική ανακοίνωση, προκειμένου να γίνει η ένταξή τους σε ομάδες, ανά διδάσκοντα.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ**ΔΜ ECTS**

6079	Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής	3	6	M	Θ.Μπεχράκης, Φ.Αναγνωστόπουλος, Γ.Αλεξιάς, Σ.Καζή
	Προαπαιτούμενα: Περιγραφική Στατιστική (6005) Επαγωγική Στατιστική (6052)				
6152	Κοινωνική Νόηση	3	4	ΚΨ	A.Χαντζή
6272	Εισαγωγή στη Ψυχολογία της Υγείας	3	4	ΚΛ	Φ.Αναγνωστόπουλος
6287	Ιστορία και Συστήματα της Ψυχολογίας	3	4	Γ	Π.Κορδούτης
6304	Δεοντολογία & Βιοηθική στις επιστήμες του ανθρώπου	3	4	Γ	I.Κριάρη

- ✓ Η επιτυχής συμμετοχή στο μάθημα “Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής” είναι απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να γίνει η έναρξη της Πτυχιακής Εργασίας (αυτό ισχύει για τους φοιτητές που εισήχθησαν από το ακαδ.έτος 2011-2012 και μετά Α.Μ. 0611.....)
- ✓ Προκειμένου να γίνει η έναρξη της διδασκαλίας του μαθήματος «Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής», προηγείται συνάντηση των ενδιαφερόμενων φοιτητών μετά από σχετική ανακοίνωση.
- ✓ Οι φοιτητές που θα έχουν παρακολουθήσει το μάθημα «Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής» στο χειμερινό εξάμηνο, ΔΕΝ θα μπορούν να δηλώσουν και το αντίστοιχο του Εαρινού.
- ✓ Η Δήλωση του μαθήματος «Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής» θα πραγματοποιείται από τη Γραμματεία, με βάση τους καταλόγους των συμμετεχόντων που θα παραδίδονται από τους διδάσκοντες.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ**ΔΜ ECTS**

6137	Πρακτική Άσκηση στην Ψυχολογία	6	18	Όλα τα μέλη ΔΕΠ
6143	Πτυχιακή Εργασία	7	36	Όλα τα μέλη ΔΕΠ
	Προαπαιτούμενο: Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079) ΜΟΝΟ για τους φοιτητές εισαγωγής το 2011-2012 (Α.Μ.0611.....)			

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ**ΔΜ ECTS**

6269	Πρακτική Άσκηση στην Ψυχολογία	6	18	Όλα τα μέλη ΔΕΠ
6142	Πτυχιακή Εργασία	7	36	Όλα τα μέλη ΔΕΠ
	Προαπαιτούμενο: Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079) ΜΟΝΟ για τους φοιτητές εισαγωγής το 2011-2012 (Α.Μ.0611.....)			

- ✓ Η “Πρακτική Άσκηση” και η “Πτυχιακή Εργασία” μπορούν να δηλωθούν ΜΟΝΟ από φοιτητές που βρίσκονται στο Δ' έτος σπουδών (Ζ' και Η' εξάμηνο)
- ✓ Η Πτυχιακή είναι ετήσια και μπορεί να ολοκληρωθεί μετά από δύο πλήρη εξάμηνα φοίτησης

- ✓ ΠΡΟΣΟΧΗ!!!! (δε συνυπολογίζεται στο χρόνο αυτό, το διάστημα κατά το οποίο βρίσκεται σε εκπαιδευτική άδεια το μέλος ΔΕΠ που επιβλέπει την εκπόνηση ή/και το εξάμηνο κατά το οποίο ο φοιτητής συμμετέχει στο πρόγραμμα LLP/ERASMUS).
- ✓ Προκειμένου να γίνει η έναρξη της Πτυχιακής, πρέπει να έχει προηγηθεί επιτυχής εξέταση στο μάθημα του Ε' ή ΣΤ' εξαμήνου "Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής" (ισχύει για τους φοιτητές που εισήχθησαν από το ακαδ.έτος 2011-2012 και μετά Α.Μ.0611.....)
- ✓ Το "Έντυπο Υποβολής Θέματος Πτυχιακής Εργασίας" υποβάλλεται ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ σε χρονικό διάστημα 3 εβδομάδων από την έναρξη της διδασκαλίας χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου αντίστοιχα, μετά από σχετική ανακοίνωση που εκδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος, καταχωρείται στο πρωτόκολλο και δίνεται αντίγραφό του.
- ✓ Μετά την Υποβολή του Εντύπου, πραγματοποιείται έλεγχος από τη Γραμματεία, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συντρέχουν όλες οι ως άνω προϋποθέσεις. Σε περίπτωση που δεν συντρέχει κάποια από αυτές, ακυρώνεται το σχετικό Έντυπο.
- ✓ Για την ολοκλήρωσή της και καταχώρηση της βαθμολογίας, απαιτείται και κατάθεση περίληψης (600-800 λέξεων) σε ηλεκτρονική μορφή (CD)
- ✓ Ο βαθμός της Διπλωματικής έχει διπλό συντελεστή βαρύτητας στο Μέσο Όρο Βαθμολογίας του πτυχίου
- ✓ Για την εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας, ΔΕΙΤΕ και τον Σχετικό Κανονισμό Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας.
- ✓ Για την έναρξη της "Πρακτικής Άσκησης", προηγείται συνάντηση όλων των ενδιαφερόμενων φοιτητών μετά από σχετική ανακοίνωση.

II. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ Ι: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες
Τουλάχιστον 4 (Τέσσερα) μαθήματα στη διάρκεια των σπουδών
Τουλάχιστον 5 (Πέντε) για τους φοιτητές εγγραφής μέχρι και 2009-2010

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Κ.Μ.		ΔΜ ECTS		
6033	Πολυδιάστατη Στατιστική	3	4	Θ.Μπεχράκης
	Προαπαιτούμενα: Περιγραφική Στατιστική (6005) Επαγωγική Στατιστική (6052)			
6136	Ανάπτυξη Μαθηματικών Εννοιών	3	4	Στ.Σαμαρτζή
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι (6006) Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ (6015)			
6181	Ψυχογλωσσολογία	3	4	Χ.Παπαηλιού Παν/μιο Αιγαίου
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			
6233	Σύγχρονα θέματα στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία	3	4	Σ.Καζή
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι (6006) Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ (6015)			
6273	Δομή και Λειτουργίες του Γνωστικού Συστήματος: Η περίπτωση της επίλυσης των προβλημάτων	3	4	Σ.Σαμαρτζή
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία Ι (6004) Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία ΙΙ (6013)			

ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Κ.Μ.		ΔΜ	ECTS	
6023	Νευροψυχολογία	3	4	Κ.Πόταγας, ΕΚΠΑ
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			
6073	Γνωστική Ανάπτυξη	3	4	Σ.Σαμαρτζή
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία Ι (6004) Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία ΙΙ (6013)			
6203	Οικονομική Ψυχολογία	3	4	Μ.Σακαλάκη
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012) Εισαγωγή στην Γνωστική Ψυχολογία ΙΙ (6013)			
6297	ΣΕΜ: Κοινωνιο-γνωστικές διαδικασίες απανθρωποποίησης	3	4	Μ.Σακαλάκη
	Προαπαιτούμενα : Κανένα			
6309	Γνωστική Ψυχολογία: Έρευνα και Εφαρμογές	3	4	Σ.Σαμαρτζή
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία Ι (6004) Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία ΙΙ (6013)			

ΜΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΑΚΑΔ.ΕΤΟΥΣ 2015-2016

6295	Μεταγνωστικές Διεργασίες	3	4	Σ.Σαμαρτζή
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΙΙ : Κλινική Ψυχολογία

Τουλάχιστον 4 (Τέσσερα) μαθήματα στη διάρκεια των σπουδών
Τουλάχιστον 6 (Εξι) για τους φοιτητές εγγραφής μέχρι και 2009-2010

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Κ.Μ.		ΔΜ	ECTS	
6135	Ψυχολογία της Υγείας ΙΙ	3	4	Φ.Αναγνωστόπουλος
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			
6140	Κοινωνική Ψυχιατρική Ι	3	4	Σ.Στυλιανίδης
	Προαπαιτούμενα: Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινική Ψυχολογία Ι (6119)			
6239	Συμπεριφορισμός και Ψυχοπαθολογία	3	4	Ρ-Τ.Μέλλον
	Προαπαιτούμενα: Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς Ι (6257)			
6285	Κλινική Ψυχολογία μέσα από τη Λογοτεχνία και την Τέχνη Ι	3	4	Φ.Τσαλίκोगλου
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6289	ΣΕΜ στην Κλινική Ψυχολογία: Ουσίες εξάρτησης Ι	3	4	Γ.Ποταμιάνος
	Προαπαιτούμενα: Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινική Ψυχολογία Ι (6119)			
6290	Εμπειρικά Τεκμηριωμένη Ψυχοθεραπεία	3	4	Γ.Ποταμιάνος
	Προαπαιτούμενα: Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινική Ψυχολογία Ι (6119)			

ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Κ.Μ.		ΔΜ	ECTS	
6127	Ψυχομετρία II	3	4	Αν.Σταλίκας
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			
6165	Κοινωνική Ψυχιατρική II	3	4	Σ.Στυλιανίδης
	Προαπαιτούμενο: Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινική Ψυχολογία I (6119)			
6215	Εγκληματολογική Ψυχολογία: Κλινικές Εφαρμογές II	3	4	Φ.Τσαλίκoglou
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6237	Κλινική ψυχολογία και ψυχολογία της υγείας στην πράξη	3	4	Φ.Αναγνωστόπουλος
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			
6238	Εργαστήρια στην ανάλυση της συμπεριφοράς	3	4	P-T.Μέλλον
	Προαπαιτούμενο: Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς I (6257)			
6258	Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς II	3	4	P-T.Μέλλον
	Προαπαιτούμενο: Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς I (6257)			
6291	ΣΕΜ στην Κλινική Ψυχολογία: Ουσίες εξάρτησης II	3	4	Γ.Ποταμιάνος
	Προαπαιτούμενα: Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινική Ψυχολογία I (6119) ΣΕΜ στην Κλινική Ψυχολογία: Ουσίες Εξάρτησης I (6289)			
6292	Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία	3	4	Αν.Σταλίκας
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			
6293	Κλινική Ψυχολογία μέσα από τη Λογοτεχνία & την Τέχνη II	3	4	Φ.Τσαλίκoglou
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6305	ΣΕΜ: Εφαρμογές της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας	3	4	Γ.Ποταμιάνος
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6310	Ενδυνάμωση και συνηγορία στον χώρο της ψυχικής υγείας: Θεωρία, μεθοδολογία και καλές πρακτικές	3	4	Σ.Στυλιανίδης
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			

ΜΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔ.ΕΤΟΥΣ 2015-2016

6265	Δημόσια Συστήματα Ψυχικής Υγείας: Συμμετοχή & ενδυνάμωση χρηστών & οικογενειών στο χώρο της ψυχικής υγείας	3	4	Σ.Στυλιανίδης
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			

ΘΕΜΑΤΙΚΗ III: Κοινωνική Ψυχολογία
Τουλάχιστον 4 (Τέσσερα) μαθήματα στη διάρκεια των σπουδών
Τουλάχιστον 7 (Επτά) για τους φοιτητές εγγραφής μέχρι και 2009-2010

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Κ.Μ.		ΔΜ ECTS		
6171	Στερεότυπα	3	4	Α.Χαντζή
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)			
6204	Σεμινάριο Κοινωνικής Ψυχολογίας Ι	3	4	Γ.Προδρομίτης
	Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)			
6210	Ερμηνευτικές Διαδικασίες Συμπεριφορών και Ενισχύσεων	3	4	Γ.Προδρομίτης
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)			
6225	Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων Ι	3	4	Π.Κορδούτης
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			
6282	Κοινωνική Μνήμη	3	4	Σ.Μαντόγλου
	Προαπαιτούμενο: Κοινωνικές Αναπαραστάσεις (6060)			

ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Κ.Μ.		ΔΜ ECTS		
6168	Ιδεολογία και Κοινωνική Ψυχολογία	3	4	Γ.Προδρομίτης
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6189	Κοινωνική Ταυτότητα και Διομαδικές Σχέσεις	3	4	Α.Χαντζή
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)			
6205	Σεμινάριο Κοινωνικής Ψυχολογίας ΙΙ	3	4	Γ.Προδρομίτης
	Προαπαιτούμενα: Σεμινάριο Κοινωνικής Ψυχολογίας Ι (6204) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)			
6221	Ψυχολογία των Πολύ-πολιτισμικών Κοινωνιών και της Μετανάστευσης	3	4	Ξ.Χρυσόχου
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6241	Πολύπλοκα Κοινωνικά Συστήματα & Κοινωνικές προσομοιώσεις	3	4	Ι.Κατερέλος
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα ΙΙ (6094)			
6242	Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων ΙΙ	3	4	Π.Κορδούτης
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			

6298	Η έννοια της σύγκρουσης στην Κοινωνική Ψυχολογία	3	4	Σ.Μαντόγλου
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012) Κοινωνική Επιρροή Ι (6053)			
6303	Κοινωνική Ψυχολογία της Γνώσης	3	4	Γ.Προδρομίτης
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012) Κοινωνική Επιρροή Ι (6053)			
6311	Διαστάσεις πολιτικής ψυχολογίας σε καιρούς κρίσης	3	4	Ξ.Χρυσόχου
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			

ΜΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔ.2015-2016

6281	Πολύπλοκα Κοινωνικά Συστήματα	3	4	Ι.Κατερέλος
	Προαπαιτούμενα : Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα Ι (6043)			

ΜΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔ.2015-2016

6228	Θεωρητικές Έννοιες της Κοινωνικής Ψυχολογίας μέσα από Ιστορικές και Πολιτισμικές Προσεγγίσεις	3	4	Ξ.Χρυσόχου
	Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)			

ΘΕΜΑΤΙΚΗ IV: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες
Τουλάχιστον 4 (Τέσσερα) μαθήματα στη διάρκεια των σπουδών
Τουλάχιστον 5 (Πέντε) για τους φοιτητές εγγραφής μέχρι και 2009-2010

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Κ.Μ.		ΔΜ ECTS		
6121	Πολιτισμός και Ελεύθερος Χρόνος	3	4	Α.Κορωναίου
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6169	Κοινωνιολογία της Εργασίας	3	4	Α.Κορωναίου
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6216	Κοινωνιολογία της Υγείας	3	4	Γ.Αλεξιάς
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6229	Κοινωνιολογία του Σώματος	3	4	Γ.Αλεξιάς
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6263	Κοινωνικές Επιστήμες, Διαδίκτυο και Κυβερνοχώρος	3	4	Κ.Κοσκινάς
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6302	Μέθοδοι και Τεχνικές Έρευνας στον Κυβερνοχώρο	3	4	Κ.Κοσκινάς
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6307	Psychology: Current Issues	3	4	Ξ. Χρυσόχου
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			

ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Κ.Μ.		ΔΜ ECTS		
6300	ΚυβερνοΠολιτική και Δυνητικές Κοινότητες	3	4	Κ.Κοσκινάς
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6301	Η Κουλτούρα του Διαδικτύου: Κοινωνιο-Ψυχολογικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές	3	4	Κ.Κοσκινάς
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6308	Psychologie: Sujets Contemporains	3	4	Π.Κορδούτης
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			

ΜΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔ. 2015-2016

6299	Φιλοσοφία της Επιστήμης	3	4	
	Προαπαιτούμενα: Κανένα			

ΜΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔ. 2015-2016

6093	Ψυχοκοινωνιολογία των ΜΜΕ	3	4	Αλ.Κορωναίου
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			
6206	Κοινωνία της πληροφορίας και οπτικοακουστική εκπαίδευση	3	4	Α.Κορωναίου
	Προαπαιτούμενο: Κανένα			

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Αλεξιάς Γιώργος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τομέας: Κοινωνικής Θεωρίας και Έρευνας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της υγείας και του σώματος
E-Mail: galexias@yahoo.gr, galexias@panteion.gr,
Τηλ.: 2109201721, Γραφείο Γ13

Αναγνωστόπουλος Φώτιος, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Ψυχολογία της Υγείας
E-Mail: fganagn@hol.gr, Τηλ.: 2109201704, Γραφείο Β9

Καζή Σμαράγδα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τομέας: Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Εξελεγκτική Ψυχολογία,
E-Mail: smakazi@otenet.gr, Τηλ.: 2109201711, Γραφείο Β13

Κατερέλος Ιωάννης, Καθηγητής, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Ψυχολογία
E-Mail: ioannis.katerelos@on.gr, iokat@panteion.gr, Τηλ.: 2109201693, Γραφείο Α10
web: <http://www.hesiodproject.net/index.php/academic>

Κορδούτης Παναγιώτης, Καθηγητής, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων,
E-Mail: pkord@otenet.gr, kordouti@panteion.gr, Τηλ.: 2109201802, Γραφείο Ε3
web: www.kordoutis.gr

- Κορωναίου Αλεξάνδρα**, Καθηγήτρια, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου και των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας.
E-Mail: alexkoron@gmail.com, Τηλ.: 2109201688, Γραφείο E21
- Κοσκινάς Κωνσταντίνος**, Καθηγητής, Τομέας: Κοινωνικής Θεωρίας και Έρευνας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία των Δυνητικών Πολιτικών Κοινοτήτων
E-Mail: kkoski@panteion.gr, Τηλ.: 2109201723, Γραφείο Γ13
- Μαντόγλου Σουλτάνα**, Καθηγήτρια, Τομέας Κοινωνικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία
E-Mail: madoglou@panteion.gr, madoglou@gmail.com, Τηλ.: 210 9201691 , Γραφείο Α6
- Μέλλον Ρόμπερτ**, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κλινική Ψυχολογία με Πειραματικές Προσεγγίσεις Συμπεριφοράς
E-Mail: mellon.robert@gmail.com, Τηλ.: 2109201800, Γραφείο E8
- Μπεχράκης Θεόδωρος**, Καθηγητής, Τομέας: Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας, Γνωστικό Αντικείμενο: Στατιστική Εφαρμογή στις Επιστήμες του Ανθρώπου και της Κοινωνίας
E-Mail: behrakis@otenet.gr, Τηλ.: 2109201693, Γραφείο B8
- Παπαστάμου Στάμος**, Καθηγητής, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Πειραματική Κοινωνική Ψυχολογία
E-Mail: spspsps3@gmail.com, Τηλ.: 2109201686, Γραφείο A9
- Ποταμιάνος Γρηγόριος**, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κλινική Ψυχολογία
E-Mail: gpotam@panteion.gr, Τηλ.: 2109201770, Γραφείο E20
- Προδρομίτης Γεράσιμος**, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Πειραματική Κοινωνική Ψυχολογία
E-Mail: gprod@panteion.gr, Τηλ.: 2109201695, Γραφείο A11
- Σακαλάκη Μαρία**, Καθηγήτρια, Τομέας: Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία
E-Mail: saka11@otenet.gr, Τηλ.: 2109201694, Γραφείο A7
- Σαμαρτζή Σταυρούλα**, Καθηγήτρια, Τομέας: Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Γνωστική Ανάπτυξη
E-Mail: samartzi@panteion.gr, st.samartzi@gmail.com, Τηλ.: 2109201692, Γραφείο Α6
- Σταλίκας Αναστάσιος**, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία
E-Mail: stalikas.anastasios@gmail.com, anstal@panteion.gr,
Τηλ.: 2109201702, Γραφείο B10
- Στυλιανίδης Στυλιανός**, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχιατρική
E-Mail: s.stylianidis@epapsy.gr, epapsy@otenet.gr,
Τηλ.: 2106141350, 2106141351, Γραφείο B13
- Τσαλίκoglou Φωτεινή**, Καθηγήτρια, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Ψυχολογία της Κοινωνικής Παρέκκλισης
E-Mail: fotini.tsalikoglou@gmail.com, Τηλ.: 2109201701, Γραφείο B11

Χαντζή Αλεξάνδρα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία
E-Mail: hantzi@panteion.gr, alhantzi@yahoo.gr, Τηλ.: 2109201707, Γραφείο B75

Χρυσόχου Ξένη, Καθηγήτρια, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας
Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική και Πολιτική Ψυχολογία
E-Mail: xeniachr@panteion.gr, xeniachryssochoou@yahoo.gr,
Τηλ.: 2109201696, Γραφείο E5

Παπαηλιού Χριστίνα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Email: papailiou@rhodes.aegean.gr

Πόταγας Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών, Α΄ Νευρολογική Κλινική της
Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αιγινήτειο Νοσοκομείο
e-mail: cpotagas@otenet.gr, Τηλ.: 210-7289307

Τσάλτσα Ελευθερία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών
E-mail: tsaltasl@med.uoa.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

6002 - «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι» - «Introduction to Social Psychology I»

Υποχρεωτικό Α΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [1261]: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία, Στάμος Παπαστάμου, Θ. Αποστολίδης, Κ. Λέτσιος, Α. Ξενικού, Γ. Προδρομίτης, Α. Χαντζή, Ν. Χρηστάκης, Ξ. Χρυσόχου
- ✓ Βιβλίο [1274]: Κοινωνικές Διακρίσεις και Οικουμενικά Δικαιώματα, Willem Doise

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποσκοπεί σε μια πρώτη εξοικείωση των φοιτητών με τις επιστημολογικές αρχές, τα αντικείμενα μελέτης, τις μεθοδολογικές επιλογές και τις θεωρητικές προσεγγίσεις της Κοινωνικής Ψυχολογίας, ώστε να γίνουν κατανοητά η ιδιομορφία και οι στόχοι του συγκεκριμένου αυτού κλάδου της ψυχολογικής επιστήμης.

Μετά από μια ιστορική αναδρομή στα σχήματα σκέψης, στις ερευνητικές προσπάθειες και στα θεωρητικά κείμενα, που διαμόρφωσαν και σε μεγάλο βαθμό προδιέγραψαν την πορεία της κοινωνιοψυχολογικής σκέψης, γίνεται αναφορά σε κεντρικές έννοιες και θεωρίες γύρω από τις οποίες αυτή αναπτύχθηκε.

Θεματικές ενότητες:

- Θεωρία των μαζών του G. LeBon
 - Η ανακάλυψη του «κοινού» και η εφεύρεση της «κοινής γνώμης» από τον G. Tarde
 - Γνωστική Ασυμφωνία
 - Ψυχολογική Αναδραστικότητα
 - Κοινωνική Σύγκριση
-

6004 - «Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία Ι» - «Introduction to Cognitive Psychology I»

Υποχρεωτικό Α' εξαμήνου

Διδάσκων: Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια**Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμο:** Βιβλίο [12301774]: Γνωστική Ψυχολογία, R.J. Sternberg**Περιγραφή μαθήματος:**

Η γνωστική λειτουργία πρέπει να θεωρηθεί ως η λειτουργία ενός συστήματος. Σε ένα πρώτο επίπεδο, η περιγραφή αυτού του συστήματος μπορεί να παρουσιαστεί ως η περιγραφή των λειτουργιών που δραστηριοποιούνται στο σύστημα καθώς και η κατάληξή τους. Επειδή το γνωστικό σύστημα λειτουργεί ως μια ολότητα με αλληλοεπιδράσεις και αλληλοσυνδέσεις, η διδασκαλία αυτού του μαθήματος είναι δυσχερής. Κατά συνέπεια, υποχρεούμαστε να το «κόψουμε» σε ενόητες λειτουργιών για την καλύτερη κατανόηση και αφομοίωσή του. Έτσι θα αναλυθούν :

Θεματικές ενότητες:

- Οι προσεγγίσεις στη γνωστική Ψυχολογία, (πειραματική-γνωστική ψυχολογία, υπολογιστική γνωσιακή επιστήμη, γνωσιακή νευροεπιστήμη, χρησιμότητα της γνωστικής επιστήμης).
- Η μάθηση ως γνωστική λειτουργία: προέλευση της γνώσης, σχέση γνώσης και μάθησης, συνειρμική (με κλασσική υποκατάσταση, με συντελεστική υποκατάσταση, αποτύπωση, εθισμός), άλλες μορφές μάθησης (μάθηση μέσω της δράσης, μέσω της δράσης, μέσω της παρατήρησης και της μίμησης, μάθηση μέσω της εκπαίδευσης, συνεργός μάθηση).
- Η αντίληψη ως γνωστική λειτουργία : σχέση αίσθησης και αντίληψης, η αντίληψη κατά τους εμπειριστές, η αντίληψη κατά τους μορφολογιστές (αντιληπτικές ικανότητες, νόμοι) αναγνώριση πληροφοριών (αντικειμένων, προσώπων).
- Η προσοχή ως γνωστική λειτουργία συντηρούμενη προσοχή, επικεντρωμένη και διαιρεμένη προσοχή (ρόλος των φυσικών και των εννοιολογικών χαρακτηριστικών της λειτουργίας), παράγοντες που επηρεάζουν την προσοχή (ομοιότητα έργων, δυσκολία έργων εξάσκηση) δομή της προσοχής (ενιαία-πολυδιάστατη), σχέση της προσοχής με αυτόματες και ελεγχόμενες λειτουργίες.
- Η γλώσσα ως γνωστική λειτουργία : οι γνωστικοί μηχανισμοί (ακουστικά μηνύματα-ανάγνωση), μηχανισμοί τύπου Bottom-up και τύπου Top-down, η παραγωγή της γλώσσας (ομιλία-γραφή), στάδια σχεδιασμού παραγωγής, ρόλος της εξάσκησης, σχέση γλώσσας και σκέψης (η γλώσσα καθορίζει τη σκέψη ή η σκέψη καθορίζει τη γλώσσα, η γλώσσα είναι ανεξάρτητη από τη σκέψη).

6006 «Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι» - «Introduction to Developmental Psychology I»

Υποχρεωτικό Α' εξαμήνου

Διδάσκων: Σμαράγδα Καζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια**Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμο:** Βιβλίο [32188]: Εξελικτική ψυχολογία, Feldman Robert S.**Περιγραφή μαθήματος:**

Ο κλάδος της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας μελετά τη διαδοχή των αλλαγών (σωματικών, ψυχολογικών και κοινωνικών) που μετέρχονται τα ανθρώπινα όντα καθώς μεγαλώνουν. Το μάθημα στοχεύει στη συστηματική παρουσίαση των ερευνητικών εργαλείων, αλλά, κυρίως, των θεωρητικών προσεγγίσεων ερμηνείας των αναπτυξιακών αλλαγών (Piaget, Vygotsky, συμπεριφορισμός, προσέγγιση βιολογίας-ωρίμανσης).

Θεματικές ενότητες:

- Τα κρίσιμα ερωτήματα του κλάδου της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας Ι
- Τα κρίσιμα ερωτήματα του κλάδου της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας ΙΙ
- Ερευνητικά εργαλεία της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας

- Παρουσίαση των κυριότερων θεωρητικών προσεγγίσεων για την ανάπτυξη Ι
 - Παρουσίαση των κυριότερων θεωρητικών προσεγγίσεων για την ανάπτυξη ΙΙ
 - Γονίδια και περιβάλλον
 - Προγενετική ανάπτυξη: Αισθητηριακές δυνατότητες και εμβρυϊκή μάθηση
 - Βιωσιμότητα και προωρότητα
 - Πρώτη βρεφική ηλικία: Οι πρώτες ικανότητες και οι μηχανισμοί της αναπτυξιακής αλλαγής
 - Τα επιτεύγματα της βρεφικής ηλικίας: Αντιληπτικο-κινητική ανάπτυξη και γνωστικές αλλαγές
 - Η ερμηνεία του Piaget
 - Η κοινωνική ανάπτυξη και η ανάπτυξη της προσωπικότητας στη βρεφική ηλικία 13) Ερμηνείες για τη δημιουργία του δεσμού
 - Οι πρώτες εμπειρίες και οι επιπτώσεις τους
-

6043 «Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα Ι» - «Introduction to Social Research I»

Υποχρεωτικό Α' εξαμήνου

Διδάσκων: Γιάννης Κατερέλος, Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [45651]: ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΜΟΣ Α, MADELEINE GRAWITZ
- ✓ Βιβλίο [12508145]: Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα, Babbie Earl
- ✓ Βιβλίο [31515]: Η έρευνα του πραγματικού κόσμου, Robson Colin
- ✓ Βιβλίο [42680]: Η Έρευνα στην Εκπαίδευση, Creswell W. John

Περιγραφή μαθήματος:

Εισαγωγή στην ερευνητική διαδικασία στις κοινωνικές επιστήμες.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή Ι
 - Εισαγωγή ΙΙ: Το ερευνητικό ερώτημα
 - Εισαγωγή ΙΙΙ: Η προσέγγιση
 - Η συμμετοχική παρατήρηση Ι
 - Η συμμετοχική παρατήρηση ΙΙ
 - Η συστηματική παρατήρηση Ι
 - Η συστηματική παρατήρηση ΙΙ
 - Η συστηματική παρατήρηση ΙΙΙ
 - Επανάληψη Ι
 - Επανάληψη ΙΙ
 - Συμπεράσματα
-

6119 «Θεωρίες Προσωπικότητας και Κλινική Ψυχολογία Ι» - «Theories of Personality and Clinical Psychology I»

Υποχρεωτικό Α' εξαμήνου

Διδάσκων: Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [22766812]: Προσωπικότητα :Θεωρίες, κλινική πρακτική και έρευνα, Επιμ.Ποταμιανός Γ.,Αναγνωστόπουλος Φ.
- ✓ Βιβλίο [11478]: Βασικές γνώσεις ψυχολογίας για επαγγελματίες υγείας, Παπαδάτου Δανάη,Μπελλάλη Θάλεια

Περιγραφή μαθήματος:

Στόχος του παρόντος μαθήματος είναι να παρουσιάσει στον φοιτητή τις βασικότερες θεωρητικές απόψεις που αφορούν στη διαμόρφωση και εξέλιξη της προσωπικότητας καθώς επίσης και τις ψυχολογικές θεραπευτικές προσεγγίσεις και κλινικές εφαρμογές οι οποίες απορρέουν από τις εν λόγω θεωρίες.

Ο κορμός του μαθήματος αποτελείται από την εισαγωγή στις θεωρίες προσωπικότητας (η έννοια της προσωπικότητας, οι τρόποι αξιολόγησής της, η κλινική έρευνα κλπ.) και από επιμέρους θεωρητικές προσεγγίσεις.

Θεματικές ενότητες:

- Ψυχαναλυτική προσέγγιση του S. Freud
- Συμπεριφορισμός (I. Pavlov, B.F. Skinner)
- Κοινωνικο- γνωστική θεωρία (A. Bandura)
- Προσωποκεντρική προσέγγιση του C. Rogers
- Θεωρίες των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας (H. Eysenck)
- Ψυχοθεραπεία και επιστημονική έρευνα

6012 «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II» - «Introduction to Social Psychology II»

Υποχρεωτικό Β' εξαμήνου

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [1245]: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία, Στάμος Παπαστάμου, Σ. Αντωνίου, Ι.Δ. Κατερέλος, Α. Μαντόγλου, Γ. Προδρομίτης, Α. -Β. Ρήγα, Μ. Σακαλάκη
- ✓ Βιβλίο [1277]: Η Εξήγηση στην Κοινωνική Ψυχολογία, Willem Doise

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί οργανική συνέχεια του μαθήματος «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι». Μετά από μια ιστορική και επιστημολογική ανασκόπηση, η οποία καλύπτει τη διαδρομή του κλάδου από τα τέλη του 19ου αιώνα μέχρι σήμερα, κατά την οποία τίθενται προβληματισμοί πάνω στο τι ήταν η Κοινωνική Ψυχολογία, πως εξελίχθηκε, τι θα μπορούσε να είχε γίνει και πως δομήθηκαν οι κατά καιρούς κυρίαρχες θεωρητικές, ερευνητικές και θεματολογικές της ενασχολήσεις, παρουσιάζεται η προβληματική των τεσσάρων επιπέδων ανάλυσης της κοινωνιο-ψυχολογικής πραγματικότητας. Η εν λόγω προβληματική προσεγγίζεται μέσω της αξιοποίησής της στους χώρους της Κοινωνικής Επιρροής και των Κοινωνικών Στάσεων και της αλλαγής τους.

Θεματικές ενότητες:

- Ιστορική και επιστημολογική επισκόπηση
- Τα τέσσερα επίπεδα ανάλυσης της Κοινωνιοψυχολογικής πραγματικότητας και της Ερευνητικής πρακτικής
- Συμμόρφωση και Υποταγή

- Ενδοτικότητα και Ιδεολογική Μεταστροφή
- Μειονοτική Επιρροή
- Κοινωνικές Στάσεις
- Μοντέλα Πειθούς και αλλαγής των κοινωνικών στάσεων

6013 «Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία II» - «Introduction to Cognitive Psychology II»

Υποχρεωτικό Β' εξαμήνου

Διδάσκων: Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [29962]: Εισαγωγή στις γνωστικές λειτουργίες, Σαμαρτζή Σταυρούλα

Περιγραφή μαθήματος:

Η μνήμη ως γνωστική λειτουργία : δομή της μνήμης (μοντέλα χωρικής οργάνωσης, πολυδομικά μοντέλα, μοντέλα προερχόμενα από την τεχνητή νοημοσύνη), μνημονικά διαμερίσματα (αισθητηριακή συγκράτηση, βραχύχρονη μνήμη, μακρόχρονη μνήμη, μνήμη εργασίας), μνημονικές λειτουργίες (αναγνώριση-ανάκληση, ρόλος του επιπέδου επεξεργασίας, του βαθμού επεξεργασίας, της διακριτότητας του ερεθίσματος), οι μνημονικές λειτουργίες ως φαινόμενο συνεχές και ως παράλληλες διανεμημένες διαδικασίες (επεισοδιακή και σημασιολογική μνήμη, δηλωτικές και διαδικαστικές γνώσεις), φαινόμενα λήθης, μεταμνήμη.

Οι αναπαραστάσεις ως γνωστική λειτουργία: εξωτερικές αναπαραστάσεις, εικονικές-λεκτικές), εσωτερικές αναπαραστάσεις (αναλογικές-προτασιακές, νοερές εικόνες, νοερά μοντέλα, η πρόταση ως μονάδα σημασιολογικής αναπαράστασης), η αναπαράσταση ως προϊόν διανεμημένης γνώσης.

Η οργάνωση της γνώσης: απλή οργάνωση της γνώσης, κατηγοριοποίηση (περιβάλλον, οργανισμός, αναπαράσταση και επεξεργασία των κατηγοριών, προσδοκίες αναμονές), σύνθετη οργάνωση της γνώσης (νοερές κατασκευές, σχήματα πλαίσια, σενάρια).

Σκέψη και λύση προβλημάτων : χαρακτηριστικά της σκέψης, λήψη απόφασης, περιορισμοί στους οποίους υπόκειται η σκέψη (συλλογιστικές διαδικασίες επαγωγής και συμπερασμού, νοερές τάσεις, προσδιοριστική τάση, λειτουργική προσήλωση) επεξεργασία της πληροφορίας (χώρος του προβλήματος ευρετικές και αλγοριθμικές στρατηγικές επίλυσης, ανάλυση μέσων και στόχων, οπισθοχωρητική μέθοδος, αναλογική μέθοδος), ρόλος της εμπειρίας κατά την λύση προβλημάτων, ρόλος της διαδικασίας αντιστοίχισης στη μεταβίβαση της γνώσης (αναπαραστατικά συστήματα), μοντέλα προσομοίωσης γνωστικής ανάπτυξης και ΗΥ.

6015 «Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία II» - «Introduction to Developmental Psychology II»

Υποχρεωτικό Β' εξαμήνου

Διδάσκων: Σμαράγδα Καζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [32191]: Εξελικτική ψυχολογία, Feldman Robert S.

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αυτό αποτελεί τη συνέχεια της Εισαγωγής στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία I και περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

Θεματικές ενότητες:

- Η απόκτηση της γλώσσας
- Ερμηνείες για την απόκτηση της γλώσσας
- Γλώσσα και σκέψη
- Η γνωστική ανάπτυξη στην προσχολική ηλικία
- Η κοινωνική ανάπτυξη και η ανάπτυξη της προσωπικότητας στην προσχολική ηλικία
- Η γνωστική ανάπτυξη στη μέση παιδική ηλικία

- Η κοινωνική ανάπτυξη και η ανάπτυξη της προσωπικότητας στη μέση παιδική ηλικία
 - Πλαίσια ανάπτυξης - Γονικότητα
 - Η γνωστική ανάπτυξη στην εφηβική ηλικία I
 - Η κοινωνική ανάπτυξη στην εφηβική ηλικία: Ταυτότητα
 - Η γνωστική ανάπτυξη στην πρώιμη ενήλικη ζωή
 - Η γνωστική ανάπτυξη στην ύστερη ενήλικη ζωή
 - Ανάπτυξη της προσωπικότητας και φυσιολογική γήρανση
-

6031 «Βιολογική Ψυχολογία» - «Biological Psychology»

Υποχρεωτικό Β' εξαμήνου

Διδάσκων: Ε.Τσάλτα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [13257058]: Εγκέφαλος και Συμπεριφορά, Kolb B.
- ✓ Βιβλίο [12589365]: Βιοψυχολογία - Επίτομο, Pinel

Περιγραφή μαθήματος:

Στο μάθημα αυτό γίνεται μια εισαγωγή στη σύγχρονη θεώρηση της συμπεριφορικής νευροεπιστήμης. Σκοπός του είναι αφενός η εξοικείωση με τη σύγχρονη βιολογική θεώρηση της ψυχολογίας και, αφετέρου, η προετοιμασία για τη μελέτη της βιολογικής βάσης σύνθετων ψυχολογικών φαινομένων.

Παρουσιάζονται οι βιοψυχολογικές μέθοδοι έρευνας από την ιστολογική, νευροανατομική και ηλεκτροφυσιολογική μελέτη της δραστηριότητας των νευρώνων μέχρι τη λειτουργική απεικόνιση του εγκεφάλου, σε συνδυασμό με τη μεθοδολογία προσδιορισμού και καταγραφής συμπεριφορικών μεταβλητών. Μελετώνται οι βασικές δομικές και λειτουργικές μονάδες του νευρικού συστήματος, τα νευρικά κύτταρα και ο τρόπος μετάδοσης μηνυμάτων εντός και μεταξύ νευρώνων, δηλαδή τα δυναμικά ηρεμίας και ενεργείας, η συναπτική επικοινωνία και οι νευροδιαβιβαστές. Επίσης, περιγράφεται η νευροανατομία του νευρικού συστήματος, οι βασικές δομικές και λειτουργικές υποδιαιρέσεις του και η εξελικτική του πορεία φυλογενετικά και οντογενετικά. Κατόπιν μελετάται η διαχείριση των ερεθισμάτων από την αίσθηση μέχρι την αντίληψή τους, καθώς και το βασικό σύστημα ελέγχου των κινητικών αντιδράσεων. Το τελικό μέρος του μαθήματος επικεντρώνεται στη σύνδεση της Βιολογικής Ψυχολογίας με την κλινική Ψυχολογία και Ψυχιατρική, με την παρουσίαση στοιχείων ανάκαμψης από εγκεφαλικές βλάβες καθώς και στοιχείων αιτιοπαθογένειας ψυχιατρικών διαταραχών.

Θεματικές ενότητες:

- Μέθοδοι Έρευνας στη Βιολογική Ψυχολογία
 - Νευρώνες και συνάψεις: νευροχημεία και φαρμακολογία του νευρικού συστήματος
 - Η ανατομία, ανάπτυξη και εξέλιξη του νευρικού συστήματος
 - Η διαχείριση των ερεθισμών: όραση και οπτική αντίληψη
 - Η διαχείριση των αντιδράσεων: κινητικό σύστημα
 - Το βιολογικό υπόστρωμα των ανώτερων γνωστικών λειτουργιών: μάθηση, μνήμη, συναίσθημα, στρες, γλώσσα
 - Στοιχεία νευροψυχολογίας: ανάκαμψη από εγκεφαλική βλάβη
 - Στοιχεία αιτιοπαθογένειας ψυχιατρικών διαταραχών.
-

6094 «Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα II» - «Introduction to Social Research II»

Υποχρεωτικό Β' εξαμήνου

Διδάσκων : Γιάννης Κατερέλος, Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [45697]: ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΜΟΣ Β, MADELEINE GRAWITZ
- ✓ Βιβλίο [12508145]: Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα, Babbie Earl
- ✓ Βιβλίο [31515]: Η έρευνα του πραγματικού κόσμου, Robson Colin
- ✓ Βιβλίο [30087]: Η πειραματική μέθοδος στην επιστημονική έρευνα, Christensen Larry B.
- ✓ Βιβλίο [42680]: Η Έρευνα στην Εκπαίδευση, Creswell W. John

Περιγραφή μαθήματος:

Εισαγωγή στην ερευνητική διαδικασία στις κοινωνικές επιστήμες. Συνέχεια του Ι.

Θεματικές ενότητες:

- Η συνέντευξη Ι
- Η συνέντευξη ΙΙ
- Η συνέντευξη ΙΙΙ
- Το ερωτηματολόγιο Ι
- Το ερωτηματολόγιο ΙΙ
- Το ερωτηματολόγιο ΙΙΙ
- Το πείραμα Ι
- Το πείραμα ΙΙ
- Το πείραμα ΙΙΙ
- Επανάληψη
- Συμπεράσματα

6005 «Περιγραφική Στατιστική» - «Descriptive Statistics»

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Διδάσκων: Θεόδωρος Μπεχράκης, Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [21952]: Στατιστικές τεχνικές και εφαρμογές στις επιστήμες της αγωγής, Γιαλαμάς Βασίλης
- ✓ Βιβλίο [31960]: Περιγραφική στατιστική, Παπαδημητρίου Γιάννης

Περιγραφή μαθήματος:

Αποτελεί μια εισαγωγή στις βασικές έννοιες της Στατιστικής που είναι απαραίτητες για την εμπειρική έρευνα. Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στις έννοιες δείγμα, πληθυσμός, μεταβλητή, δεδομένα καθώς επίσης και στις κατανομές συχνότητας, στους δείκτες κεντρικής τάσης και στους δείκτες διασποράς, στους πίνακες διασταύρωσης, στον συντελεστή συσχέτισης για δύο ποσοτικές μεταβλητές και στην απλή γραμμική παλινδρόμηση. Δίνεται έμφαση στις εφαρμογές και τα παραδείγματα που χρησιμοποιούνται προέρχονται κυρίως από έρευνες. Μέσα στην προοπτική του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στην χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή (εισαγωγή δεδομένων και περιγραφή των δεδομένων).

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Κατανομές συχνοτήτων
- Δείκτες κεντρικής τάσης
- Ασκήσεις-παραδείγματα
- Δείκτες διασποράς

- Ασκήσεις-παραδείγματα
- Πίνακες διασταύρωσης
- Ασκήσεις-παραδείγματα
- Γραμμική συσχέτιση
- Ασκήσεις-παραδείγματα
- Γραμμική παλινδρόμηση
- Ασκήσεις-παραδείγματα
- Κανονική κατανομή

6053 «Κοινωνική Επιρροή Ι» - «Social Influence Ι»

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [3457]: Μειονοτική Επιρροή και Καινοτομία, Robin Martin & Miles Hewstone
- ✓ Βιβλίο [1267]: Μειονότητες και Εξουσία, Στάμος Παπαστάμου, Γκαμπριέλ Μιούνυ

Περιγραφή μαθήματος:

Στην εισαγωγή του μαθήματος ορίζονται οι έννοιες της κοινωνική επιρροής, τη στάσης και αλλαγής της στάσης, της πλειοψηφίας-μειοψηφίας, πλειονότητας-μειονότητας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην έννοια της μειονότητας (άνομες, αντινομιστικές ορθόδοξες ή κανονιστικές, αντινομιστικές ετερόδοξες ή αντικανονιστικές μειονότητες). Παρουσιάζονται οι έννοιες της συμμόρφωσης-καινοτομίας, του τρίτολου πηγή - μήνυμα - στόχος και της ιδιομορφίας του κοινωνιοψυχολογικού βλέμματος στα φαινόμενα πειθούς. Επίσης, παρουσιάζεται το πρώτο θεωρητικό μοντέλο των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής (Sherif, Asch, Milgram, Hollander), το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως «λειτουργικό», και περιγράφονται τα βασικά χαρακτηριστικά που το διέπουν.

Θεματικές ενότητες:

- Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζεται το θεωρητικό μοντέλο των διαδικασιών μειονοτικής κοινωνικής επιρροής, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως «γενετικό». Οι διαδικασίες διάδοσης μιας καινοτομίας από τις ενεργές μειονότητες εγγράφεται σε ένα σύνθετο τριαδικό κοινωνικό πλαίσιο, όπου εμπλέκονται τρεις κοινωνικές οντότητες -Εξουσία(ες) - Μειονότητα(ες) - Πληθυσμός(οι)-, οι οποίες διατηρούν σχέσεις διαφορετικής υφής μεταξύ τους.
- Στη δεύτερη ενότητα, παρουσιάζεται ο πειραματικός έλεγχος των θεωρητικών προτάσεων της πρώτης ενότητας.
- Όσο για την τρίτη ενότητα, αυτή αφορά εφαρμογές του τριαδικού μοντέλου κοινωνικής επιρροής στην κοινωνιοψυχολογική πραγματικότητα.

6123 «Ψυχομετρία Ι» – «Psychometrics Ι»

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Διδάσκων: Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [12814815]: Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα, Αναστάσιος Σταλίκας, Σοφία Τριλίβα & Πάτζια Ρούσση
- ✓ Βιβλίο [33153324]: Ψυχομετρία και ψυχολογική αξιολόγηση, Κουλάκογλου Καρίνα.

Περιγραφή μαθήματος:

Ο στόχος του μαθήματος είναι η εκμάθηση των βασικών αρχών της ψυχομετρίας σαν κλάδος της ψυχολογίας. Θα παρουσιαστούν οι αρχές και τα αξιώματα της ψυχομετρίας όπως και εκείνα τα

στοιχεία της εγκυρότητας, αξιοπιστίας και στάθμισης ψυχομετρικών δοκιμασιών που θεωρούνται ως τα πλέον σημαντικά. Επιπλέον θα ασχοληθούμε με τα ζητήματα δεοντολογίας και με τις κυριότερες θεωρίες που προσπαθούν να ορίσουν την έννοια της νοημοσύνης.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Ορισμός της Ψυχομετρίας
- Φιλοσοφία της επιστήμης και ψυχομετρία
- Μέτρηση και αξιολόγηση
- Είδη τεστ και δοκιμασιών
- Αναγνωρίζοντας τα καλά τεστ
- Κοινωνικές βάσεις της ψυχομετρικής μέτρησης
- Μαθηματικές βάσεις της ψυχομετρικής μέτρησης
- Ψυχολογικές και φιλοσοφικές βάσεις της ψυχομετρικής μέτρησης
- Αξιοπιστία και τεστ νοημοσύνης
- Η Ψυχομετρία στη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου
- Ζητήματα εγκυρότητας
- Εγκυρότητα κριτηρίου
- Σχέση εγκυρότητας και αξιοπιστίας
- Λειτουργικοί ορισμοί
- Εγκυρότητα περιεχομένου
- Εννοιολογική εγκυρότητα
- Εσωτερική σταθερότητα
- Ανάλυση ερωτημάτων
- Εφαρμογή κριτηρίων

6257 «Ανάλυση της Συμπεριφοράς Ι» - «Behavior Analysis I»

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Διδάσκων: Ρόμπερτ Μέλλον, Καθηγητής

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [41959738]: Ψυχολογία της συμπεριφοράς, Ρόμπερτ Μέλλον

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα είναι το πρώτο μιας σειράς τεσσάρων μαθημάτων (6257, 6258, 6239 & 6238) που εισάγουν τη φιλοσοφία του θεμελιώδους συμπεριφορισμού, την πειραματική ανάλυση της συμπεριφοράς και τις εφαρμογές αυτής της επιστήμης στην ψυχοθεραπεία, στην εκπαίδευση και στη δημόσια πολιτική. Σε αντίθεση με τις δεσπόμενες προσεγγίσεις στην ψυχολογία, οι οποίες αιτιολογούν τη συμπεριφορά αναφορικά με μεταφυσικά γεγονότα του νου, της ψυχής, της προσωπικότητας κτλ., στη συμπεριφοριστική προσέγγιση ερμηνεύουμε την προέλευση όλων των ψυχολογικών φαινομένων (π.χ., αντίληψη, σκέψη, λύση προβλημάτων, ψυχοπαθολογία) μέσω της ανάλυσης της μακροπρόθεσμης σχέσης του ατόμου με τα γεγονότα του φυσικού κόσμου. Έτσι, το μάθημα αυτό εισάγει την ψυχολογία ως μια θετική επιστήμη, απόλυτα συνυφασμένη με την εξελικτική βιολογία. Η ερμηνεία της προέλευσης των ψυχολογικών φαινομένων βασίζεται σε αρχές καθορισμού της συμπεριφοράς, αρχές πειραματικής προέλευσης οι οποίες έχουν βρεθεί να ισχύουν ανεξάρτητα από χαρακτηριστικά όπως το φύλο, η ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, ή ακόμα το βιολογικό είδος του ατόμου. Επομένως, οι αρχές αυτές αποδεικνύεται να είναι ιδιαίτερα ωφέλιμες στους φοιτητές ψυχολογίας, αφού εκπαιδεύονται στην ερμηνεία και την αιτιολόγηση μιας πληθώρας συμπεριφορών, σκέψεων και συναισθημάτων που χαρακτηρίζουν την καθημερινή

ζωή του ανθρώπου. Επιπρόσθετα, εκπαιδεύονται σε παρεμβάσεις ρύθμισης των κατάλληλων συνθηκών, που βοηθούν στην αλλαγή των μη επιθυμητών ψυχολογικών καταστάσεων.

Θεματικές ενότητες:

- Ο πραγματισμός και ο θεμελιώδης συμπεριφορισμός ως εναλλακτικός τρόπος αιτιολογίας στην ψυχολογική ουσιαστικοποίηση.
- Συμπεριφοριστική μεθοδολογία: Η επιστημονική παρατήρηση, η πειραματική ανάλυση και τέλος η εκτεταμένη ατομική ανάλυση ως εναλλακτική στην στατιστική-ομαδική μέθοδο.
- Η κοινή, λανθασμένη παρουσίαση του συμπεριφορισμού ως ψυχολογία «ερεθίσματος-αντίδρασης», «μαύρου κουτιού» και «tabula rasa».
- Η πειραματική ανάλυση και η επιστημονική ερμηνεία ψυχολογικών φαινομένων.
- Η προκαλούμενη συμπεριφορά: Η φύση της, οι εξαρτημένες μεταβλητές και οι πρώτες αρχές καθορισμού της.
- Τα εξαρτημένα αντανακλαστικά και το ατομικό ιστορικό συσχέτισης ερεθισμάτων.
- Η γενίκευση και αποδυνάμωση των εξαρτημένων αντανακλαστικών, η δημιουργία συγκεκριμένων αντανακλαστικών και αντανακλαστικών της δεύτερης τάξης.
- Πολύπλοκα ιστορικά συσχέτισης ερεθισμάτων που ευνοούν ή αναστέλλουν την απόκτηση εξαρτημένων αντανακλαστικών.
- Τα συναισθήματα, η σεξουαλική διέγερση και άλλες εξαρτημένες αντιδράσεις στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
- Η διάκριση μεταξύ της πρόκλησης αντιδράσεων και της εκδήλωσης των δράσεων.
- Η συντελεστική συμπεριφορά: Η φύση της, οι εξαρτημένες μεταβλητές και οι πρώτες αρχές καθορισμού της.
- Η ενίσχυση, η εξάλειψη της ενίσχυσης και η επαγωγή δράσεων.
- Η διαφορική ενίσχυση και εξάλειψη της ενίσχυσης και η διαμόρφωση δράσεων.
- Η συντελεστική γενίκευση ερεθισμάτων και η συντελεστική διάκριση ερεθισμάτων.
- Η γνώση, η αντίληψη, η προσοχή, η έννοια και η αυτογνωσία ως φαινόμενα συντελεστικής διάκρισης ερεθισμάτων.

6296 «Ψυχολογία της συνεργασίας» - « Psychology of Cooperation»

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Διδάσκων: Μαρία Σακαλάκη, Καθηγήτρια

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [29953]: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία, Hewstone Miles, Stroebe Wolfgang

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα επικεντρώνεται στις ψυχολογικές προσεγγίσεις της δομής και της λειτουργίας των φαινομένων συνεργασίας. Παρουσιάζει τα κυριότερα θεωρητικά μοντέλα και τις έρευνες της ψυχολογίας που ανέδειξαν τις διαδικασίες που διέπουν την συνεργασία, συζητά τον προβληματισμό τους καθώς και τις πρακτικές εφαρμογές τους. Η συνεργασία είναι η μεταβλητή τάση ή ικανότητα των ατόμων να συντονίζουν τις προσπάθειές τους με τους άλλους, προκειμένου να ξεπεράσουν προσωπικούς ή καταστασιακούς περιορισμούς και να βελτιώσουν την επίδοσή τους σε διάφορα επιτεύγματα και στόχους. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα παρουσιαστούν οι θεωρητικοί προβληματισμοί και οι έρευνες που ασχολήθηκαν με τη συνεργασία, τις μεταβλητές και διαδικασίες που την ευνοούν ή την αναχαιτίζουν.

Θεματικές ενότητες:

- Ενότητα 1η: Κοινωνική σημαντικότητα της συνεργασίας και διακυβεύματα για τις κοινωνίες της γνώσης.

- Ενότητα 2η: Η συνεργασία στην Εξελικτική Θεωρία Παιγνίων: Καταστασιακοί και διαδραστικοί παράγοντες συνεργασίας.
 - Ενότητα 3η: Η συνεργασία στην Εξελικτική Θεωρία Παιγνίων: Ο ρόλος των γνωστικών διαδικασιών.
 - Ενότητα 4η: Η συνεργασία στην Κοινωνική Ψυχολογία: Διαπροσωπικοί, διομαδικοί, ενδοατομικοί, παράγοντες.
 - Ενότητα 5η: Διαπολιτισμικοί παράγοντες συνεργασίας.
 - Ενότητα 6η: Προδιαθεσικοί παράγοντες και προσωπικότητα.
 - Ενότητα 7η: Γνωστικές και κοινωνικές διαδικασίες επιλογής συνεργατικών και μη συνεργατικών στάσεων και συμπεριφορών.
 - Ενότητα 8η: Παραδείγματα εφαρμογών στο χώρο των κοινωνικών και οικονομικών σχέσεων.
 - Ενότητα 9η: Η συνεργασία ως διεπιστημονικό αντικείμενο
 - Ενότητα 10: Αναγκαιότητα μίας σύνθετης επιστημονικής προσέγγισης
 - Ενότητα 11η: Πρακτικές Ασκήσεις
 - Ενότητα 12η: Πρακτικές Ασκήσεις
-

6052 «Επαγωγική Στατιστική» - «Inferential Statistics»

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Διδάσκων: Θεόδωρος Μπεχράκης, Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [30001]: Εφαρμοσμένη στατιστική, Γναρδέλλης Χαράλαμπος
- ✓ Βιβλίο [31395]: Επαγωγική στατιστική, Κατσίλλης Ιωάννης Μ..

Περιγραφή μαθήματος:

Το αντικείμενο του μαθήματος είναι μια εισαγωγή στις κλασικές μεθόδους της επαγωγικής στατιστικής και συγκεκριμένα στους Ελέγχους Υποθέσεων και την Ανάλυση Διασποράς. Για τους Ελέγχους Υποθέσεων ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον έλεγχο t του Student και στον έλεγχο του χ^2 . Για την Ανάλυση Διασποράς, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην Ανάλυση Διασποράς ως προς ένα παράγοντα (One Way ANOVA) και στην Ανάλυση Διασποράς ως προς δύο παράγοντες (Two Way ANOVA). Δίνεται έμφαση στις εφαρμογές και η τάση είναι τα παραδείγματα που χρησιμοποιούνται, να προέρχονται από έρευνες. Μέσα στην προοπτική του μαθήματος είναι η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή για την εφαρμογή των μεθόδων αυτών σε πραγματικά δεδομένα.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
 - Έλεγχος T για ένα δείγμα
 - Ασκήσεις-παραδείγματα
 - Έλεγχος T για δύο ανεξάρτητα δείγματα
 - Ασκήσεις-παραδείγματα
 - Έλεγχος T για δύο εξαρτημένα δείγματα
 - Ασκήσεις-παραδείγματα
 - Ανάλυση διασποράς
 - Ασκήσεις-παραδείγματα
 - Ανάλυση διασποράς ως προς δύο παράγοντες
 - Ασκήσεις-παραδείγματα
 - Έλεγχος χ^2
 - Ασκήσεις-παραδείγματα
-

6060 «Κοινωνικές Αναπαραστάσεις» - «Social Representations»

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Διδάσκων: Άννα Μαντόγλου, Καθηγήτρια**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [33133060]: Επιστημονικός λόγος περί κοινωνικών αναπαραστάσεων και ιδεολογιών, Μαντόγλου Α.-Μελέτης Κ.
- ✓ Βιβλίο [22767760]: Μνήμες, Μαντόγλου Α.
- ✓ Βιβλίο [3441]: Κοινωνική μνήμη, κοινωνική λήθη, Άννα Μαντόγλου

Περιγραφή μαθήματος:

Προϊόν κοινωνιοψυχολογικής παραγωγής και «κατανάλωσης», οι κοινωνικές αναπαραστάσεις εντάσσονται σε ένα σύνθετο αλληλεπιδραστικό πλέγμα, όπου εμπλέκεται τόσο το άτομο όσο και η κοινωνία. Ένας από τους ορισμούς που προτείνεται για τις κοινωνικές αναπαραστάσεις είναι ότι αφορούν διαδικασίες μέσω των οποίων τα κοινωνικά υποκείμενα (άτομα ή ομάδες) κατασκευάζουν το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον τους με σκοπό να το ιδιοποιηθούν και να αλληλεπιδράσουν.

Στο μάθημα παρουσιάζεται η ιδιαιτερότητα των κοινωνικών αναπαραστάσεων, η διαδικασία σχηματισμού τους, οι συνθήκες ανάδυσή τους, το περιεχόμενό τους, η οργάνωσή τους, οι σχέσεις τους με τα συστήματα επικοινωνίας. Επιχειρείται, επίσης, η προσέγγιση μιας δυναμικής αντίληψης των κοινωνικών αναπαραστάσεων που σχετίζεται με τις διαδικασίες μετασχηματισμού, εξέλιξης ή αλλαγής τους. Ένας επίκαιρος προβληματισμός συνδέει τις κοινωνικές αναπαραστάσεις με άλλες μορφές σκέψης, όπως την κοινωνική μνήμη (ατομικές, συλλογικές, ιστορικές), την κοινωνική λήθη (λανθάνουσες μορφές κοινωνικής σκέψης) και την ιδεολογία.

Επίσης, παρουσιάζεται η μεθοδολογία προσέγγισης των κοινωνικών αναπαραστάσεων (συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια γνώμης, πειράματα...), δίνοντας συγκεκριμένα ερευνητικά παραδείγματα. Τέλος, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα ερευνών που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων, όπως ιστορικά υποκείμενα, έννοιες, θεωρίες, κοινωνικές καταστάσεις, ιστορικο-πολιτικά γεγονότα (το παιδί, η γυναίκα, η ψυχανάλυση, η ασθένεια και η υγεία, το σώμα, η ψυχική ασθένεια, ο πολιτισμός, η πόλη, η οικονομία, η πολιτική, η συνεργασία-ανταγωνισμός, η εξέγερση του Πολυτεχνείου ...).

Θεματικές ενότητες:

- Ορισμός των κοινωνικών αναπαραστάσεων και η σχέση τους με την κοινωνική ψυχολογία
- Από τις συλλογικές στις κοινωνικές αναπαραστάσεις
- Περιεχόμενο και οργάνωση της κοινωνικών αναπαραστάσεων
- Διαδικασία σχηματισμού τους και συνθήκες ανάδυσης
- Διάκριση μεταξύ επιστημονικής και αναπαραστασιακής σκέψης
- Συστήματα επικοινωνίας και κοινωνικές αναπαραστάσεις
- Λειτουργίες των κοινωνικών αναπαραστάσεων
- Κεντρικά και περιφερειακά στοιχεία : ένα διπλό σύστημα
- Οργάνωση των κοινωνικών αναπαραστάσεων και διαδικασίες μετασχηματισμού τους
- Σχέσεις κοινωνικών αναπαραστάσεων και άλλων μορφών κοινωνικής σκέψης (μνήμη, λήθη, ιδεολογία)
- Μεθοδολογία προσέγγισης των κοινωνικών αναπαραστάσεων - συλλογή δεδομένων - περιορισμοί
- Ερευνητικά παραδείγματα
- Συμπεράσματα

6122 «Ψυχοπαθολογία του Παιδιού και του Εφήβου» - «Child's and Adolescent's Psychopathology»

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Διδάσκων: Χ. Παπαηλιού, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [83612]: Εξελικτική ψυχοπαθολογία, Wilmshurst Linda, Μπεζεβέγκης Ηλίας (επιμ.)
- ✓ Βιβλίο [31390]: Εξελικτική ψυχοπαθολογία, Wenar Charles, Kerig Patricia K.

Περιγραφή μαθήματος:

Στο συγκεκριμένο μάθημα εξετάζονται η διάκριση φυσιολογικής και παθολογικής συμπεριφοράς, τα ισχύοντα συστήματα ταξινόμησης των αναπτυξιακών διαταραχών, η αιτιοπαθογένεια και οι δυνατότητες πρόληψης των αναπτυξιακών διαταραχών, η κλινική εικόνα που παρουσιάζει ένα φάσμα ψυχικών διαταραχών, η συννοσηρότητα μεταξύ των αναπτυξιακών διαταραχών, οι σύγχρονες μέθοδοι αντιμετώπισης των αναπτυξιακών διαταραχών και ρόλος των εκπαιδευτικών στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των αναπτυξιακών διαταραχών.

Θεματικές ενότητες:

- Η διάκριση φυσιολογικής και παθολογικής συμπεριφοράς
- Τα ισχύοντα συστήματα ταξινόμησης των αναπτυξιακών διαταραχών
- Η αιτιοπαθογένεια και οι δυνατότητες πρόληψης των αναπτυξιακών διαταραχών
- Η κλινική εικόνα που παρουσιάζει ένα φάσμα ψυχικών διαταραχών
- Η συν-νοσηρότητα μεταξύ των αναπτυξιακών διαταραχών
- Οι σύγχρονες μέθοδοι αντιμετώπισης των αναπτυξιακών διαταραχών
- Ο ρόλος των εκπαιδευτικών στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση αναπτυξιακών διαταραχών.

6130 «Πειραματικός Σχεδιασμός Έρευνας στην Ψυχολογία» - «Experimental research in Psychology».

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Διδάσκων : Γεράσιμος Προδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [2089]: Πειραματικός Σχεδιασμός και Στατιστικές Εφαρμογές στην Ψυχολογία, Fabio Sani, John Todman

Περιγραφή μαθήματος:

Από όλες τις κοινωνικές επιστήμες, η ψυχολογία είναι η επιστήμη που επικαλούμαστε, πιο συχνά, όταν πρόκειται να κάνουμε μια περιγραφή ή να δώσουμε μια εξήγηση που σχετίζεται, γενικώς, με την ανθρώπινη συμπεριφορά (χωρίς αυτό να αποκλείει άλλες επιστήμες όπως π.χ την κοινωνιολογία).

Αναμφίβολα η ψυχολογία διαφέρει από τις λεγόμενες θετικές επιστήμες, όσον αφορά τους στόχους, τις μεθόδους και τις εφαρμογές της, αλλά ταυτόχρονα χρησιμοποιεί το πείραμα για να αποδείξει τις ερευνητικές της υποθέσεις.

Η παρουσίαση των χαρακτηριστικών της επιστημονικής μεθόδου βρίσκεται, αφενός, σε άμεση σύνδεση με τις διαφορετικές φάσεις πραγματοποίησης μιας έρευνας, αφετέρου, με τις διαφορετικές στιγμές που ορίζουν τη δυναμική αυτής της πράξης.

Με στόχο την αποσαφήνιση των εννοιών και των μεθοδολογικών εργαλείων που χρησιμοποιούνται στην έρευνα, αυτό το μάθημα προσανατολίζεται:

Θεματικές ενότητες:

- Στην επεξήγηση των επιστημολογικών και λογικών βάσεων που διέπουν μια έρευνα.
- Στο ρόλο των θεωριών

- Στις διαφορετικές φάσεις διατύπωσης ερευνητικών ερωτημάτων (γενικές υποθέσεις, υποθέσεις έρευνας, στατιστικές υποθέσεις).
 - Στην ανάλυση της πιστότητας μίας έρευνας, τις μεταβλητές (ανεξάρτητες εξαρτημένες)
 - Στην επιλογή και κατασκευή πειραματικών υποδειγμάτων και υλικών σε συνθήκες εργαστηρίου ή πεδίου.
-

6196 «Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία» - «Introduction to Sociology».

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Διδάσκων : Γιώργος Αλεξιάς, Αναπληρωτής Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [41955464]: Κοινωνιολογία - Νέα αναθεωρημένη έκδοση, Hughes Michael, Kroehler Carolyn J.
- ✓ Βιβλίο [31709]: Κοινωνιολογία, Giddens Anthony

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις βασικές θεωρίες, έννοιες, κατηγορίες και μεθόδους της Κοινωνιολογίας. Η Κοινωνιολογία ως κοινωνική επιστήμη, ερευνά τις κοινωνικές σχέσεις και τους κοινωνικούς θεσμούς καθώς και τους τρόπους με τους οποίους οι κοινωνίες συγκροτούνται, σχηματίζονται και εξελίσσονται. Υιοθετώντας μια κριτική προσέγγιση των κοινωνιολογικών θεματικών και προβλημάτων, προσδιορίζονται οι τοπικές, εθνικές, διεθνείς και παγκόσμιες διαστάσεις των κοινωνικών φαινομένων. Το μεθοδολογικό κριτήριο για την κατανόηση των κοινωνικών σχέσεων και φαινομένων είναι αυτό που αφορά στη συλλογική πράξη των υποκειμένων, που, διαμέσου αυτής, κατασκευάζουν την ιστορία και τη βιογραφία τους. Οι κοινωνικές σχέσεις διέπονται από αυτές τις αρχές, όπως και οι τρόποι με τους οποίους τα υποκείμενα δρουν πάνω και μέσα στις διαφορετικές καταστάσεις και συνθήκες που βρίσκονται.

Θεματικές ενότητες:

- Κοινωνιολογία: Ορισμός και βασικές έννοιες
 - Κοινωνιολογική Θεωρία
 - Μέθοδοι κοινωνιολογικής έρευνας
 - Ο πολιτισμός, η κοινωνία και το άτομο
 - Κοινωνικοί τύποι, στρωμάτωση και ταξική δομή
 - Οικογένεια, γάμος και προσωπική ζωή
 - Παρέκκλιση και έγκλημα
 - Εθνότητα και φυλή
 - Σύγχρονες οργανώσεις
 - Εργασία και οικονομική ζωή
 - Επαναστάσεις και κοινωνικά κινήματα
-

6051 «Εγκληματολογική Ψυχολογία: Κλινικές εφαρμογές. Ι» - «Criminal Psychology: Clinical applications I»

Υποχρεωτικό Ε' εξαμήνου

Διδάσκων: Φωτεινή Τσαλίκου, Καθηγήτρια**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [4725]: ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΦΟΝΟΣ-ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ, ΤΣΑΛΙΚΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ
- ✓ Βιβλίο [30268]: Ο μύθος του επικίνδυνου ψυχασθενή, Τσαλίκου Φωτεινή

Περιγραφή μαθήματος:

Σε ένα από τα κεντρικά ζητήματα της εγκληματολογικής ψυχολογίας αναφέρεται το μάθημα. Στις σχέσεις ψυχικής διαταραχής και εγκληματικότητας. Ειδικότερα η παρούσα μελέτη πραγματεύεται δύο οριακά φαινόμενα, τη σχιζοφρένεια και το φόνο. Στόχος της να απαντήσει στην απορία που γεννά η ενδεχόμενη συμπαρουσία τους. Αν ο φόνος είναι ο αφανισμός του άλλου, τότε η σχιζοφρένεια –όπως εκφράζεται μέσα στην οικογένεια, τα ψυχιατρεία, την κοινότητα, μέσα στην πολυμορφία της θεσμικής κοινωνικής καταστολής-είναι η ζωή που συντρίβεται μέσα στον εαυτό της, η ζωή που αντιτίθεται στον εαυτό της. Ποιες είναι ο λιγότερο ή περισσότερο έκδηλες συγγένειες που αναπτύσσονται ανάμεσα σε αυτές τις δύο καταστάσεις ; Κατά πόσο η βία στον εαυτό υποθάλλει η προκαλεί την βία που στρέφεται στον άλλον; Ποιόν και τι καταστρέφουν τα άτομα με σχιζοφρένεια στις σπάνιες περιπτώσεις που οδηγούνται στην εκδήλωση μιας βιαιοπραγίας; Κρατούσα είναι η άποψη ότι το άτομο με σχιζοφρένεια είναι ένα επίφοβο, δυνάμει βίαιο άτομο. Ποιες είναι οι στρεβλές αλήθειες που κρύβει ένα τέτοιο παντοδύναμο διαχρονικά και ατεκμηρίωτο επιστημονικά στερεότυπο; Ποιες είναι οι λειτουργίες που επιτελεί το στερεότυπο αυτό σήμερα;

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Ψυχική ασθένεια και εγκληματικότητα: Όρια και αδυναμίες των θεωρητικών προσεγγίσεων
- Σχιζοφρένεια; Μια έννοια για επανεξέταση
- Ο Ανθρωποκτόνος σχιζοφρένεια μέσα από την παρούσα ερευνητική μελέτη
- Αποτελέσματα των ψυχολογικών δοκιμασιών
- Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του φόνου. Πόσο σχιζοφρενικός είναι ο φόνος του ατόμου με σχιζοφρένεια;
- Μια απόπειρα σύνθεσης: Η συμβολική σημασία του φόνου
- Συμπερασματικές Παρατηρήσεις

6105 «Εργαστήρια Κοινωνικής Ψυχολογίας» - «Laboratory of Social Psychology»

Υποχρεωτικό Ε' εξαμήνου

Διδάσκοντες: Μ.Σακαλάκη, Ξ.Χρυσόχοι, Α.Μαντόγλου, Ι.Κατερέλος, Π.Κορδούτης, Γ.Προδρομίτης.

Στο μάθημα «Εργαστήρια Κοινωνικής Ψυχολογίας» οι παρακολουθήσεις είναι υποχρεωτικές και ο φοιτητής οφείλει να συμμετάσχει ενεργά.

Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002)
Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)
Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα Ι (6043)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

- ✓ Βιβλίο [12508145]: Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα, Babbie Earl
- ✓ Βιβλίο [30087]: Η πειραματική μέθοδος στην επιστημονική έρευνα, Christensen Larry B.
- ✓ Βιβλίο [45651]: ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΜΟΣ Α, MADELEINE GRAWITZ

- ✓ Βιβλίο [45697]: ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΜΟΣ Β, MADELEINE GRAWITZ
- ✓ Βιβλίο [12301986]: Πεδία Έρευνας στην Κοινωνική Ψυχολογία: Πολιτισμός, μετανάστευση, οργανισμοί, υγεία-πρόληψη, στενές διαπροσωπικές σχέσεις, Π.Σ. Κορδούτης, Β.Γ. Παυλόπουλος
- ✓ Βιβλίο [1245]: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία, Στάμος Παπαστάμου, Σ. Αντωνίου, Ι.Δ. Κατερέλος, Α. Μαντόγλου, Γ. Προδρομίτης, Α. -Β. Ρήγα, Μ. Σακαλάκη
- ✓ Βιβλίο [3448]: Κοινωνική νόηση, σκέψη και συμπεριφορά, Επιστημονική επιμέλεια: Στ. Παπαστάμου, Γ. Προδρομίτης, Β. Παυλόπουλος
- ✓ Βιβλίο [31515]: Η έρευνα του πραγματικού κόσμου, Robson Colin
- ✓ Βιβλίο [2089]: Πειραματικός Σχεδιασμός και Στατιστικές Εφαρμογές στην Ψυχολογία, Fabio Sani, John Todman

Περιγραφή μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι να μυήσει τους φοιτητές στην κοινωνιοψυχολογική ερευνητική διαδικασία -η οποία ξεκινά από την επιλογή του θέματος και τελειώνει στη συγγραφή ενός επιστημονικού κειμένου- και κατά κύριο λόγο να τους κάνει να συμμετάσχουν εμπράκτως σε κάποια (ή κάποιες) φάσεις της ερευνητικής διαδικασίας, στη συλλογή ερευνητικών δεδομένων και στη στατιστικής τους επεξεργασία.

Στο μάθημα παρουσιάζονται συνοπτικά τα ερευνητικά διαβήματα και πραγματοποιείται έρευνα στην οποία συμμετέχουν όλοι οι φοιτητές. Σημειώνεται ότι δεδομένης της ποικιλομορφίας των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται κατά τη συλλογή και στατιστική επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων (ημι-κατευθυνόμενες συνεντεύξεις, ανάλυση περιεχομένου -θεματική, συχνότητων, αυτόματης ταξινόμησης, κ.ο.κ-, ερωτηματολόγια κλειστών ή/και ανοικτών ερωτήσεων, πειραματικός σχεδιασμός και εγχειρηματοποίηση ανεξάρτητων -και επικαλούμενων- μεταβλητών, χρήση μη παραμετρικών, παραμετρικών ή/και πολυδιάστατων στατιστικών τεστ), δεδομένου επίσης του περιορισμένου διαθέσιμου διδακτικού χρόνου, ο κάθε διδάσκων επιλέγει τη μέθοδο και τεχνική που κρίνει ότι ταιριάζει καλύτερα στην ιδιαιτερότητα των ερευνητικών δεδομένων που θα συλλέξουν και καλούνται να επεξεργαστούν οι φοιτητές, και αυτές τους διδάσκει, μέσω της ενεργούς συμμετοχής τους στη συγκεκριμένη ερευνητική διαδικασία.

Σημειώνεται επίσης πως η επιλογή αυτή μπορεί να διαφοροποιείται από μέλος ΔΕΠ σε μέλος ΔΕΠ και από έτος σε έτος.

Ενδεικτικό διάγραμμα παραδόσεων

- Επιλογή και ορισμός ερευνητικού αντικειμένου
- Συνέντευξη
- Ανάλυση περιεχομένου
- Κατασκευή ερωτηματολογίου
- Σχεδιασμός πειράματος
- Καταχώρηση δεδομένων σε στατιστικό λογισμικό πρόγραμμα (SPSS)
- Στατιστική επεξεργασία και ανάλυση εμπειρικών δεδομένων
- Συγγραφή τελικής ερευνητικής έκθεσης

Αξιολόγηση μαθήματος

Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται:

Στη βάση της ενεργής συμμετοχής των φοιτητών στο μάθημα και των ατομικών και ομαδικών εργασιών.

Με την τελική εργασία των φοιτητών, όπου οφείλουν να παρουσιάσουν το τμήμα της ερευνητικής διαδικασίας που συμμετείχαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων (η οποία συμπεριλαμβάνει τη συλλογή και επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων).

6148 «Μέθοδοι Έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία» – «Research Methods in Clinical Psychology»

Υποχρεωτικό Ε' εξαμήνου

Διδάσκων: Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής**Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα:** Βιβλίο [12866537]: ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ, ΣΤΑΛΙΚΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ**Περιγραφή μαθήματος:**

Ο στόχος του μαθήματος είναι η εκμάθηση των μεθόδων έρευνας που χρησιμοποιούνται σήμερα στην Κλινική, και Συμβουλευτική Ψυχολογία για την διερεύνηση εκείνων των μεταβλητών που θεωρούνται ως οι πλέον σημαντικές. Διαφορετικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί παρουσιάζονται κριτικά, και οι επιστημολογικές τους βάσεις εξετάζονται και σχετίζονται με την κάθε μέθοδο. Παρουσιάζονται και αναλύονται τα κύρια αποτελέσματα σχετικών ερευνών και οι τάσεις για την πορεία και ταυτότητα της έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία στο μέλλον.

Θεματικές ενότητες:

- Ο ρόλος της επιστημονικής μεθόδου στη κλινική και συμβουλευτική ψυχολογία
- Η επιστημονική σαν μέσο γνώσης
- Η επιστημονική μέθοδος και η ανθρώπινη συμπεριφορά
- Φιλοσοφία της επιστήμης για την συμβουλευτική ψυχολογία
- Το μοντέλο του επιστήμονα-κλινικού
- Επιλογή ερευνητικών ερωτήσεων και υποθέσεων
- Λειτουργικοί ορισμοί
- Αναγνώριση ερευνητικών μεταβλητών
- Συλλογή και ανάλυση δεδομένων
- Επιλογή και σχεδιασμός της ανεξάρτητης μεταβλητής
- Επιλογή και σχεδιασμός της εξαρτημένης μεταβλητής
- Επιλογή ερευνητικών σχεδιασμών
- Ζητήματα εγκυρότητας
- Ζητήματα εγκυρότητας
- Θέματα μεροληψίας συμμετεχόντων και ερευνητή
- Επιλογή και μεροληψία δείγματος
- Μεταξύ- και εντός ομάδων ερευνητικοί σχεδιασμοί
- Οικονομικοί και διαχρονικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί
- Ποσοτικοί περιγραφικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί
- Ποιοτικοί περιγραφικοί ερευνητικοί
- Έρευνες τελικού αποτελέσματος (outcome studies): στρατηγικές και θέματα μεθοδολογίας
- Θέματα σχεδιασμού ερευνών της θεραπευτικής διαδικασίας (process research).

6286 «Ψυχοπαθολογία του Ενήλικα» - «Adult Psychopathology»

Υποχρεωτικό Ε' εξαμήνου

Διδάσκων: Στέλιος Στυλιανίδης, Καθηγητής**Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα:** Βιβλίο [25204]: Εγχειρίδιο κλινικής ψυχιατρικής, Sadock Benjamin J., Sadock Virginia A.**Περιγραφή μαθήματος:**

Καλύπτεται όλο το πεδίο των ψυχικών διαταραχών και παρέχονται οι απαιτούμενες πληροφορίες για τη διάγνωση και θεραπεία τους στους ενήλικες. Παρουσιάζονται οι ψυχιατρικές διαταραχές των ενηλίκων και δίνεται έμφαση στην κατανόηση της ψυχοπαθολογίας, την επιδημιολογία, κλινική εικόνα και θεραπεία τους. Η ψυχιατρική συνέντευξη, η κλινική προσέγγιση του ψυχολόγου προς

τους ασθενείς, η αντιμετώπιση της ασθένειας στην κοινότητα αποτελούν βασικά στοιχεία του μαθήματος. Αναφορά γίνεται και στην ψυχοφαρμακολογία ώστε η εκπαίδευση των ψυχολόγων σε θέματα ψυχοπαθολογίας να επιτευχθεί ολοκληρωμένα και να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις που θα τους επιτρέψουν να αντιληφθούν το ρόλο του ψυχολόγου σε μια πολυκλαδική θεραπευτική ομάδα αλλά και σε οποιεσδήποτε άλλες κλινικές συνθήκες και πλαίσιο απέναντι στην ψυχική ασθένεια.

Θεματικές ενότητες:

- Ψυχιατρική Κλινική συνέντευξη
- Κλινικά συμπτώματα και σημεία στην ψυχιατρική – Σημειολογία και Ψυχοπαθολογία
- Κλινική εικόνα και διάγνωση του κάθε συνδρόμου-διαταραχής με κλινικά παραδείγματα, με αναφορά και συσχετισμό με κοινωνικο-πολιτισμικές συνιστώσες, επιδημιολογικά στοιχεία και ερευνητικά δεδομένα βάσει των πιο πρόσφατων ερευνητικών μελετών
- Αναφορά στην πολυπαραγοντική αιτιολογία και την το εξατομικευμένο θεραπευτικό σχέδιο σε κάθε διαγνωστική οντότητα.
- Η Ψυχοδυναμική εκτίμηση του ασθενούς και ευρύτερα της ψυχοπαθολογίας.
- Νομικά, ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα στην ψυχική ασθένεια.
- Ψυχοφαρμακολογία.
- Ψυχοθεραπείες.
- Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση

6294 Κοινωνική και Πολιτική Ψυχολογία - “Social and Political Psychology”

Υποχρεωτικό Ε' εξαμήνου

Διδάσκων: Χρυσόχοου Ξένη, Καθηγήτρια

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [54212]: Όψεις της ηγεμονίας στις φιλελεύθερες κοινωνίες, Συλλογικό
- ✓ Βιβλίο [2035]: Το Μίσος για τη Δημοκρατία, Jacques Ranciere

Περιγραφή του μαθήματος:

Στο μάθημα παρουσιάζονται κεντρικές θεωρίες της κοινωνικής ψυχολογίας που εμπλέκονται στην εξήγηση πολιτικών φαινομένων και συμπεριφοράς. Στόχος του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με τα θεωρητικά και εμπειρικά εργαλεία ανάλυσης της σύγχρονης κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας από κοινωνιο-ψυχολογική σκοπιά. Οι θεωρητικές έννοιες πλαισιώνονται με αναφορές στην παγκοσμιοποίηση, την έννοια του έθνους, την μετανάστευση, τις μορφές πολιτεύματος και την οικονομική κρίση. Ειδικότερα στο μάθημα γίνεται λόγος για: θεωρίες του κοινού νου (όψεις της ιδεολογίας και της ηγεμονίας στις φιλελεύθερες κοινωνίες), κοινωνική διαστρωμάτωση και status (με την παρουσίαση των εννοιών κοινωνική τάξη, φυλή, εθνότητα, φύλο), το ρόλο της κατηγοριοποίησης ως εργαλείο στήριξης της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και των ανισοτήτων, κοινωνική επιρροή (εξουσία, μειονότητες και κοινωνική αλλαγή), τη λήψη συλλογικών αποφάσεων και το ρόλο της ηγεσίας, θεωρίες κοινωνικής ταυτότητας, τη διαμόρφωση συλλογικής συνείδησης και πολιτική συμπεριφορά, τη σχέση ταυτότητας και πολιτικής συμμετοχής, τη κοινωνική δικαιοσύνη (αναδιανομή και αναγνώριση ως εργαλεία κοινωνικής συνοχής αλλά και κοινωνικής διεκδίκησης), τη διαμόρφωση κινημάτων, τις θεωρίες ενδο-ομαδικών και διο-ομαδικών συγκρούσεων, τις μορφές πολιτικής συμπεριφοράς και πολιτικής βίας.

Θεματικές ενότητες:

- Ιδεολογικές αρχές των φιλελεύθερων Κοινωνιών (ατομισμός, ελευθερία και επιλογή, δημοκρατικό ιδεώδες, ανελιξιακή πλάνη και δικαιοσύνη)

- Νομιμοποίηση και ηγεμονία (διομαδικές σχέσεις κυριαρχίας, ο ρόλος των αμφίσημων στερεοτύπων, κοινωνικό κύρος, νομιμοποίηση του συστήματος, προσανατολισμός κοινωνικής κυριαρχίας, κοινωνική ταυτότητα και αλλαγή)
- Εξουσία και Κοινωνική Αλλαγή (εξάρτηση και κοινωνική ταυτότητα, πολιτικοποιημένη κοινωνική ταυτότητα και κοινωνική αλλαγή, μειονοτική επιρροή, Ψυχολογία της Τυραννίας)

6079 «Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής» - «Practice in Statistical Analysis»

Υποχρεωτικό ΣΤ' εξαμήνου

Διδάσκοντες: Θ. Μπεχράκης, Φ.Αναγνωστόπουλος, Γ.Αλεξιάς, Σ.Καζή

Προαπαιτούμενα: Περιγραφική Στατιστική (6005)
Επαγωγική Στατιστική (6052)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [33133182]: Ανάλυση δεδομένων με το IBM SPSS STATISTICS 21, Γναρδέλλης Χ.
- ✓ Βιβλίο [13877]: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟ SPSS 16, DENNIS HOWITT, DUNCAN CRAMER

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα έχει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών / τριών με τη χρήση του λογισμικού προγράμματος PASW Statistics 17.0 (Predictive Analytics Software). Το PASW είναι ένα εύχρηστο πρόγραμμα διαχείρισης και στατιστικής ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων και η γνώση του αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον επιστήμονα – ερευνητή Ψυχολόγο. Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος οι φοιτητές / τριες ασκούνται στην εφαρμογή των γνώσεων Στατιστικής (Περιγραφικής και Επαγωγικής). Προαπαιτεί στοιχειώδεις γνώσεις χρήσης Η/Υ, καθώς είναι πρακτικά προσανατολισμένο,.

Θεματικές ενότητες:

- Οργανωτική συνάντηση
- Κωδικοποίηση και εισαγωγή δεδομένων στο SPSS
- Αρχική επεξεργασία αρχείου I
- Αρχική επεξεργασία αρχείου II
- Αρχική επεξεργασία αρχείου III
- Αμφίδρομη σχέση μεταξύ μεταβλητών
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών I: Σύγκριση μεταξύ ομάδων
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών II: Σύγκριση εντός ομάδων
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών III: Ανάλυση Διακύμανσης (ANOVA)
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών IV: Πολυμεταβλητή Ανάλυση Διακύμανσης, Επαναλαμβανόμενες Μετρήσεις
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών V: Παλινδρόμηση
- Ανάλυση παραγόντων (1 μάθημα)
- Σύνοψη, προετοιμασία για τις εξετάσεις (1 μάθημα)

6152 «Κοινωνική Νόηση» - «Social Cognition»

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Αλεξάνδρα Χαντζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [32311]: Κοινωνική ψυχολογία, Hogg Michael, Vaughan Graham
- ✓ Βιβλίο [31352]: Εισαγωγή στην ψυχολογία, Νασιάκου Μαρία, Χαντζή Αλεξάνδρα, Φατούρου-Χαρίτου Μίκα, Βοσνιάδου Στέλλα (επιμ.)

Περιγραφή μαθήματος:

Η κοινωνική νόηση αποτελεί μια προσέγγιση της Κοινωνικής Ψυχολογίας που επικεντρώνεται στο πως η νόηση επηρεάζεται από το ευρύτερο αλλά και το άμεσο κοινωνικό πλαίσιο και πως με τη σειρά της επηρεάζει την κοινωνική συμπεριφορά. Έχει θεωρηθεί από πολλούς επιστήμονες ως ίσως η πλέον κυρίαρχη προσέγγιση για την ερμηνεία της κοινωνικής συμπεριφοράς. Η κοινωνική ψυχολογία είχε έντονη «γνωστική χροιά», ακόμα και από την εποχή του Kurt Lewin, ο οποίος θεωρούσε ότι μπορούμε να κατανοήσουμε την κοινωνική συμπεριφορά πιο αποτελεσματικά αν την δούμε ως συνάρτηση των αντιλήψεων των ανθρώπων για τον περιβάλλοντα «κόσμο» τους. Η κοινωνική νόηση εξετάζει πως οι άνθρωποι ως «κοινωνικοί στοχαστές» επεξεργάζονται τις πληροφορίες που δέχονται από τους άλλους και το περιβάλλον και πως αυτές οι διαδικασίες επηρεάζουν την πρόσληψη των άλλων και την αλληλεπίδρασή τους με αυτούς. Η κοινωνική νόηση μελετά πως οι άνθρωποι κατανοούν τους άλλους και τον εαυτό τους και εστιάζει στο πως οι κοινοί άνθρωποι σκέφτονται και αισθάνονται για τους ανθρώπους και πως νομίζουν ότι σκέφτονται και αισθάνονται για τους ανθρώπους.

Θεματικές ενότητες:

- Τι είναι η κοινωνική νόηση. Μοντέλα του «κοινωνικού στοχαστή»
- Ο ρόλος του εγκεφάλου και της κουλτούρας στην κοινωνική νόηση
- Διαμόρφωση εντυπώσεων για τους άλλους ανθρώπους και ο ρόλος του εαυτού στη διαμόρφωση εντυπώσεων
- Βασικές έννοιες στην Κοινωνική Νόηση: Σχήματα
- Βασικές αρχές της κατηγοριοποίησης: Πρωτοτυπική και Υποδειγματική εκδοχή
- Χρήση των σχημάτων: Ποια σχήματα χρησιμοποιούν στην πράξη οι άνθρωποι; Στόχοι και χρήση σχημάτων
- Απόκτηση και ανάπτυξη σχημάτων. Αλλαγή σχημάτων
- Προσοχή και κωδικοποίηση
- Αίτια και συνέπειες της ευκρίνειας και της ζωηρότητας των ερεθισμάτων. Προσβασιμότητα των ερεθισμάτων
- Μνήμη για πρόσωπα
- Εξαγωγή κοινωνικών συμπερασμάτων: Σφάλματα και μεροληψίες
- Ευρετικές
- Κοινωνική νόηση και συναίσθημα
- Το συναίσθημα στις στενές σχέσεις
- Γνωστικές δομές και συναίσθημα

6272 «Εισαγωγή στην Ψυχολογία της Υγείας» - «Introduction to Health Psychology»

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Φώτης Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [12724512]: Εισαγωγή στην ψυχολογία της υγείας, M.R. DiMatteo & L.E. Martin
- ✓ Βιβλίο [11956]: ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑ: ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ

Περιγραφή μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην ψυχολογία της υγείας. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει την περιγραφή του αντικειμένου της ψυχολογίας της υγείας, του ρόλου του ψυχολόγου της υγείας και του βιοϊατρικού και βιοψυχοκοινωνικού μοντέλου υγείας. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των ατόμων κατά την πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη των ασθενειών. Στο τρίτο μέρος αναπτύσσονται οι ψυχολογικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην πιστή τήρηση της θεραπευτικής αγωγής και των ιατρικών οδηγιών, καθώς και στην καθυστέρηση αναζήτησης ιατρικής φροντίδας. Στο τέταρτο μέρος περιγράφεται το πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνει χώρα η επικοινωνία ιατρού- ασθενούς, αναλύεται η διαδικασία λήψης αποφάσεων από τους επαγγελματίες υγείας καθώς και η ιατρική διάλεκτος ως εμπόδιο στην ενημέρωση του ασθενούς για το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζει. Στο πέμπτο μέρος εξετάζεται η διαδικασία σχηματισμού γνωστικών αναπαραστάσεων της ασθένειας και προσαρμογής στις νέες συνθήκες που αυτή επιβάλλει. Το έκτο μέρος περιλαμβάνει την ψυχολογία του ατόμου που πάσχει από καρκίνο, AIDS ή καρδιολογικό νόσημα, καθώς και του ασθενούς τελικού σταδίου που πεθαίνει. Το έβδομο μέρος αφορά τις ψυχολογικές παρεμβάσεις για τη διαχείριση του στρες των επαγγελματιών υγείας στο χώρο του Νοσοκομείου.

Θεματικές ενότητες:

- Ο κλάδος της ψυχολογίας της υγείας
 - Βιοϊατρικό και βιο-ψυχοκοινωνικό μοντέλο υγείας και ασθένειας
 - Ψυχολογικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά πρόληψης των ασθενειών, καθώς και τη διατήρηση και προαγωγή της υγείας
 - Γνωστικές Αναπαραστάσεις των χρόνιων ασθενειών
 - Η διαδικασία παροχής ιατρικής φροντίδας
 - Η επικοινωνία ιατρού- ασθενούς
 - Διατήρηση της υγείας και συστάσεις για θέματα υγείας
 - Η διεργασία της ασθένειας
 - Επαγγελματική εξουθένωση και ψυχολογικές παρεμβάσεις
-

6287 «Ιστορία και συστήματα της Ψυχολογίας» - «History and Systems of Psychology»

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Παναγιώτης Κορδούτης, Καθηγητής**Προτεινόμενα διανεμόμενα συγγράμματα**

- ✓ Βιβλίο [12591]: ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ, BRENNAN JAMES ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΟΡΔΟΥΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
- ✓ Βιβλίο [11897]: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ, HERGENHAHN B.R.
- ✓ Βιβλίο [32096]: Το ιστορικό γίνεσθαι της ψυχολογίας, Δαφέρμος Μανόλης

Σημειώσεις: στον ιστότοπο του καθηγητή

http://www.kordoutis.gr/panteion/index.php?option=com_content&view=article&id=68%3Alesson3&catid=38%3Alesson3&Itemid=65&lang=el

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα παρακολουθεί τη γέννηση, τη μεταμόρφωση και την ανεξέλιξη των αντιλήψεων περί ψυχής και ανθρώπινης ύπαρξης στην πορεία του χρόνου. Η αφήγησή του εκτυλίσσεται από τη σύλληψή τους στις Ανατολικές παραδόσεις και τη θεμελίωσή τους, ως ψυχολογικών ιδεών, στην αρχαία Ελληνική φιλοσοφία, μέχρι την συγκρότησή τους σε ανεξάρτητη ψυχολογική επιστήμη, τον εικοστό αιώνα. Το μάθημα παρουσιάζει τα ψυχολογικά συστήματα του εικοστού αιώνα και τις σύγχρονες μετασυστηματικές τάσεις, στη γνωστική επιστήμη, τις νευροεπιστήμες, την αναπτυξιακή, την κοινωνική ψυχολογία και τη θεωρία της προσωπικότητας. Ιχνηλατεί το εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο από το οποίο ανέκυψαν οι περιπέτειες των ψυχολογικών ιδεών, ενώ υποδεικνύει τις σημαντικότερες φιλοσοφικές, επιστημονικές και κοινωνικές συνέπειες της εμφάνισής τους. Ταυτόχρονα, επιχειρεί, συγκρίνοντας και αξιολογώντας τις ψυχολογικές προσεγγίσεις, να αναδείξει την επιστημονολογική και μεθοδολογική συνέχειά τους, τις αντιθέσεις τους, τη διαλεκτική σχέση τους και την προοπτική τους. Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να διαμορφώσουν ολοκληρωμένη αντίληψη για τη βάση, τη φύση, το έργο της ψυχολογικής επιστήμης και τις συνέπειές του.

Θεματικές ενότητες:

- Η ιστορική θεμελίωση της Ψυχολογίας
- Γιατί μας χρειάζεται το παρελθόν της ψυχολογίας. Η συμβολή των αρχαίων ανατολικών πολιτισμών. Θεμελίωση της ψυχολογικής σκέψης στην Αρχαία Ελλάδα.
- Ρώμη και Μεσαίωνας
- Η αφύπνιση του πνεύματος με το Σχολαστικισμό. Η Ιταλική Αναγέννηση. Η Μεταρρύθμιση. Η Κοπερνίκεια επανάσταση.
- Η έλευση της μοντέρνας επιστήμης
- Η Γαλλική, η Βρετανική και η Γερμανική παράδοση: αισθησιαρχία-θετικισμός, παθητική και ενεργητική σύλληψη του νου.
- Τα ψυχολογικά μοντέλα σε αντιπαράθεση και σύγκριση
- Οι βάσεις της επιστημονικής Ψυχολογίας το 19ο αιώνα: Φυσιολογία, Ψυχοφυσική, Θεωρία της Εξέλιξης.
- Η μοντέρνα Ψυχολογία: φυσική επιστήμη ή επιστήμη του ανθρώπου;
- Συστήματα Ψυχολογίας στον εικοστό αιώνα
- Ο Αμερικανικός Λειτουργισμός
- Το Κίνημα της Ψυχολογίας της Μορφής
- Η Ψυχανάλυση
- Ο Συμπεριφορισμός
- Το Κίνημα της Τρίτης Δύναμης στην Ψυχολογία
- Σύγχρονες τάσεις: Νεολειτουργισμός
- Τα συστήματα της Ψυχολογίας και οι ψυχολογικές ιδέες υπό συνθετικό πρίσμα. Η προβληματική της επιστήμης, συμπεράσματα και προοπτικές

6304 «Δεοντολογία και Βιοηθική στις επιστήμες του ανθρώπου»

Υποχρεωτικό ΣΤ' εξαμήνου

Διδάσκων: Ισμήνη Κριάρη, Καθηγήτρια Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης**Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα:**

- ✓ Βιβλίο [34405]: Βιοϊατρικές εξελίξεις και συνταγματικό δίκαιο, Κριάρη - Κατράνη Ισμήνη
-

6137 / 6169 «Πρακτική Άσκηση στην Ψυχολογία» - «Practicum training»

Υποχρεωτικό Ζ' / Η' εξαμήνου

Διδάσκων : Όλα τα Μέλη ΔΕΠ**Περιγραφή μαθήματος:**

Η Πρακτική Άσκηση είναι υποχρεωτικό μάθημα για τους φοιτητές του τέταρτου έτους. Οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να ασκηθούν σε περίπου 80 διαφορετικούς φορείς δημοσίων ή ιδιωτικών υπηρεσιών. Πρωτεύων στόχος της Πρακτικής Άσκησης είναι να δοθεί η δυνατότητα στους φοιτητές να παρατηρήσουν, να επισημάνουν, να προβληματιστούν αλλά και να αμφισβητήσουν και αναθεωρήσουν θέσεις και προσεγγίσεις που διδάχτηκαν δημιουργώντας έτσι την βάση για την ανάπτυξη των δικών τους θέσεων σχετικά με την παρουσία της Ψυχολογικής Επιστήμης στην Κοινωνία. Δευτερεύοντες, αλλά εξίσου σημαντικοί είναι οι στόχοι της ανάπτυξης επαγγελματικότητας (π.χ. συνοχή και συνέπεια), της ενημέρωσης των φορέων για τις δυνατότητες εφαρμογής των γνώσεων της Ψυχολογικής Επιστήμης, καθώς και της ενημέρωσης του Τμήματος για τις ανάγκες στον χώρο της αγοράς εργασίας που αφορούν τους ψυχολόγους και δημιουργούν δυνατότητες για επαγγελματική σταδιοδρομία. Η αμφίδρομη αυτή ενημέρωση έχει την έννοια της παρέμβασης, την έννοια της θετικής δράσης στη διαμόρφωση των αναγκών στην αγορά εργασίας που αφορούν τους ψυχολόγους. Η επίτευξη των στόχων αυτών διευκολύνεται ή / και διασφαλίζεται από το σύστημα εποπτείας της Πρακτικής Άσκησης που επιτελείται από δύο επόπτες, έναν στο χώρο όπου ασκούνται οι φοιτητές και έναν στο Τμήμα, δηλαδή, ένα μέλος ΔΕΠ.

6143 / 6142 «Πτυχιακή Εργασία» - «Dissertation project»

Υποχρεωτικό Ζ' / Η' εξαμήνου

Διδάσκων: Μέλη ΔΕΠ

Προαπαιτούμενο: ΜΟΝΟ για τους φοιτητές εισαγωγής από το 2011-2012 (Α.Μ.0611.....) και μετά "Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής" (6079)

Περιγραφή μαθήματος:

Υποχρεωτικό μάθημα για τους τελειόφοιτους, η Πτυχιακή Εργασία δίνει την, χρονικά τελευταία, δυνατότητα αξιολόγησης αλλά και αυτο-αξιολόγησης των φοιτητών σχετικά με τις γνώσεις και δεξιότητες που ανέπτυξαν στις προπτυχιακές τους σπουδές. Η εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας διαρκεί δύο εξάμηνα. Σε συνεργασία με τον επόπτη διδάσκοντα (μέλος ΔΕΠ) οι φοιτητές δοκιμάζουν την επιστημονική τους σκέψη σε ένα θέμα που τους ενδιαφέρει προκειμένου να συνθέσουν ένα επιστημονικό κείμενο το οποίο να επιδεικνύει δεξιότητες βιβλιογραφικής ανασκόπησης, δεξιότητες σχεδιασμού και διεξαγωγής επιστημονικής έρευνας αλλά κυρίως ικανότητες αποσαφήνισης της θεωρητικής τους θέσης καθώς και κριτικής αυτής της θέσης σε θεωρητικό ή/ και μεθοδολογικό επίπεδο. Να σημειωθεί ότι η Πτυχιακή Εργασία είναι υποχρεωτικά ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ.

6033 «Πολυδιάστατη Στατιστική» - «Multidimensional Statistics»Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες**Διδάσκων:** Μπεχράκης Θεόδωρος, Καθηγητής**Προαπαιτούμενα:** Περιγραφική Στατιστική (6005)
Επαγωγική Στατιστική (6052)**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [4694]: ΠΟΛΥΔΙΑΣΤΑΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΜΠΕΧΡΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
- ✓ Βιβλίο [31439]: Η ανάλυση δεδομένων, Παπαδημητρίου Γιάννης

Περιγραφή μαθήματος:

Το αντικείμενο του μαθήματος είναι μια εισαγωγή στις μεθόδους της Πολυδιάστατης Ανάλυσης Δεδομένων και συγκεκριμένα στις παραγοντικές μεθόδους (Παραγοντική Ανάλυση Αντιστοιχιών, Ανάλυση Πολλαπλών Αντιστοιχιών, Ανάλυση σε Κύριες Συνιστώσες), στις μεθόδους Αυτόματης Ταξινόμησης και στις μεθόδους Διακρίνουσας Ανάλυσης. Γίνεται μια θεωρητική εισαγωγή στις μεθόδους αυτές, η οποία δεν απαιτεί ιδιαίτερες γνώσεις μαθηματικών, ενώ το μάθημα βασίζεται σε παραδείγματα και εφαρμογές των μεθόδων αυτών που προέρχονται από έρευνες. Δίνεται ιδιαίτερο βάρος στον τρόπο χρήσης των μεθόδων και στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων τους. Το μάθημα αυτό φιλοδοξεί να περιλαμβάνει την εξέλιξη των στατιστικών μεθόδων και, μέχρι σήμερα, διδάσκεται σπάνια στα ελληνικά πανεπιστήμια.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Η βασική ιδιότητα των παραγοντικών μεθόδων
- Ανάλυση Αντιστοιχιών
- Παραδείγματα εφαρμογής
- Ανάλυση Πολλαπλών Αντιστοιχιών
- Παραδείγματα εφαρμογής
- Ανάλυση σε κύριες συνιστώσες
- Παράδειγμα εφαρμογής
- Παράδειγμα εφαρμογής
- Παράδειγμα εφαρμογής
- Μέθοδοι Ταξινόμησης
- Ιεραρχική Ταξινόμησης
- Παράδειγμα εφαρμογής

6136 «Ανάπτυξη μαθηματικών εννοιών» -**«Development of mathematical concepts»**Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες**Διδάσκων:** Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια**Προαπαιτούμενα:** Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία I (6006)
Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία II (6015)**Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα:** Βιβλίο {32051} Huges, M. (1996). Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών. Αθήνα: Gutenberg.**Περιγραφή μαθήματος:**

Τα μαθηματικά αποτελούν ένα αυστηρά δομημένο σύστημα, η λειτουργία του οποίου διέπεται από σαφείς κανόνες λογικής. Η κατάκτηση ενός τέτοιου συστήματος στην πορεία της γνωστικής ανάπτυξης του ατόμου είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και εκφράζει, σε γενικές γραμμές, το πέρασμα από την απλοϊκή στην επιστημονική σκέψη. Ενδιαφέρον είναι εξάλλου το γεγονός ότι, ενώ οι αριθμοί και οι μεταξύ τους σχέσεις είναι προσφιλείς στα παιδιά από την προσχολική ήδη ηλικία γρήγορα, στη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εξελίσσονται σε ένα "δύσκολο" και

αντιπαθητικό αντικείμενο. Ο κυριότερος λόγος γι' αυτό είναι η διάσταση μεταξύ αφενός, του συστήματος κωδικοποίησης και των αναπαραστάσεων που διαθέτουν τα παιδιά για τις αριθμητικές σχέσεις και αφετέρου, αυτών που οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι τα παιδιά διαθέτουν. Το μάθημα εστιάζει στην έννοια του αριθμού και την κατανόηση της αριθμητικής προκειμένου στη συνέχεια να εμβαθύνει στην ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης, γενικότερα.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Τα μαθηματικά στο πλαίσιο της θεωρίας του Πιαζέ
- Βασικοί αριθμητικοί μετασχηματισμοί, αθροιστική δομή: πρόσθεση και αφαίρεση
- Η μετάβαση από το συγκεκριμένο στο αφηρημένο: η μαθηματική γλώσσα
- Η γραπτή αριθμητική - τύποι αναπαραστάσεων
- Γραπτά αριθμητικά συστήματα άλλων πολιτισμών
- Ο αριθμητικός συμβολισμός
- Η αριθμητική στο εκπαιδευτικό σύστημα
- Αριθμητικά παιχνίδια, αναπαραστάσεις και προώθηση της γνώσης
- Γλώσσα προγραμματισμού Logo και σχεδιασμός της δράσης
- Από την "αριθμητική" στα "μαθηματικά": άλγεβρα και γεωμετρία
- Ανώτερες μαθηματικές έννοιες: η θέση τους στο γνωστικό σύστημα
- Συμπερασματικές Παρατηρήσεις

6181 «Ψυχολinguιστική» - «Psycholinguistics»

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκων: Χριστίνα Παπαηλιού, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παν/μίου Αιγαίου

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [30016]: Η ανάπτυξη της γλώσσας, Παπαηλιού Χριστίνα
- ✓ Βιβλίο [47536]: ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ, ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΑΤΗ

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα της Ψυχολinguιστικής περιλαμβάνει μια εισαγωγή στην έννοια και στη μεθοδολογία της επιστήμης αυτής καθώς και θέματα που αφορούν την κατανόηση και παραγωγή της γλώσσας. Στο περιεχόμενο του μαθήματος υπογραμμίζεται τόσο η πολυπλοκότητα και ο πλούτος που παρουσιάζει η επεξεργασία της γλώσσας όσο και η ίδια η φύση της γλώσσας, η υπόσταση της οποίας προσδίδει στην Ψυχολinguιστική την ιδιαιτερότητα της: η γλώσσα είναι μια καθαρά νοητική πραγματικότητα -υπάρχει δηλαδή στη δραστηριότητα του λόγου τον οποίο βάζει σε λειτουργία- και ένα εξωτερικό αντικείμενο που επιβάλλει στο άτομο τους δικούς του κανόνες και τη δική του δομή. Το συγκεκριμένο μάθημα μελετά τη δραστηριότητα της γλώσσας μέσα από ένα σύστημα ψυχολογικών κανόνων στους οποίους αυτή υπόκειται και οι οποίοι καθιστούν δυνατή την ύπαρξη της.

Θεματικές ενότητες:

- Η Επιστήμη της Ψυχολinguιστικής
- Η κατανόηση του Εκφερόμενου Μηνύματος.
- Η Επεξεργασία της Φράσης σε Επίπεδα Ανάλυσης
- Από τη Λεξική Πρόσβαση στη Συντακτική Ανάλυση
- Η Λεξική Σημασιολογία
- Η Πρόταση: Σύνταξη και Σημασιολογία, Πραγματολογία
- Ο Λόγος

6233 «Σύγχρονα Θέματα στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία» - «Current topics on Developmental Psychology»Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες**Διδάσκων:** Σμαράγδα Καζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια**Προαπαιτούμενα:** Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι (6006)

Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ (6015)

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [32999115]: Ψυχολογία της Εφηβικής Ηλικίας, Coleman John, Μπεζεβέγκης Ηλίας (επιμέλεια)**Περιγραφή μαθήματος:**

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την τρέχουσα βιβλιογραφία και την έρευνα στο πεδίο της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας. Για το λόγο αυτό, επιλέγονται άρθρα από επιστημονικά περιοδικά Αναπτυξιακής Ψυχολογίας ή κεφάλαια βιβλίων στην αρχή του ακαδημαϊκού έτος, τα οποία παρουσιάζονται και αναλύονται κατά τη διάρκεια του έτους. Τα άρθρα αφορούν τις ακόλουθες θεματικές:

Θεματικές ενότητες:

- Η ανάπτυξη της μνήμης
- Η ανάπτυξη της προσοχής
- Η ανάπτυξη της μεταγνώσης και της μεταμνήμης
- Συνείδηση
- Εφαρμογές της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας
- Γονικότητα και επιπτώσεις της στην ανάπτυξη

6273 «Δομή και λειτουργίες του γνωστικού συστήματος: Η περίπτωση της επίλυσης προβλημάτων» - «Structure and process of the cognitive system: The case of problem solving»Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες**Διδάσκων:** Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια**Προαπαιτούμενα:** Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία Ι (6004)

Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία ΙΙ (6013)

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο {12509818} Σαμαρτζή, Σ. (2011). Ο χρόνος ως πρόβλημα προς επίλυση: Αναπαραστάσεις και γνωστικές στρατηγικές. Αθήνα, Πεδίο.**Περιγραφή μαθήματος:**

Το μάθημα αφορά στην περιγραφή της δομής και των διεργασιών του γνωστικού συστήματος, μέσω της επίλυσης προβλημάτων. Η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων αποτελεί ανώτερη γνωστική λειτουργία που περιλαμβάνει το συλλογισμό, το σχεδιασμό της δράσης του λύτη, την ενεργοποίηση στρατηγικών και την αξιολόγηση της δράσης ως προς τον στόχο. Στην επίλυση προβλήματος υπεισέρχονται και συνεισφέρουν όλες οι άλλες γνωστικές λειτουργίες, από τις πιο θεμελιώδεις έως τις πιο αναπτυγμένες (μάθηση, αντίληψη, προσοχή, γλώσσα, μνήμη και νοητικές αναπαραστάσεις). Στο μάθημα εξετάζεται ο ρόλος κάθε μίας γνωστικής διεργασίας στην επίλυση καθώς και η μεταξύ τους αλληλεπίδραση. Τέλος, παρουσιάζονται σύγχρονες έρευνες επίλυσης προβλημάτων χρονικών σχέσεων τα οποία, ως ιδιαίτερα σύνθετα προβλήματα, αναδεικνύουν τη σημασία των αναπαραστάσεων και των στρατηγικών στην επίλυση.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Η επίλυση προβλήματος ως γνωστική λειτουργία
- Ο ρόλος της μάθησης στην επίλυση προβλημάτων
- Ο ρόλος της αντίληψης στην επίλυση προβλημάτων

- Ο ρόλος της προσοχής στην επίλυση προβλημάτων
- Ο ρόλος της γλώσσας στην επίλυση προβλημάτων
- Ο ρόλος της μνήμης στην επίλυση προβλημάτων
- Ο ρόλος των αναπαραστάσεων στην επίλυση προβλημάτων
- Τα προβλήματα χρονικών σχέσεων
- Φυσικές έννοιες, αναπαραστάσεις και προβλήματα χρονικών σχέσεων
- Ο ρόλος των στρατηγικών στην επίλυση προβλημάτων χρονικών σχέσεων
- Ο ρόλος της προσωπικής εμπλοκής και του συναισθηματικού περιεχομένου στην επίλυση προβλημάτων χρονικών σχέσεων
- Συμπερασματικές Παρατηρήσεις

6023 «Νευροψυχολογία» - «Neuropsychology»

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Πόταγας, Επίκουρος Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [41959401]: Κλινική νευροψυχολογία. Σημεία, Κώστας Πόταγας
- ✓ Βιβλίο [41552]: Νευροψυχολογία, K. WALSH, D. DARBY

Περιγραφή μαθήματος:

Η νευροψυχολογία μελετά τις νοητικές λειτουργίες σε σχέση με τη δομή και τη λειτουργία του εγκεφάλου. Η κλινική νευροψυχολογία είναι η εφαρμογή αυτής της γνώσης για την αξιολόγηση, θεραπεία ή/και αποκατάσταση των ατόμων με διαγνωσμένη ή πιθανή εγκεφαλική βλάβη. Ιστορική ανασκόπηση της νευροψυχολογίας. Αδρή εγκεφαλική ανατομία, ανατομία του εγκεφαλικού φλοιού. Εγκεφαλική λειτουργία και συμπεριφορά. Γενικές αρχές της εγκεφαλικής λειτουργίας και της νευροψυχολογίας. Εξετάζονται η γλώσσα, μνήμη, προσοχή, οπτικές και χωρικές διεργασίες, καθώς και οι εκτελεστικές λειτουργίες του εγκεφάλου. Το μάθημα αποτελεί μια πρώτη γνωριμία με την κλινική νευροψυχολογία και προσφέρει μια γενική θεώρηση των βασικών της αρχών, θεωριών, έρευνας κι εφαρμογών. Παρουσίαση των βασικών αρχών της νευροψυχολογικής αξιολόγησης για την ανίχνευση νευροψυχολογικών διαταραχών.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία. Από τι εξαρτάται η συμπεριφορά του ανθρώπου: Ψυχολογία – Βιολογία – Εγκέφαλος – Κοινωνία. Το γιατί της Νευροψυχολογίας. Η συμβολή της κλινικής μέσω των διαταραχών των νοητικών λειτουργιών. Βασικοί κανόνες και αρχές της Νευροψυχολογίας.
- Ιστορία της Νευροψυχολογίας. Θεωρίες για τη λειτουργία του εγκεφάλου σε σχέση με τις νοητικές λειτουργίες του ανθρώπου. Εντοπισμός – Μονισμός – Ολισμός – Συνδεσμολογία και αναβίωση Εντοπισμού – Ευρέως κατανεμημένα δίκτυα. Η κίνηση και ο λόγος: δύο παραδείγματα «εντοπισμένων λειτουργιών». Αναδρομή στη μελέτη τους.
- Στοιχεία Ανατομίας του εγκεφάλου. Τα σχετικά μαθήματα γίνονται στο Εργαστήριο της Ανατομίας της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, με τη συνεργασία της κ. Σοφίας Αναγνωστοπούλου, Αναπληρώτριας Καθηγήτριας Ανατομίας.
- Δεξιό και αριστερό εγκεφαλικό ημισφαίριο, ανατομικές και λειτουργικές ομοιότητες και διαφορές.
- Λόγος και Αφασίες
- Πράξη και Απραξίες
- Αλεξία και διατομή του μεσολοβίου: παραδείγματα συνδρόμων αποσύνδεσης.
- Χώρος, περιβάλλον και Αγνώσιες
- Μνήμη και Αμνησίες. Προϊούσες νοητικές διαταραχές, οι άνοιες

- Διαταραχές των εκτελεστικών λειτουργιών και της συμπεριφοράς. Μετωπιαία συνδρομή και κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις.

6073 «Γνωστική Ανάπτυξη» - «Cognitive development»

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκων: Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία I (6004)

Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία II (6013)

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [32000] Siegler, R. (2002). Πώς σκέφτονται τα παιδιά. Αθήνα, εκδόσεις Gutenberg

Περιγραφή μαθήματος:

Η γνωστική ανάπτυξη αποτελεί το σημείο τομής της γνωστικής με την αναπτυξιακή ψυχολογία. Η ανάπτυξη της ανθρώπινης σκέψης ακολουθεί μια ενδιαφέρουσα διαδρομή η οποία εξελίσσεται με κανονικότητες αλλά και ιδιαιτερότητες και στην οποία συνεισφέρουν όλες οι επιμέρους γνωστικές λειτουργίες. Οι θεωρίες για τη γνωστική ανάπτυξη εντάσσονται σε δύο βασικά πλαίσια: το πιαζετικό και αυτό της επεξεργασίας των πληροφοριών. Η θεωρία του Πιαζέ εστιάζει στην περιγραφή των γενικών χαρακτηριστικών της ανάπτυξης ενώ οι θεωρίες επεξεργασίας των πληροφοριών, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ατομικές διαφορές. Οι διάφορες γνωστικές λειτουργίες όπως η αντίληψη, η μνήμη, η γλώσσα, κλπ., εμφανίζουν επίσης κοινά σημεία (π.χ. ανάπτυξη κατά στάδια ή κύκλους, προϋπόθεση βιολογικής ωρίμανσης, κ.ά.) αλλά και διαφορές (π.χ. ταχύτητα ανάπτυξης). Δεδομένης της σύγχρονης αντίληψης περί "ικανών βρεφών" ή ακόμα και "ευφυών εμβρύων" η οποία οφείλεται τόσο σε κοινωνικούς παράγοντες όσο και στην ανάπτυξη της τεχνολογίας και των εργαλείων έρευνας, στο μάθημα υιοθετείται μια κριτική στάση απέναντι στη ηλικιακά όρια τα οποία φαίνεται να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα γνωστικά επιτεύγματα. Συγχρόνως, επιχειρείται μια συγκριτική προσέγγιση των θεωριών γνωστικής ανάπτυξης αφενός και των διαφόρων γνωστικών λειτουργιών, αφετέρου.

Θεματικές ενότητες:

- Ενότητα 1η: Εισαγωγή
- Ενότητα 2η: Σκέψη των παιδιών vs σκέψη "παιδική"
- Ενότητα 3η: Η έννοια των σταδίων, η έννοια της γνωστικής αλλαγής, η διαφοροποίηση των ατόμων
- Ενότητα 4η: Η θεωρία του Πιαζέ για την ανάπτυξη
- Ενότητα 5η: Θεωρίες επεξεργασίας των πληροφοριών για την ανάπτυξη: δομή και διεργασίες
- Ενότητα 6η: Θεωρίες επεξεργασίας των πληροφοριών για την ανάπτυξη: νεοπιαζετικές θεωρίες, ψυχομετρικές θεωρίες, συστήματα παραγωγής, συνδετισμικές θεωρίες, γνωστική εξέλιξη
- Ενότητα 7η: Ανάπτυξη της αντίληψης
- Ενότητα 8η: 8. Ανάπτυξη της μνήμης
- Ενότητα 9η: Ανάπτυξη της γλώσσας
- Ενότητα 10η: Εννοιολογική ανάπτυξη
- Ενότητα 11η: Ανάπτυξη της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων
- Ενότητα 12η: Ανάπτυξη ακαδημαϊκών δεξιοτήτων (μαθηματικά, ανάγνωση, γραφή)
- Ενότητα 13η: Συμπερασματικές Παρατηρήσεις

6203 «Οικονομική Ψυχολογία» - «Economic Psychology»Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες**Διδάσκων:** Μαρία Σακαλάκη, Καθηγήτρια**Προαπαιτούμενα:** Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II (6012)

Εισαγωγή στην Γνωστική Ψυχολογία II (6013)

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [30505]: Ψυχολογία της οικονομικής σκέψης, Σακαλάκη Μαρία**Περιγραφή Μαθήματος:**

Το μάθημα επικεντρώνεται σε σύγχρονους προβληματισμούς που εντάσσονται στο γνωστικό αντικείμενο της Οικονομικής Ψυχολογίας. Θα αναφερθεί σε δύο κυρίως θεματικές: α) τον ρόλο της κοινωνικής σκέψης (κοινωνικές αναπαραστάσεις, πεποιθήσεις, κοινωνικές προκαταλήψεις, συμβάσεις κτλ.) στη διαμόρφωση και τον συντονισμό των οικονομικών αποφάσεων και συμπεριφορών στο οικονομικό πεδίο το οποίο χαρακτηρίζεται συνήθως από υψηλά επίπεδα αβεβαιότητας, πολυπλοκότητας και αδιαφάνειας, β) τους ψυχοκοινωνικούς παράγοντες που καθορίζουν την λήψη απόφασης και την επιλογή συνεργατικών και έντιμων ή ανταγωνιστικών και εκμεταλλευτικών οικονομικών στρατηγικών και συμπεριφορών, ειδικότερα σε συνθήκες κοινωνικών διλημμάτων.

Θεματικές ενότητες:**1. Γνωσιακοί και Κοινωνικοί Παράγοντες Κατασκευής της Οικονομικής Πραγματικότητας**

- Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις. Ο ρόλος των αναπαραστάσεων στο πεδίο της οικονομίας. Ένα ευρωπαϊκό ρεύμα ερευνών
- Οι πεποιθήσεις ως υποκατάστατα της γνώσης
- Ο κανόνας εσωτερικότητας: Επιπτώσεις ενός κοινωνιογνωστικού κανόνα επί των οικονομικών στάσεων και κινήτρων
- Η εμπιστοσύνη: Μια πίστη με ειδικό βάρος στο χώρο των κοινωνικών και οικονομικών συναλλαγών. Πραγματιστικές λειτουργίες της εμπιστοσύνης.
- Κοινωνικές νόρμες και οικονομικές συμβάσεις ως φορείς της συναίνεσης και του οικονομικού συντονισμού.
- περιορισμένος ορθολογισμός
- Οι ευριστικές και τα γνωσιακά λάθη
- Κοινωνικοί παράγοντες που συμβάλουν στην κατασκευή της οικονομικής πραγματικότητας

2. Φιλοκοινωνικές και φίλαυτες οικονομικές στάσεις και συμπεριφορές

- Η συνεργασία στην θεωρία των παιγνίων
- Ο οικονομικός ομοιοτισμός. Παράγοντες, συσχετίσεις και κοινωνικές επιπτώσεις μιας εκμεταλλευτικής, ανταγωνιστικής στρατηγικής.
- Η οικονομική συνεργασία στο φως της Θεωρίας Παιγνίων
- Η οικονομική συνεργασία στο φως ψυχολογικών θεωριών και εννοιών: Θεωρία Αυτοκαθορισμού, Προσανατολισμός Κοινωνικών Αξιών, Τόπος Ελέγχου, Προσωπικότητα, Ατομικιστικός και Κολλεκτιβιστικός πολιτισμικός προσανατολισμός, κτλ.

6297 «Σεμινάριο: Κοινωνιο-γνωστικές διαδικασίες απανθρωποποίησης» - «Seminar: Social-cognitive approaches to dehumanization».Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες**Διδάσκων:** Μαρία Σακαλάκη, Καθηγήτρια**Περιγραφή μαθήματος:**

Το μάθημα επικεντρώνεται σε σύγχρονους προβληματισμούς και ερευνητικά ερωτηματικά γύρω από το φαινόμενο της απανθρωποποίησης και ειδικότερα της μηχανιστικής-πραγματοποιητικής απανθρωποποίησης. Θα αναφερθεί στις εξής θεματικές : α) θεωρητικές βάσεις για την κατανόηση της απανθρωποποίησης. Οι έννοιες της «ανθρώπινης φύσης» και του «αποκλειστικά ανθρώπινου», β) Περιεχόμενο, ιδιομορφίες και λειτουργίες της μηχανιστικής και ζωικής απανθρωποποίησης στις σύγχρονες κοινωνίες, γ) Γνωστικές και ψυχο-κοινωνικές θεωρητικές προσεγγίσεις των διαδικασιών απανθρωποποίησης, δ) Πολιτισμικές διαφοροποιήσεις στην κατανόηση των εννοιών της « ανθρώπινης φύσης», του «αποκλειστικά ή μη αποκλειστικά ανθρώπινου», κτλ., ε) Ιδιαιτερότητες του περιεχομένου και των λειτουργιών της δι-ομαδικής και δι-ατομικής απανθρωποποίησης. Η περίπτωση της αυτο-απανθρωποποίησης, ε) Παράγοντες που ευνοούν την μηχανιστική απανθρωποποίηση.

Βιβλιογραφία

- Demoulin, S., Leyens, J.PH., Paladino, M. P., Rodriguez, R.T., Rodriguez, A. P., & Dovidio, J.E. (2004). Dimensions of «uniquely» and «non-uniquely» human emotions. *Cognition and Emotion*, 18, 71-96.
- Bastian B. & Haslam N. (2010). Excluded from humanity: The dehumanizing effect of social ostracism. *Journal of Experimental Social Psychology*, 46, 107- 113.
- Haslam, N. (2006). Dehumanization: An integrative review. *Personality and Social Psychology Review*, 10, 252–264.
- Haslam, N., Bain, P., Douge, L., Lee, M., & Bastian, B. (2005). More human than you. Attributing humanness to self and others. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89, 973–950.
- Haslam, N., & Bain P. (2007). Humanizing the self: Moderators of the attribution of lesser humanness to others. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 33, 58-68.
- Moller, A. C., & Deci, E. L. (2010). Interpersonal control, dehumanization, and violence: A self-determination theory perspective. *Group Processes and Intergroup Relations*, 13, 41-53.
- Leyens, J-Ph., Demoulin, S., Vaes, J., Gaunt, R., & Paladino, M. P. (2007). Infrahumanization: The wall of group differences. *Social Issues and Policy Review*, 1, 139–172.

Θεματικές ενότητες:

- Θεωρητικές βάσεις για την κατανόηση της απανθρωποποίησης.
- Οι έννοιες της «ανθρώπινης φύσης» και του «αποκλειστικά ανθρώπινου»,
- Μηχανιστική και ζωική απανθρωποποίηση στις σύγχρονες κοινωνίες
- Γνωστικές θεωρητικές προσεγγίσεις των διαδικασιών απανθρωποποίησης
- Ψυχο-κοινωνικές και πολιτισμικές θεωρητικές προσεγγίσεις των διαδικασιών απανθρωποποίησης
- Διομαδική και δι-ατομική απανθρωποποίηση, αυτο-απανθρωποποίηση.
- Ιδιαιτερότητες της μηχανιστικής απανθρωποποίησης
- Προφορική παρουσίαση σχολιασμός και συζήτηση των εργασιών
- Προφορική παρουσίαση, σχολιασμός και συζήτηση των εργασιών
- Προφορική παρουσίαση, σχολιασμός και συζήτηση των εργασιών

6309 «Γνωστική Ψυχολογία: Έρευνα και Εφαρμογές» - "Cognitive Psychology: Research and Applications"Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου - **Θεματική:** Πειραματική/Γνωστική/Εξελεγκτική/Νευροεπιστήμες**Διδάσκων:** Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια**Προαπαιτούμενα:** Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία Ι (6004)

Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία ΙΙ (6013)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [2009] Σαμαρτζή, Σ. & Βατάκη, Α (Επιμ.). (2010) Εφαρμοσμένη Γνωστική Ψυχολογία. Αθήνα: Πεδίο.
- ✓ Βιβλίο [2007] Βατάκη, Α. & Σαμαρτζή, Σ. (Επιμ.) (2009) Ο βάτραχος που κόαζε μπλε: Η συναισθησία και η ανάμειξη των αισθήσεων. Αθήνα: Πεδίο

Περιγραφή μαθήματος

Η σύγχρονη Γνωστική Ψυχολογία αποτελεί σημείο συνάντησης της έρευνας σχετικά με τη νόηση και τις γνωστικές λειτουργίες (αντίληψη, γλώσσα, μνήμη, επίλυση προβλήματος, κλπ) και των εφαρμογών (προϊόντων και υπηρεσιών) μέσω των οποίων αξιοποιούνται τα αντίστοιχα ερευνητικά ευρήματα. Στο μάθημα παρουσιάζονται και αναλύονται ζητήματα της γνωστικής ψυχολογίας που αφορούν:

- (α) Στην προβληματική περί βασικής (εργαστηριακής) και εφαρμοσμένης (σε πραγματικές συνθήκες) έρευνας, ενώ εξετάζονται περιπτώσεις εφαρμογών για τις οποίες αναλύεται ο ρόλος των συγκεκριμένων γνωστικών λειτουργιών που εμπλέκονται στην κάθε εφαρμογή.
- (β) Στις γνωστικές διαστάσεις του φαινομένου της συναισθησίας, ως ενδεικτικού της ανάμειξης των αισθήσεων. Η συναισθησία αφορά άμεσα στη λειτουργία της αντίληψης, καθώς έχει ως αποτέλεσμα μια τροποποιημένη αντίληψη της πραγματικότητας, ενώ αποτελεί ενδιαφέρον πεδίο πειραματικής διερεύνησης της γνωστικής ψυχολογίας και αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της εφαρμοσμένης έρευνας στο χώρο αυτό. Στο μάθημα συζητούνται τόσο οι αιτίες, όσο και οι συνέπειες της τροποποιημένης αυτής αντίληψης και η συναισθησία συνδέεται με ικανότητες και δεξιότητες που είναι παρούσες στην καθημερινή ζωή, όπως η δημιουργικότητα, η τέχνη, τα μαθηματικά, κλπ.

6135 «Ψυχολογία της Υγείας ΙΙ» - «Health Psychology ΙΙ»Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [7039]: Ψυχολογική υποστήριξη του ζευγαριού με καρκίνο, Κ. Kayser & J.L. Scott
- ✓ Βιβλίο [12866927]: Η ψυχολογία στο χώρο της υγείας, Παπαδάτου Δανάη, Αναγνωστόπουλος Φώτιος

Περιγραφή μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση ειδικών θεμάτων ψυχολογίας της υγείας. Το πρώτο μέρος επικεντρώνεται στην επικοινωνία μεταξύ του επαγγελματία υγείας και του ασθενούς. Τονίζεται η ανάγκη απόκτησης, από την πλευρά του προσωπικού υγείας, εκείνων των δεξιοτήτων επικοινωνίας με τον ασθενή που θα διευκολύνουν την συζήτηση σχετικά με ορισμένα δυσάρεστα νέα που άπτονται της υγείας του ασθενούς. Τέτοια δυσάρεστα νέα μπορεί να αφορούν τη διάγνωση μιας απειλητικής για τη ζωή ασθένειας (όπως ο καρκίνος), την επανεμφάνιση και υποτροπή της νόσου, τη μετάσταση της ασθένειας, την αποτυχία του θεραπευτικού σχήματος να αναστείλει την εξέλιξη της νόσου, την εμφάνιση μη αντιστρεπτών παρενεργειών της θεραπείας. Με τη χρήση video και παραδειγμάτων αναλύονται τα διαδοχικά βήματα που πρέπει να ακολουθήσει το προσωπικό υγείας προκειμένου η επικοινωνία με τον ασθενή να συμβάλλει στην προσαρμογή του στις νέες συνθήκες που επιβάλλει η νόσος. Αυτά τα βήματα ξεκινούν από τη δημιουργία κλίματος

εμπιστοσύνης με τον ασθενή, προχωρούν στη διερεύνηση των γνώσεων του ασθενούς σχετικά με την κατάσταση της υγείας του και την εκτίμηση των αναγκών και της ετοιμότητας του σχετικά με την πληροφόρηση του, και φθάνουν στην παροχή των πληροφοριών για το υπάρχον πρόβλημα υγείας, την αναγνώριση των συναισθημάτων που ανακινούνται λόγω αυτής της πληροφόρησης και τέλος, τον προγραμματισμό και την υποστήριξη για καλή προσαρμογή στην αρρώστια. Επίσης αναλύονται οι συναισθηματικές αντιδράσεις του επαγγελματία υγείας απέναντι στον χρόνιο ασθενή, που αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο του θανάτου.

Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζονται οι ψυχολογικές παρεμβάσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη του κοινωνικού περιβάλλοντος (σύντροφος, παιδιά) του ασθενούς που πάσχει από μια απειλητική για τη ζωή αρρώστια. Εξετάζεται η αξιολόγηση της προσαρμογής του ζευγαριού στην ασθένεια, η ανάπτυξη των γνωστικών δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση της ασθένειας, η διεύρυνση των δεξιοτήτων του ζεύγους για την αντιμετώπιση της ασθένειας, αλλά και η υποστήριξη των παιδιών προκειμένου να διαχειριστούν αποτελεσματικά την ασθένεια της μητέρας τους.

Θεματικές ενότητες:

- Τεχνικές επικοινωνίας με τον χρόνιο ασθενή
- Εμπόδια στην επικοινωνία μεταξύ επαγγελματία υγείας και ασθενούς
- Τεχνικές ανακοίνωσης της διάγνωσης και πρόγνωσης στο χρόνιο ασθενή
- Διερεύνηση των αναγκών του ασθενούς σχετικά με την επιθυμητή ενημέρωση για την κατάσταση της υγείας του
- Υποστήριξη του ασθενούς, μετά την ανακοίνωση της διάγνωσης της νόσου
- Ο ασθενής τελικού σταδίου και το συγγενικό του περιβάλλον
- Ο ασθενής στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας και υποστήριξη της οικογένειάς του
- Ψυχολογική υποστήριξη του ζευγαριού που έρχεται αντιμέτωπο με τη χρόνια και απειλητική για τη ζωή αρρώστια

6140 «Κοινωνική Ψυχιατρική Ι» - «Social Psychiatry I»

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Στέλιος Στυλιανίδης, Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: Θεωρίες Προσωπικότητας και Κλινική Ψυχολογία Ι (6119)

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [41959311]: Σύγχρονα Θέματα Κοινωνικής και Κοινοτικής Ψυχιατρικής, Στυλιανίδης Στέλιος

Περιγραφή μαθήματος:

Αναφορά στην Ψυχιατρική Μεταρρύθμιση, κεντρικός στόχος της οποίας είναι η ανάπτυξη των υπηρεσιών στην κοινότητα, ώστε ο ασθενής να εξυπηρετείται κοντά στο οικογενειακό του περιβάλλον και να υποστηρίζεται από αυτό, στηρίζοντας με κάθε μέσο την κοινωνική επανένταξη και ενσωμάτωση. Θα γίνουν εκτενείς αναφορές στην εκτίμηση αναγκών ψυχικής υγείας και στην τεκμηρίωση δράσεων και θεραπευτικών παρεμβάσεων σε κοινοτικό πλαίσιο. Θα υπάρξει θεωρητική παρουσίαση βασικών εννοιών όπως διαφορετικότητα, ψυχική διαταραχή, τρέλα, αποκλεισμός, ψυχική οδύνη, πάσχον υποκείμενο, κριτική ψυχιατρική, ψυχιατρική μεταρρύθμιση, κλινική διάγνωση στην κοινωνική ψυχιατρική.

Θεματικές ενότητες:

- Μέτρηση των αναγκών του πληθυσμού για φροντίδα και θεραπεία
- Παροχή θεραπειών τεκμηριωμένης αποτελεσματικότητας (evidence-based) με ηθικές αρχές (ethical-based)
- Δημιουργία ολοκληρωμένου, προσβάσιμου και συνεχούς συστήματος παροχής υπηρεσιών
- Ανάπτυξη δομών/υποδομών με βάση τις αρχές της Τομεοποίησης και της Κοινοτικής Ψυχιατρικής, ώστε να εξασφαλίζεται το συνεχές της ψυχιατρικής φροντίδας

- Αποϊδρυματισμός, Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και Κοινωνική επανένταξη των ασυλοποιημένων χρονίων ασθενών
- Διασφάλιση πλήρους επάρκειας στην πρωτοβάθμια φροντίδα, την εξωνοσοκομειακή περίθαλψη αλλά και τη νοσοκομειακή περίθαλψη στο πλαίσιο του Γενικού Νοσοκομείου

6239 «Συμπεριφορισμός και Ψυχοπαθολογία» - «Behaviorism and Psychopathology»

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Ρόμπερτ Μέλλον, Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: Ανάλυση της Συμπεριφοράς I (6257)

Συμβουλευεται επίσης η ολοκλήρωση του μαθήματος Ανάλυση της Συμπεριφοράς II (6258)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [22771424]: Περί συμπεριφορισμού, B.F Skinner
- ✓ Βιβλίο [41959738]: Ψυχολογία της συμπεριφοράς, Ρόμπερτ Μέλλον

Περιγραφή μαθήματος:

Στο τρίτο αυτό μάθημα, ολοκληρώνεται η εισαγωγή στις βασικές αρχές καθορισμού συμπεριφοράς και δίνεται έμφαση στην εφαρμογή αυτών των αρχών στην επιστημονική ερμηνεία της προέλευσης των φαινομένων που περιγράφονται ως «ψυχοπαθολογικά». Στη συμπεριφοριστική άποψη, τα φαινόμενα της ψυχοπαθολογίας μπορεί να είναι ανεπιθύμητα, όμως δεν αποτελούν ανωμαλίες· οι συμπεριφορές που χαρακτηρίζουν τις ψυχολογικές διαταραχές δεν είναι «εκτός ελέγχου», αλλά καθορίζονται σύμφωνα με τις ίδιες αρχές πειραματικής προέλευσης που περιγράφουν ωφέλιμα τον καθορισμό της λεγόμενης «υγιούς» συμπεριφοράς. Ως παραδείγματα, ο καθορισμός των βίαιων και «μαζοχιστικών» δράσεων, καθώς επίσης και οι λεγόμενοι «μηχανισμοί άμυνας» (π.χ., «άρνηση, «προβολή») περιγράφονται ως μη επιθυμητές προσαρμογές στην κοινωνική χρήση της τιμωρίας και των απειλών τιμωρίας για τον έλεγχο της συμπεριφοράς των άλλων. Στη συνέχεια αναλύονται οι λεγόμενες «γνωστικές λειτουργίες», όπως η μίμηση προτύπου, η λύση προβλημάτων, η μνήμη και λήθη, η τήρηση κανόνων και ο συλλογισμός. Ενώ οι «δυσλειτουργίες» στα ρεπερτόρια αυτά φέρονται σαν να είναι αιτίες της ψυχοπαθολογίας, η προέλευση των ίδιων αυτών γνωστικών δυσλειτουργιών συνήθως παραμένει χωρίς αιτιολογία. Στο μάθημα παρουσιάζεται η απόδειξη ότι τα μη επιθυμητά και τα επιθυμητά επίπεδα αυτών των γνωστικών λειτουργιών καθορίζονται μέσω της μακροπρόθεσμης αλληλεπίδρασης του ατόμου με τα γεγονότα της ζωής του, είδος αιτιολογίας που διευκολύνει την αποτελεσματική παρέμβαση.

Θεματικές ενότητες:

- Η συμπεριφοριστική θεώρηση των φαινομένων της «ψυχοπαθολογίας».
- Η λεγόμενη «μαθημένη ανικανότητα»: Παθολογία ή μη επιθυμητή προσαρμογή;
- Η συμπτωματική αρνητική ενίσχυση ως πηγή «δυσλειτουργικών» ερμηνειών και αντιλήψεων.
- Η τιμωρία ως παρωθητική διαδικασία και ο καθορισμός των βίαιων δράσεων.
- Μαζοχισμός, καταστροφολογία και κατάθλιψη: Ο καθορισμός της θετικά ενισχυτικής δύναμης των επώδυνων ερεθισμάτων.
- Οι «μηχανισμοί άμυνας»: Η θεμελίωση της αρνητικά ενισχυτικής δύναμης των «απαγορευμένων» μορφών δράσης.
- Οι «μηχανισμοί άμυνας»: Η θεμελίωση της θετικά ενισχυτικής δύναμης των «επιτρεπομένων» μορφών δράσης στο πλαίσιο της τιμωρίας.
- Η αντιμετώπιση των επιδράσεων της τιμωρίας και της αρνητικής ενίσχυσης στην ψυχοθεραπεία.
- «Γνωστικές λειτουργίες»: Η συντελεστική διάκριση υπό όρους.
- Η γενικευμένη αντιστοίχιση ερεθισμάτων με καθυστέρηση, η «μνήμη» και οι διαταραχές της.

- Το ενδεδειγμένο διακριτικό ρεπερτόριο: Η γενικευμένη μίμηση και αντίθεση προτύπου και ο ρόλος τους στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
 - Ο καθορισμός της λύσης προβλημάτων και ο ρόλος της στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
 - Ο καθορισμός της παραγωγής και της τήρησης κανόνων και οι ρόλοι τους στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
 - Ο συλλογισμός και οι αναδυόμενες συντελεστικές διακρίσεις: Αιτιολογούνται αποτελεσματικά από τις υπάρχουσες αρχές καθορισμού της συμπεριφοράς;
 - Επίλογος: Η πειραματική ανάλυση και η επιστημονική ερμηνεία της «ψυχοπαθολογίας».
-

6285 «Κλινική ψυχολογία μέσα από τη λογοτεχνία και την τέχνη I» - «Clinical Psychology through literature and art I»

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Φωτεινή Τσαλίκoglou, Καθηγήτρια

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [16743]: Δε μ' αγαπάς. Μ' αγαπάς, Φωτεινή Τσαλίκoglou
- ✓ Βιβλίο [16926]: Η κόρη της Ανθής Αλκαίου, Τσαλίκoglou Φωτεινή

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα στοχεύει σε μια απόπειρα ανάδειξης του τρόπου που μπορεί να εμπλουτίσει η λογοτεχνία και η τέχνη τη γνώση μας σχετικά με την κλινική ψυχολογία και τις κλινικές της εφαρμογές.

Μέσα από την ανάλυση περιεχομένου λογοτεχνικών έργων επιχειρείται η ευαισθητοποίηση του φοιτητή σε μια άλλη διαθεσιμότητα απέναντι στην οδύνη του πάσχοντος υποκειμένου και του ιδιαίτερου ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η λογοτεχνία.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
 - Η λογοτεχνία ως εργαλείο εμβάθυνσης στη θεωρία και τις κλινικές εφαρμογές των ψυχικών διαταραχών
 - Η περίπτωση της κατάθλιψης
 - Η κατάθλιψη στη λογοτεχνία.
-

6289 «ΣΕΜ στην Κλινική Ψυχολογία: Ουσίες εξάρτησης I»

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Γρηγόρης Ποταμιάνος, Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινική Ψυχολογία I (6119)

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Σημειώσεις

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην έννοια της εξάρτησης από την χρήση όπως το Χασίς ή την Ηρωίνη («παράνομες» ουσίες εξάρτησης) ή την κατάχρηση ουσιών όπως το Αλκοόλ («Νόμιμες» ουσίες εξάρτησης). Αναφέρονται οι πολλαπλοί παράγοντες (οικογενειακό, κοινωνικό, πολιτισμικό περιβάλλον κλπ) που οδηγούν στην χρήση ή/και την κατάχρηση ουσιών. Εξετάζονται οι θεραπευτικές προσεγγίσεις και τα «προγράμματα» αντιμετώπισης των εξαρτημένων ατόμων με παραδείγματα από την λειτουργία του ΚΕ.ΘΕ.Α. (ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ).

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου οι συμμετέχοντες στο σεμινάριο χωρίζονται σε ομάδες και εκπονούν εργασία την οποία και παρουσιάζουν (αντί εξέτασης) με στόχο την αξιολόγησή τους.

6290 «Εμπειρικά Τεκμηριωμένη Ψυχοθεραπεία» - «Evidence-based Psychotherapy»Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Γρηγόρης Ποταμιάνος, Καθηγητής**Προαπαιτούμενα:** Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινική Ψυχολογία Ι (6119)**Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα:** Βιβλίο [12866926]: Επιστημονικά τεκμηριωμένη ψυχοθεραπεία, Κουστένη Ιωάννα.**Περιγραφή μαθήματος:**

Τα τελευταία χρόνια η συζήτηση σχετικά με την τεκμηριωμένη ψυχοθεραπεία βρίσκεται στο επίκεντρο των εξελίξεων της έρευνας και της κλινικής πρακτικής των κλινικών ψυχολόγων. Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση και ανάλυση της έννοιας και πρακτικής της σύγχρονης ψυχοθεραπείας με ιδιαίτερη έμφαση στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς της. Οι φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν σε μία διαρκή συζήτηση για το αντικείμενο και την αποτελεσματικότητα της ψυχοθεραπείας. Σε πρώτο επίπεδο γίνεται προσπάθεια δια-χρονικού ορισμού του αντικειμένου της ψυχοθεραπείας και παρουσίαση της σημαντικότερων ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων. Στη συνέχεια γίνεται ανάλυση των πλέων σύγχρονων ερευνητικών ευρημάτων σχετικά με την τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας της ψυχοθεραπείας, ενώ στο τρίτο μέρος γίνεται μία εισαγωγή στην έννοια της επιστημονικής τεκμηρίωσης και παρουσιάζεται η συσχέτισή της με την έρευνα και την κλινική πρακτική.

Θεματικές ενότητες:

- Ορισμός της σύγχρονης ψυχοθεραπείας μέσω της ιστορικής της εξέλιξης
- Σύγχρονα είδη ψυχοθεραπείας: ψυχανάλυση, γνωσιακή-συμπεριφορική, προσωποκεντρική, οικογενειακή θεραπεία, σύνθεση θεραπειών
- Ελεγχόμενες κλινικές δοκιμασίες στην έρευνα για την ψυχοθεραπεία
- Αποτελεσματικότητα της ψυχοθεραπείας, ερευνητικά ευρήματα, παράγοντες επιρροής στο θεραπευτικό αποτέλεσμα
- Επιστημονικά τεκμηριωμένη ψυχοθεραπεία
- Κριτήρια αξιολόγησης τεκμηριωμένων παρεμβάσεων
- Κριτική επισκόπηση του κινήματος της επιστημονικά τεκμηριωμένης ψυχοθεραπείας.

6127 «Ψυχομετρία II» – «Psychometrics II»Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [3377]: Κλινική Ψυχομετρία, Ρόμπερτ Μέλλον
- ✓ Βιβλίο [8203]: ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΑ, ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Η. ΕΦΗ
- ✓ Βιβλίο [33153324]: Ψυχομετρία και ψυχολογική αξιολόγηση, Κουλάκογλου Καρίνα

Περιγραφή μαθήματος:

Σ' αυτό το μάθημα που αποτελεί φυσική συνέχεια του Ψυχομετρία Ι, θα συνεχίσουμε την ιστορική αναδρομή και εξέλιξη του χώρου της Ψυχομετρίας από το 1950 μέχρι σήμερα. Θα παρουσιαστούν τεστ νοημοσύνης, προσωπικότητας, επιδεξιότητων και ενδιαφερόντων και οι θεωρίες από τις οποίες αυτά προέρχονται.

Ο στόχος του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να μάθουν: (α) την ιστορική εξέλιξη του χώρου, (β) τις φιλοσοφικές, κοινωνικές και επιστημονικές συνιστώσες που επηρέασαν και επηρεάζουν τα αυτό τον γνωστικό χώρο, (γ) τους βασικούς τρόπους ψυχομετρικής παρέμβασης και αξιολόγησης, και (δ) στην σωστή επιλογή και χρήση μιας συστοιχίας ψυχολογικών δοκιμασιών για μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση. Μετά την επιτυχή παρακολούθηση αυτού του

μαθήματος οι συμμετέχοντες θα μπορούν: (1) Να περιγράψουν με σαφήνεια και γνώση:(α) τις βασικές αρχές των κυριότερων θεωριών νοημοσύνης, προσωπικότητας, δεξιοτήτων και ενδιαφερόντων, (β) τα τεστ που προέρχονται από κάθε μια από αυτές τις θεωρητικές προσεγγίσεις, (γ) την ιστορική εξέλιξη της Ψυχομετρίας, και, (2) Να επιλέγουν μια σειρά από τεστ για να αξιολογήσουν ένα κλινικό περιστατικό

Θεματικές ενότητες:

- Η χρυσή εποχή της Ψυχομετρίας, MMPI, Ανάλυση παραγόντων και Νοημοσύνη
- Εγκυρότητα περιεχομένου, εσωτερική συνάφεια, ανάλυση ερωτημάτων
- Η νεώτερη εποχή: Δεοντολογία, Εκπαίδευση και απαιτήσεις
- Εννοιολογική εγκυρότητα
- Το κίνημα ενάντια στα τεστ
- Οι σύγχρονες εξελίξεις: Η έννοια της νοημοσύνης
- Θεωρίες νοημοσύνης, το τεστ νοημοσύνης του Stanford –Binet
- Τα τεστ του Weschler: WIPPSI, WISC, WAIS
- Θεωρίες προσωπικότητας. Μετρώντας το 'ομαλό' και το 'ανώμαλο'
- Νέο συμπεριφορικές προτάσεις
- Μέτρηση ενδιαφερόντων, κλίσεων, και αξιών.
- Τελευταίες εξελίξεις στη Ψυχομετρία
- Επιλογή συστοιχίας δοκιμασιών

6165 «Κοινωνική Ψυχιατρική II» - «Social Psychiatry II»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Στέλιος Στυλιανίδης, Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: Θεωρίες Προσωπικότητας και Κλινική Ψυχολογία I (6119)

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [41959311]: ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ

Περιγραφή μαθήματος:

Η Κοινωνική Ψυχιατρική είναι ένας ευρύς όρος που αναφέρεται στη χρήση όλων των διαθέσιμων δυνάμεων, πόρων (resources) και τεχνικών που ευοδώνουν την οικονομικά εφικτή θεραπεία του ψυχιατρικού ασθενούς στην κοινότητά του. Αποσκοπεί στην ανίχνευση, πρόληψη και έγκαιρη θεραπεία των ψυχικών διαταραχών σε ομάδες πληθυσμού, όπως αυτές αναπτύσσονται στην κοινότητα με την κινητοποίηση των αναγκαίων πόρων και όχι όπως αυτές γίνονται αντιληπτές ή αντιμετωπίζονται στο ψυχιατρείο. Ο προσανατολισμός της φροντίδας της ψυχικής υγείας και της ψυχιατρικής περίθαλψης στην κοινότητα φέρνει τις υπηρεσίες ενώπιον της πολυπλοκότητας του πλαισίου μέσα στο οποίο αυτές λειτουργούν. Αυτή την πολυπλοκότητα οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας προσεγγίζουν με τη δική τους πολυπλοκότητα: Η λειτουργία σε δίκτυο (μεταξύ υπηρεσιών και υπηρεσιών και κοινότητας), η εργασία ομάδας και η εργασία σε ομάδα, οι πολυεπίπεδες δράσεις (πρόληψη των ψυχικών διαταραχών, προαγωγή της ψυχικής υγείας, ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του πληθυσμού, έρευνα αναγκών, αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών, κ.ά.), συνιστούν μερικές από τις εκφάνσεις της πολυπλοκότητας των υπηρεσιών.

Θεματικές ενότητες:

- Ψυχιατρική Μεταρρύθμιση
- Βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας
- Πρόληψη και πρόωγη παρέμβαση
- Διαγνωστική εκτίμηση και εκτίμηση αναγκών
- Εξατομικευμένο σχέδιο φροντίδας
- Υποστήριξη των χρηστών υπηρεσιών ψυχικής υγείας και των οικογενειών τους

- Επαγγελματική κατάρτιση και Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα ψυχικής υγείας και καταπολέμηση του στίγματος της ψυχικής ασθένειας
 - Προαγωγή και αγωγή ψυχικής υγείας.
-

6215 «Εγκληματολογική Ψυχολογία: Κλινικές εφαρμογές II» - «Criminal Psychology: Clinical Applications II»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Τσαλίκoglου Φωτεινή, Καθηγήτρια

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [29487]: Μυθολογίες βίας και καταστολής, Τσαλίκoglου Φωτεινή
- ✓ Βιβλίο [30268]: Ο μύθος του επικίνδυνου ψυχασθενή, Τσαλίκoglου Φωτεινή

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα εστιάζεται στο φαινόμενο της παρέκκλισης. Πεδίο μελέτης μιας αέναης αλληλοπλοκής του ψυχικού και του κοινωνικού παράγοντα, η παρέκκλιση θέτει ερωτήματα θεμελιακά για τον τρόπο λειτουργίας τόσο του ανθρώπινου ψυχισμού όσο και του κοινωνικού συστήματος. Είναι η παρέκκλιση μια δεδομένη οντότητα ενυπάρχουσα σε μια συμπεριφορά ή χαρακτηρισμός που αποδίδεται σε μια συμπεριφορά; Ποιοι είναι οι μηχανισμοί κατασκευής της; Είναι προϊόν ενδο-ψυχικών ή και κοινωνικών συγκρούσεων; Ποιοι είναι οι παράγοντες που καθορίζουν την απάντηση των διάφορων κοινωνικών ομάδων στην παρέκκλιση; Οι απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά προσδιορίζονται το βαθμό προσήλωσης σε ένα θετικιστικό παράδειγμα που εξακολουθεί, εν μέρει, να διαμορφώνει τις διάφορες θεωρητικές κατασκευές που αναπτύσσονται στο χώρο της εγκληματολογικής ψυχολογίας. Το μάθημα στοχεύει σε μια απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα, εισάγοντας τον φοιτητή σε μια κριτική θεώρηση βασικών πεδίων της εγκληματολογικής ψυχολογίας.

Θεματικές ενότητες:

Εισαγωγή

- Η επικινδυνότητα: Εργαλείο γνώσης ή κοινωνικού ελέγχου;
 - Βία: Η γοητεία του μύθου.
 - Η «ψυχαναγκαστική» ενασχόληση με τη βία.
 - Η εγκληματική προσωπικότητα: Στο σκοτάδι της ατομικο-κεντρικής ματιάς.
 - Τα αδιέξοδα της αιτιολογικής προσέγγισης.
 - Η βία κατά των γυναικών: Ο βιασμός και οι μυθολογίες του
 - Η παθολογία του θεσμού της φυλακής: Οι νομιμοποιητικοί μύθοι της φυλακής και τα ιδεολογικά της θεμέλια.
 - Η υποκοουλτούρα της φυλακής και η ειρωνεία της βελτίωσης
 - Ο Μύθος της κοινωνικής προστασίας και του σωφρονισμού.
 - Ψυχιατρική βία: “Θεραπεία”, διακριτικές όψεις της ψυχικής καταστολής
 - Συμπεράσματα: Η ηθικοποίηση της ψυχολογικής κατανόησης. Η περιφρούρηση κυρίαρχων κανόνων και μοντέλων συμπεριφοράς
-

6237 «Κλινική ψυχολογία και ψυχολογία της υγείας στην πράξη» - «Clinical and health psychology in practice»Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Ποταμιάνος, Γ., & Αναγνωστόπουλος, Φ. (Επιμ.) (2011). Κλινική Ψυχολογία στην πράξη. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.
- ✓ Ή εναλλακτικά
- ✓ Heiden, L., & Hersen, M. (1999). Εισαγωγή στην Κλινική Ψυχολογία. Αθήνα: Πεδίο.

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα περιλαμβάνει σύντομη εισαγωγή στην ιστορική εξέλιξη του αντικειμένου, την εκπαίδευση του κλινικού ψυχολόγου και του ψυχολόγου υγείας στην Ευρώπη, ΗΠΑ και Ελλάδα και το ρόλο τους σε ποικιλία πλαισίων παροχής υπηρεσιών όπως το ψυχιατρείο, γενικό νοσοκομείο, πρωτοβάθμια ιατρική φροντίδα, κοινοτικά κέντρα ψυχικής υγείας κλπ.

Θεματικές ενότητες:

- Το αντικείμενο και το επαγγελματικό έργο του κλινικού ψυχολόγου και του ψυχολόγου υγείας
- Εκπαίδευση του κλινικού ψυχολόγου και του ψυχολόγου υγείας και η συνεχιζόμενη επαγγελματική εξέλιξη
- Εκτίμηση της Προσωπικότητας από τον κλινικό ψυχολόγο
- Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου στο ψυχιατρικό νοσοκομείο
- Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου σε μονάδες απεξάρτησης
- Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου στα κέντρα ψυχικής υγείας
- Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου και του ψυχολόγου υγείας σε μονάδες παιδιών και εφήβων
- Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου στα καταστήματα κράτησης
- Ο ρόλος του ψυχολόγου υγείας στο Γενικό Νοσοκομείο

6238 «Εργαστήρια στην Ανάλυση Συμπεριφοράς» - «Laboratory Course in Behavior Analysis»Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Ρόμπερτ Μέλλον, Καθηγητής**Προαπαιτούμενα:** Ανάλυση της Συμπεριφοράς Ι (6257)

Συμβουλευεται επίσης η ολοκλήρωση των μαθημάτων : Ανάλυση της Συμπεριφοράς ΙΙ (6258) και Συμπεριφορισμός και Ψυχοπαθολογία (6239)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [41959738]: Ψυχολογία της συμπεριφοράς, Ρόμπερτ Μέλλον
- ✓ Βιβλίο [3377]: Κλινική Ψυχομετρία, Ρόμπερτ Μέλλον.

Περιγραφή μαθήματος:

Το τελευταίο της σειράς μαθημάτων στη συμπεριφοριστική προσέγγιση απευθύνεται στους φοιτητές οι οποίοι, έχοντας μάθει τις βασικές αρχές καθορισμού της συμπεριφοράς, επιθυμούν μια σταδιοδρομία συνεισφοράς στην πρόοδο αυτής της επιστήμης και στις εφαρμογές της στη ρύθμιση αποτελεσματικών θεραπευτικών και εκπαιδευτικών συνθηκών. Αποτελεί δηλαδή ένα εισαγωγικό μάθημα στην παραγωγή επιστημονικής γνώσης για τη μακροπρόθεσμη σχέση της συμπεριφοράς με άλλα γεγονότα του φυσικού κόσμου. Μέσω της μελέτης πειραματικών ερευνών, αναλύεται η συμπεριφορά του επιστήμονα και τού πώς αυτός ρυθμίζει τις δικές του συνθήκες ώστε να αυξήσει την πιθανότητα εκδήλωσης πρωτότυπων και ωφέλιμων παρατηρήσεων, δηλαδή την πιθανότητα προσφοράς στην ψυχολογική επιστήμη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη ρύθμιση των ειδικών

συνθηκών που ταυτίζονται με τη συμπεριφοριστική προσέγγιση, δηλαδή στη μέθοδο της εκτεταμένης, ατομικής πειραματικής ανάλυσης της συμπεριφοράς. Μέσω της συμμετοχής των φοιτητών ως βοηθών σε πειράματα που ήδη διεξάγονται στο Εργαστήριο, τους παρέχεται η δυνατότητα να βιώσουν μια δοκιμαστική επαφή με κάθε φάση της παραγωγής γνώσης, από τη διαμόρφωση ερωτήσεων έρευνας και του πειραματικού σχεδιασμού, στον προγραμματισμό του υπολογιστή για τον έλεγχο των συνθηκών και την καταγραφή της συμπεριφοράς, στην ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Τέλος, το μάθημα παρέχει εργαστηριακή υποστήριξη στους φοιτητές στη διαμόρφωση της δικής του ολοκληρωμένης πρότασης για μια πρωτότυπη πειραματική ανάλυση.

Θεματικές ενότητες:

- Η φυσική προέλευση της επιστημονικής συμπεριφοράς.
- Η γεφύρωση του χάσματος μεταξύ πειραματικής και εφαρμοσμένης ψυχολογίας: Μεθοδολογικές προτάσεις για πειραματικούς ψυχολόγους.
- Πρακτική άσκηση στην ανάλυση της ωφελιμότητας επιστημονικών μελετών.
- Οι αρχικές μελέτες του B. F. Skinner: Μια μελέτη ατομικής περίπτωσης στην εφαρμογή της επιστημονικής μεθόδου.
- Ανάλυση της προέλευσης των πειραμάτων που διεξάγονται από τους υποψήφιους διδάκτορες, τους μεταπτυχιακούς και τους 4ετείς προπτυχιακούς φοιτητές του Εργαστηρίου.
- Ανάλυση επιστημονικών άρθρων σχετικά με τα τρέχοντα πειράματα του Εργαστηρίου.
- Εισαγωγή στον προγραμματισμό πειραματικών συνθηκών μέσω του H/Y με παραδείγματα από τα τρέχοντα πειράματα του Εργαστηρίου.
- Συμμετοχή των φοιτητών ως βοηθών στη διεξαγωγή των τρεχόντων πειραμάτων του Εργαστηρίου.
- Πρακτική άσκηση στην ανάλυση και στην ερμηνεία δεδομένων με παραδείγματα από τα τρέχοντα πειράματα του Εργαστηρίου.
- Πρακτική άσκηση και εργαστηριακή υποστήριξη στην πρόταση ενός πρωτότυπου πειράματος με τη μέθοδο της εκτεταμένης ατομικής ανάλυσης της συμπεριφοράς.

6258 «Ανάλυση της Συμπεριφοράς II» - «Behavior Analysis II»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Ρόμπερτ Μέλλον, Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: Ανάλυση της Συμπεριφοράς I (6257)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [41959738]: Ψυχολογία της συμπεριφοράς, Ρόμπερτ Μέλλον
- ✓ Βιβλίο [22771426]: Walden II, B. F. Skinner.

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα ξεκινάει με μια κριτική ανάλυση της χρήσης εννοιών όπως είναι τα «κίνητρα», τα «ενδιαφέροντα», τα «πάθη» ή οι «προτιμήσεις» ενός ατόμου ως την αιτιολογία της ενασχόλησής του με ορισμένα θέματα, αντικείμενα ή πρόσωπα. Οι έννοιες αυτές δεν περιγράφουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες τα γεγονότα που παράγονται από οποιοδήποτε δραστηριότητα αποκτούν τη δύναμη να προκαλούν χαρά, ώστε και η πιθανότητα συνέχειας αυτής της δραστηριότητας να αυξηθεί. Ούτε μας πληροφορούν για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες τα αποτελέσματα των δράσεών μας θα χάσουν τελικά αυτή την ενισχυτική δύναμη. Το κλειδί της κατανόησης των φαινομένων της «ψυχολογίας των κινήτρων» αποτελεί η συντελεστική διάκριση ερεθισμάτων: τα ερεθίσματα ή γεγονότα τα οποία αποτελούν τα διαφορικά πλαίσια ενίσχυσης δράσεων. Η λειτουργία αυτών των εξαρτημένα ενισχυτικών ερεθισμάτων μας βοηθά στην επιστημονική ερμηνεία συμπεριφορών οι οποίες σπάνια παράγουν ερεθίσματα ή γεγονότα, όπως η τροφή, το νερό ή σεξουαλική επαφή. Οι δράσεις αυτές επιφέρουν τα διαφορικά πλαίσια ενίσχυσης

επομένων δράσεων, φαινόμενο γνωστό ως συντελεστική αλυσίδα. Η αρχή της συντελεστικής διάκρισης ερεθισμάτων εφαρμόζεται με παρόμοιο τρόπο στην ερμηνεία της μακροπρόθεσμης σχέσης δράσεων-ενισχυτών που ονομάζονται προγράμματα ενίσχυσης. Το μάθημα τελειώνει με μια εισαγωγή της ανάλυσης των επιδράσεων της τιμωρίας και των απειλών τιμωρίας στη συμπεριφορά μας.

Θεματικές ενότητες:

- Παρωθητικές διαδικασίες: Γεγονότα που θεμελιώνουν ή μηδενίζουν την ενισχυτική δύναμη των συνεπειών των δράσεων.
- Η ενισχυτική λειτουργία των διακριτικών ερεθισμάτων.
- Η συντελεστική αλυσίδα: διασυνδεδεμένες συναρτήσεις τριών όρων.
- Συντελεστικές αλυσίδες με και χωρίς λειτουργική ένωση στη δημιουργική τέχνη, στο παιχνίδι και στην ψυχοθεραπεία.
- Η δημιουργία συντελεστικών αλυσίδων «προς τα πίσω» και «προς τα εμπρός».
- Τα εξαρτημένα ενισχυτικά ερεθίσματα γενικής αποτελεσματικότητας.
- Οι αυτόματοι ενισχυτές και η αρχή του Premack.
- Προγράμματα ενίσχυσης: Η μακροπρόθεσμη σχέση δράσεων-συνεπειών.
- Οι χαρακτηριστικές επιδράσεις των βασικών προγραμμάτων ενίσχυσης.
- Οι συντελεστικές διακρίσεις ερεθισμάτων στα προγράμματα ενίσχυσης.
- Ο καθορισμός της μεταβλητότητας μορφής δράσεων στα προγράμματα ενίσχυσης και η σχέση της με τη λεγόμενη «δημιουργικότητα».
- Αρνητική ενίσχυση και τιμωρία.
- Η εξάλειψη της αρνητικής ενίσχυσης και η διακριτική λειτουργία των αρνητικών ενισχυτών.
- Γιατί η τιμωρία δε μειώνει οπωσδήποτε την πιθανότητα εκδήλωσης δράσεων;
- Οι πιθανές επιδράσεις (και οι «παρενέργειες») της τιμωρίας.

6291 «ΣΕΜ Κλινική Ψυχολογία: Ουσίες εξάρτησης II»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Γρηγόρης Ποταμιάνος, Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινική Ψυχολογία Ι (6119)

ΣΕΜ στην Κλινική Ψυχολογία: Ουσίες εξάρτησης II (6291)

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Σημειώσεις

Περιγραφή μαθήματος:

Στο εαρινό εξάμηνο (ουσίες εξάρτησης II), ομάδα φοιτητών που θα επιλεγεί από αυτούς που παρακολούθησαν το χειμερινό εξάμηνο, θα παρακολουθήσει τις θεραπευτικές διαδικασίες που προσφέρονται στο ΚΕ.ΘΕ.Α υπό την επίβλεψη του διδάσκοντος και του Δ/ντή του ΚΕ.ΘΕ.Α. Δρ. Βασίλη Γκιτάκου.

6292: «Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία» – «Positive Psychology»Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής**Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα:** Βιβλίο [12765465]: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΣΤΑΛΙΚΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, ΜΥΤΣΚΙΔΟΥ ΠΑΣΧΑΛΙΑ**Περιγραφή μαθήματος:**

Ο Κλάδος της Θετικής Ψυχολογίας αποτελεί έναν από τους νεώτερους και διαρκώς αυξανόμενο κλάδο της επιστήμης της Ψυχολογίας. Η Θετική Ψυχολογία επικεντρώνεται στη μελέτη, της φύσης, ανάπτυξης και ρόλου των συναισθημάτων, γνωσιών και συμπεριφορών που συνδέονται με αυξημένη ικανοποίηση από την ζωή και λειτουργική σχέση με το κοινωνικό περιβάλλον. Ο στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στις βασικές θεωρίες, μοντέλα και έννοιες της Θετικής Ψυχολογίας και να παρουσιάσει τα σχετικά ερευνητικά αποτελέσματα και γνώση σε αυτό το γνωστικό πεδίο.

Θεματικές ενότητες:

- Ιστορική αναδρομή
- Αρχές και αξιώματα
- Θεωρίες και μοντέλα
- Θετικά χαρακτηριστικά
- Θετικά Συναισθήματα
- Ψυχολογική ανθεκτικότητα
- Νόημα ζωής – νοηματοδότηση
- Ενδιαφέρον – περιέργεια
- Υποκειμενική ευτυχία – ευ ζην – ικανοποίηση από την ζωή
- Αυτοπραγμάτωση

6293 «Κλινική ψυχολογία μέσα από τη λογοτεχνία και την τέχνη II» - «Clinical Psychology through literature and art II»Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Τσαλίκου Φωτεινή, Καθηγήτρια**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [16756]: Εγώ, η Μάρθα Φρούντ, Φωτεινή Τσαλίκου
- ✓ Βιβλίο [16926]: Η κόρη της Ανθής Αλκαίου, Τσαλίκου Φωτεινή.

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα στοχεύει σε μια απόπειρα ανάδειξης του τρόπου που μπορεί να εμπλουτίσει η λογοτεχνία και η τέχνη τη γνώση μας σχετικά με την κλινική ψυχολογία και τις κλινικές της εφαρμογές.

Μέσα από την ανάλυση περιεχομένου λογοτεχνικών έργων επιχειρείται η ευαισθητοποίηση του φοιτητή σε μια άλλη διαθεσιμότητα απέναντι στην οδύνη του πάσχοντος υποκειμένου και του ιδιαίτερου ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η λογοτεχνία.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Η λογοτεχνία ως εργαλείο εμβάθυνσης στη θεωρία και τις κλινικές εφαρμογές των ψυχικών διαταραχών
- Η περίπτωση της μανιοκατάθλιψης (διπολική διαταραχή)
- Η τρέλα στη λογοτεχνία
- Μελέτη της ζωής και του έργου διάσημων ψυχικά άρρωστων δημιουργών

6305 «ΣΕΜ Εφαρμογές της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας»Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Γρηγόρης Ποταμιάνος, Καθηγητής**Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα:** Βιβλίο [33154732]: Συμβουλευτική ψυχολογία, Επιμ. Ποταμιάνος Γρ.-Γκιτάκος Β.**Περιγραφή μαθήματος:**

Το σεμινάριο απευθύνεται σε φοιτητές 3ου και 4ου έτους με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο ευρύ πεδίο της Κλινικής Ψυχολογίας. Στόχος του σεμιναρίου είναι να διερευνήσει την έννοια και τον ρόλο της Κλινικής Ψυχολογίας από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι σήμερα, τις διαφορές και την συγγένεια με την επιστήμη της Ψυχιατρικής καθώς επίσης και τα θεραπευτικά μοντέλα που υιοθετούν οι προαναφερθέντες επιστήμες. Η έννοια της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και οι εφαρμογές της αποτελούν τον βασικό στόχο του σεμιναρίου τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο. Θα εξεταστεί η ευρεία γκάμα των εφαρμογών της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας από τον χώρο της ψυχοπαθολογίας, της εργασίας, της συμβουλευτικής γονέων, των σεξουαλικών δυσλειτουργιών κλπ.

Βιωματικές ασκήσεις με στόχο την εμπειρία των ρόλων «σύμβουλου» «συμβουλευόμενου» θα αποτελέσουν ουσιαστικό μέρος του σεμιναρίου.

Θεματικές ενότητες:

- Κλινική Ψυχολογία
- Ψυχιατρική
- Θεραπευτικά Μοντέλα
- Εφαρμογές της Συμβουλευτικής
- Βιωματικές ασκήσεις

6310 «Ενδυνάμωση και συνηγορία στον χώρο της ψυχικής υγείας: Θεωρία, μεθοδολογία και καλές πρακτικές» -Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κλινική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Στέλιος Στυλιανίδης, Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [50659022]: Ενδυνάμωση και Συνηγορία, Στέλιος Στυλιανίδης (επιμέλεια)
- ✓ Βιβλίο [19999] Για μια καλύτερη φροντίδα της Ψυχικής Υγείας, thornicroft Graham, Tansella Mischele, Επιστημονική επιμέλεια Στυλιανίδης Στέλιος

6171 «Σtereότυπα» - «Stereotypes»Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Αλεξάνδρα Χαντζή Αναπληρώτρια Καθηγήτρια**Προαπαιτούμενα:** Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002)

Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [32311] Hogg, M., & Vaughan, G. (2010). Κοινωνική Ψυχολογία. Αθήνα: Gutenberg.
- ✓ Βιβλίο [31352] Βοσνιάδου, Σ. (Επιμ.) (1999). Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Τόμος Β΄. Αθήνα: Gutenberg.
- ✓ Συν (επιπλέον) Χαντζή, Α. Σημειώσεις Μαθήματος Σtereότυπα (έχουν αναρτηθεί στον ΠΑΝΔΗΜΟ).

Περιγραφή μαθήματος:

Τα στερεότυπα είναι πεποιθήσεις για τα χαρακτηριστικά μιας ομάδας ανθρώπων. Έχουν στενή σχέση με την προκατάληψη και τη διάκριση, αλλά δεν ταυτίζονται. Τα στερεότυπα αποτελούν το «γνωστικό» στοιχείο της προκατάληψης. Εφόσον τα στερεότυπα αποτελούν στοιχείο της προκατάληψης, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε συμπεριφορά διάκρισης ενάντια σε κάποιες ομάδες, γίνεται φανερό ότι η μελέτη των στερεοτύπων και των διαδικασιών στερεοτυποποίησης έχει κεντρική θέση στη μελέτη των διομαδικών σχέσεων. Οι θεωρητικές προσεγγίσεις για τη διαμόρφωση των στερεοτύπων ποικίλουν, αλλά από όλες προκύπτει μια κοινή διαπίστωση: ότι τα στερεότυπα αλλάζουν δύσκολα. Μολονότι τα στερεότυπα για κάποιες ομάδες φαίνεται να έχουν διαφοροποιηθεί τα τελευταία χρόνια, η προκατάληψη απέναντί τους μπορεί να μην έχει εκλείψει, αλλά να έχει αλλάξει μορφή. Θεωρητικοί και ερευνητές διαχωρίζουν πλέον τις «παλαιές» από τις «νέες» μορφές προκατάληψης. Στην εποχή της «πολιτικής ορθότητας» τα κίνητρα για «μη-προκατάληψη» έχουν διερευνηθεί διεξοδικά, όπως και οι επιπτώσεις της «καταστολής» των στερεοτύπων. Οι πρόσφατες ερευνητικές τάσεις δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στο «περιεχόμενο των στερεοτύπων» παρά στις διαδικασίες στερεοτυποποίησης. Έτσι αναδύεται η «αμφιθυμία» απέναντι σε κάποιες εξωομάδες, ανάλογα με την κοινωνική τους θέση και το είδος αλληλεξάρτησης (συνεργασία – ανταγωνισμός) με τις ενδοομάδες. Επίσης, οι επιπτώσεις της στερεοτυποποίησης για τις στερεοτυποποιημένες ομάδες (στερεοτυπική απειλή, μεταστερεότυπα, ουσιοποίηση) αποτελούν θέματα τρέχοντος ερευνητικού ενδιαφέροντος.

Θεματικές ενότητες:

- Ορισμοί. Σtereότυπα, Προκατάληψη, Διάκριση: Έννοιες συναφείς αλλά όχι ταυτόσημες
- Θεωρητικές Προσεγγίσεις -1: Ψυχοδυναμική προσέγγιση, Κοινωνιοπολιτισμική προσέγγιση, Θεωρία Ρεαλιστικής Σύγκρουσης, Θεωρία Κοινωνικής Ταυτότητας
- Θεωρητικές Προσεγγίσεις -2: Κοινωνιογνωστική προσέγγιση, Θεωρία της αυτοκατηγοριοποίησης και στερεότυπα
- Σtereότυπα: Μετρήσεις
- Αλλαγή Σtereοτύπων
- Η υπόθεση της επαφής: Σχέση μεταξύ διομαδικής επαφής και στερεοτύπων
- Παλαιές και Νέες Μορφές Προκατάληψης: Ενδείξεις από εναλλακτικές μεθόδους μέτρησης των στερεοτύπων και της προκατάληψης
- Νέες Μορφές Προκατάληψης: Συμβολικός Ρατσισμός, Μοντέρνος Ρατσισμός, Κλασσική και Μοντέρνα Ρατσιστική Προκατάληψη, «Ωμή» και «Διακριτική» Προκατάληψη, Ρατσισμός Αποστροφής
- Αμφίθυμος Σεξισμός
- Το Μοντέλο του Περιεχομένου των Σtereοτύπων
- Κίνητρα για μη-προκατάληψη
- «Καταστολή» στερεοτύπων και επιπτώσεις της
- Σtereοτυπική απειλή, Μεταστερεότυπα, Ουσιοποίηση

6204 «Σεμινάριο Κοινωνικής Ψυχολογίας Ι» - «Seminar on Social Psychology I»Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Γεράσιμος Προδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής**Προαπαιτούμενα:** Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002)
Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [3448]: Κοινωνική νόηση, σκέψη και συμπεριφορά, Επιστημονική επιμέλεια: Στ. Παπαστάμου, Γ. Προδρομίτης, Β. Παυλόπουλος
- ✓ Βιβλίο [1267]: Μειονότητες και Εξουσία, Στάμος Παπαστάμου, Γκαμπριέλ Μιούνου

Περιγραφή μαθήματος:

Το Σεμινάριο απευθύνεται σε φοιτητές του Τμήματος Ψυχολογίας οι οποίοι έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 4 εξάμηνα σπουδών και έχουν εξεταστεί (με επιτυχία) στα υποχρεωτικά μαθήματα : Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι και Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ.

Το Σεμινάριο αποσκοπεί στην εμπέδωση βασικών θεωριών και εννοιών της Κοινωνικής Ψυχολογίας καθώς και την περαιτέρω εξοικείωση με τις διάφορες μεθόδους έρευνας, μέσα από τη διενέργεια μιας έρευνας τόσο θεωρητικού όσο και επίκαιρου ενδιαφέροντος, το θέμα της οποίας θα αποφασισθεί από κοινού από τους φοιτητές και τον διδάσκοντα.

Οι εργασίες του Σεμιναρίου επεκτείνονται και στα δύο εξάμηνα, ολοκληρώνονται στο τέλος του εαρινού εξαμήνου, γεγονός που σημαίνει ότι οι φοιτητές που θα γίνουν δεκτοί στο χειμερινό εξάμηνο δεσμεύονται ότι θα εγγραφούν και στο εαρινό, καθώς επίσης ότι καμία επιπλέον εγγραφή δεν είναι δυνατή κατά το εαρινό εξάμηνο.

Σε περίπτωση που οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές υπερβαίνουν τον καθορισμένο μέγιστο αριθμό (10), θα γίνει επιλογή μετά από συνέντευξη στην οποία θα συνεκτιμώνται η βαθμολογία στα μαθήματα Κοινωνικής Ψυχολογίας, ο αριθμός των επιλεγμένων μαθημάτων Κοινωνικής Ψυχολογίας, καθώς και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των φοιτητών.

Θεματικές ενότητες:

- Βασικές αρχές πειραματικού σχεδιασμού
- Σχεδιασμός πειράματος
- Κατασκευή ερωτηματολογίων
- Υλοποίηση πειράματος
- Στατιστική επεξεργασία δεδομένων
- Συγγραφή ερευνητικής έκθεσης

6210 «Ερμηνευτικές Διαδικασίες Συμπεριφορών και Ενισχύσεων» - «Interpretative Processes of Behaviors Reinforcement»Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Γεράσιμος Προδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής**Προαπαιτούμενα:** Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002)
Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [12720399]: Ψυχολογιοποίηση, Στάμος Παπαστάμου
- ✓ Βιβλίο [12308017]: Ο αυταρχισμός, J.- P. Deconchy & V. Cru

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αναφέρεται σε έννοιες και θεωρητικές προτάσεις της Κοινωνικής Ψυχολογίας, οι οποίες μελετούν τους τρόπους μέσω των οποίων τα κοινωνικά υποκείμενα προσλαμβάνουν και εξηγούν τα κοινωνικά γεγονότα, εντοπίζουν και αξιολογούν τις ενισχύσεις των συμπεριφορών τους, διαμορφώνουν εκτιμήσεις και πεποιθήσεις για τα χαρακτηριστικά των άλλων και ενεργοποιούν

στρατηγικές αιτιολόγησης για λόγους και συμπεριφορές, οι οποίες στρατηγικές έχουν κανονιστικό χαρακτήρα και συγκεκριμένες ιδεολογικές συνέπειες.

Θεματικές ενότητες:

- Θεωρίες Κοινωνικής Απόδοσης
- Έδρα Ελέγχου (Locus of Control)
- Άρρητες Θεωρίες Προσωπικότητας
- Ψυχολογιοποίηση

6225 «Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων Ι» - «Psychology of Interpersonal Relationships I»

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Παναγιώτης Κορδούτης, Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [3454]: Στενές σχέσεις, Clyde Hendrick & Susan S. Hendrick
- ✓ Βιβλίο [12301986]: Πεδία Έρευνας στην Κοινωνική Ψυχολογία: Πολιτισμός, μετανάστευση, οργανισμοί, υγεία-πρόληψη, στενές διαπροσωπικές σχέσεις, Π.Σ. Κορδούτης, Β.Γ. Παυλόπουλος
- ✓ Σημειώσεις στον Πάνδημο(<http://pandemos.panteion.gr>) :

<http://pandemos.panteion.gr/index.php?op=record&type=0&q=%CE%9A%CE%BF%CF%81%CE%B4%CE%BF%CF%8D%CF%84%CE%B7%CF%82&page=1&scope=0&lang=el&pid=iid:705>

Περιγραφή μαθήματος:

Ο έρωτας και η στενή διαπροσωπική σχέση ορίζονται, αρχικά, μέσα από την απλοαϊκή τους φαινομενολογία, όπως αποκαλύπτεται από εμβληματικούς μύθους. Γίνεται αναδρομή στην ιστορία της αντίληψης της ερωτικής σχέσης στο Δυτικό κόσμο, μέσα από κοινωνιοψυχολογικές σταθερές και πρότυπα ανέλιξης και εναλλαγής της. Παρουσιάζονται οι βασικές διεργασίες που διαμορφώνουν την ερωτική σχέση (συναίσθημα, σεξουαλικότητα, εγγύτητα, επικοινωνία) και περιγράφονται οι κύριες επιστημονικές θεωρίες περί ερωτικών σχέσεων. Οι εν λόγω θεωρίες επικεντρώνονται στα γνωστικά περιεχόμενα, στα δομικά συστατικά, στην τυπολογία των σχέσεων και την δυναμική της αλλαγής τους. Για να κατανοήσουν την ερωτική σχέση χρησιμοποιούν γνωστικές δομές και σχήματα, όπως διπολικές αντιθέσεις (αρέσκεια-έρως, περιπαθής έρωσ-συντροφικός έρωσ), το ύφος που υιοθετείται κατά το ερωτικώς σχετίζεσθαι, τα πρωτοτυπικά συστατικά του ερωτικού βιώματος (π.χ. πάθος-εγγύτητα-δέσμευση) αλλά και η υποκειμενική σύλληψη της σχέσης, ως εν εξελίξει ιστορίας. Συζητούνται ακόμη αντιπροσωπευτικές επιστημονικές θεωρίες ασχολούμενες με τις ψυχολογικές διεργασίες του ερωτικώς σχετίζεσθαι, όπως η σύναψη δεσμού, η κοινωνική ανταλλαγή στη σχέση και η εξελικτική προσαρμοστικότητα των φύλων.

Θεματικές ενότητες:

Οι στενές διαπροσωπικές σχέσεις, ποιες είναι, πως τις αντιλαμβανόμαστε, γιατί τις μελετάμε;

- Κοινωνιοψυχολογική ιστορία της στενής διαπροσωπικής σχέσης και της περί έρωτος αντίληψης Ι
- Το συναίσθημα στην ερωτική σχέση.
- Σεξουαλικότητα και ερωτική σχέση
- Η εγγύτητα στην ερωτική σχέση
- Επικοινωνία και ερωτική σχέση
- Γνωστικές δομές, αναπαραστάσεις και μύθοι των ερωτικών σχέσεων
- Θεμελιώδεις διαστάσεις (αρέσκεια-έρωτας, συντροφικότητα-πάθος)
- Είδη ύφους κατά το ερωτικώς σχετίζεσθαι
- Η τριγωνική θεωρία του έρωτα

- Η θεωρία του έρωτα σαν ιστορία
 - Η μεγαθεωρία του Δεσμού
 - Η θεωρία της ισοτιμίας
 - Η μεγαθεωρία της Εξέλιξης. Η θεωρία της ερωτικής πλαστικότητας. Φύλο και ερωτική σχέση.
-

6282 «Κοινωνική Μνήμη» - «Social Memory»

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Άννα Μαντόγλου, Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενα: Κοινωνικές Αναπαραστάσεις (6060)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [22767760]: Μνήμες, Μαντόγλου Α.
- ✓ Βιβλίο [3441]: Κοινωνική μνήμη, κοινωνική λήθη, Άννα Μαντόγλου
- ✓ Βιβλίο [22767450]: Η συλλογική μνήμη, Halbwachs M.

Περιγραφή μαθήματος:

Οι κοινωνικοί ψυχολόγοι άρχισαν να μελετούν συστηματικά την κοινωνική μνήμη τις τελευταίες δύο δεκαετίες, προσδιορίζοντας μια κοινωνική ψυχολογία της μνήμης, η οποία προσπαθεί να αποδεσμευτεί τόσο από μια ψυχολογιοποιημένη όσο και από μια κοινωνιολογιοποιημένη προσέγγιση. Η μνήμη είναι μια κοινωνική δραστηριότητα και συν-οικοδομείται στη σχέση με τους άλλους. Οι μνήμες -αυτοβιογραφικές, κοινωνικές, ιστορικές, παγκόσμιες...- αφορούν αναπαραστάσεις του παρελθόντος που αντανakλούν την ταυτότητα των κοινωνικών υποκειμένων, ενώ το αξιακό και κανονιστικό πλαίσιο του παρόντος καθορίζει τις στρατηγικές επιλογής του παρελθόντος.

Η κοινωνική μνήμη προσλαμβάνεται ως ένα κοινωνιοψυχολογικό φαινόμενο στο οποίο εμπλέκονται τόσο γνωστικές και ψυχικές όσο και κοινωνικές διεργασίες. Στο πλαίσιο αυτό, κοινωνική μνήμη και κοινωνική λήθη συνθέτουν τις δύο όψεις της κοινωνικής σκέψης, μιας έκδηλης και μιας λανθάνουσας ή μιας εκούσιας και ακούσιας αναπαράστασης του παρελθόντος, που συμμετέχουν στη διαδικασία κοινωνικοποίησης και ιδεολογιοποίησης των κοινωνικών υποκειμένων.

Στο μάθημα δίνονται ορισμοί και παραδείγματα των διαφόρων μορφών κοινωνικής εκούσιας και ακούσιας μνήμης. Παρουσιάζεται η ιδιαίτερη σχέση που διατηρούν με τις κοινωνικές αναπαραστάσεις και με την κοινωνική ταυτότητα. Επίσης, αναφέρονται οι μνημοστρατηγικές και ληθοστρατηγικές που χρησιμοποιούν τα άτομα για να θυμηθούν ή να «διαγράψουν» (=αποσιωπήσουν) το παρελθόν. Τέλος, παρουσιάζονται έρευνες που αναδεικνύουν, σε αναπαραστασιακό επίπεδο, το αυτοβιογραφικό, ιστορικο-εθνικό και παγκόσμιο εκούσιο και ακούσιο παρελθόν τη σχέση του με διαστάσεις της κοινωνικής ταυτότητας, καθώς και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για να την ανάκλησή του ή όχι.

Θεματικές ενότητες:

- Η κοινωνική διάσταση της μνήμης
- Κοινωνική μνήμη και κοινωνικές αναπαραστάσεις
- Σχέσεις ατομικής, συλλογικής και ιστορικής μνήμης
- Η τέχνη της λήθης και οι μορφές της
- Μνήμη και σχέσεις με το χρόνο και το χώρο - Τα κοινωνικά πλαίσια της μνήμης
- Εντοπισμός και ανάκληση των αναμνήσεων
- Στρατηγικές και τεχνικές μνήμης και λήθης
- Αναπαραστασιακές μνημοστρατηγικές και ληθοστρατηγικές
- Λειτουργίες κοινωνικής μνήμης και λήθης - Οικοδόμηση & διατήρηση της κοινωνικής ταυτότητας

- Το αναπαραστασιακό παρελθόν της Ελλάδας : ένα διακύβευμα μνήμης και λήθης
- Παγκόσμιες εκούσιες και ακούσιες μνήμες
- Αυτοβιογραφικές ρητές και άρρητες αναμνήσεις.
- Ανακεφαλαίωση – Συμπεράσματα

6168 «Ιδεολογία και Κοινωνική Ψυχολογία» - «Ideology and Social Psychology»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [3458]: Κρατική και μη κρατική πολιτική βία, Στάμος Παπαστάμου, Γεράσιμος Προδρομίτης
- ✓ Βιβλίο [1292]: Περί Τρομοκρατίας Ψυχο-λόγος, Επιστημονική Επιμέλεια-Στάμος Παπαστάμου, Γεράσιμος Προδρομίτης

Περιγραφή μαθήματος:

Στο μάθημα εξετάζονται οι στενές σχέσεις που εγκαθιδρύθηκαν και διατηρούνται ανάμεσα στην Ιδεολογία και την Κοινωνική Ψυχολογία. Γίνεται μια προσπάθεια ορισμού της έννοιας «Ιδεολογία» και επιχειρείται μια ιστορική αναδρομή σε σχήματα σκέψης που επηρέασαν τη γένεση και τις κατευθυντήριες μεθοδολογικές και θεωρητικές αρχές της Κοινωνικής Ψυχολογίας.

Θεματικές ενότητες:

- Ο τρόπος επιρροής της Κοινωνικής Ψυχολογίας από την Ιδεολογία, όσον αφορά τις θεματικές, θεωρητικές και μεθοδολογικές επιλογές των Κοινωνικών Ψυχολόγων
- Η συμβολή της Κοινωνικής Ψυχολογίας στην αναπαραγωγή Ιδεολογίας
- Η μελέτη των φαινομένων ιδεολογικής παραγωγής από την Κοινωνική Ψυχολογία με στόχο την ανάδειξη του κριτικού ρόλου που οφείλει να έχει κάθε κοινωνική επιστήμη.

6189 «Κοινωνική Ταυτότητα και Διομαδικές Σχέσεις» - «Social Identity and Intergroup Relations»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Αλεξάνδρα Χαντζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία I (6002)
Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II (6012)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [32311]: Κοινωνική ψυχολογία, Hogg Michael, Vaughan Graham
- ✓ Βιβλίο [31352]: Εισαγωγή στην ψυχολογία, Νασιάκου Μαρία, Χαντζή Αλεξάνδρα, Φατούρου-Χαρίτου Μίκα, Βοσνιάδου Στέλλα (επιμ.)

Περιγραφή μαθήματος:

Η Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας (Tajfel & Turner, 1979) αποτελεί ίσως την πλέον σημαίνουσα μεγάλης θεωρητικής και ερμηνευτικής εμβέλειας θεωρία που εμφανίστηκε στην Κοινωνική Ψυχολογία τα τελευταία 30 χρόνια. Αρχικά παρουσιάστηκε ως θεωρία για την ερμηνεία της κοινωνικής αλλαγής, αλλά ουσιαστικά αποτελεί θεωρία για την κατανόηση των διομαδικών σχέσεων γενικά. Στόχος του μαθήματος είναι η διεξοδική μελέτη και κριτική της Θεωρίας της Κοινωνικής Ταυτότητας, αλλά και άλλων συναφών θεωριών, με απώτερο σκοπό την ερμηνεία των διομαδικών σχέσεων με ιδιαίτερη έμφαση σε διομαδικά φαινόμενα όπως η προκατάληψη και η διάκριση. Επίσης δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε σύγχρονα θέματα τρέχοντος ερευνητικού ενδιαφέροντος που απασχολούν τη διεθνή βιβλιογραφία, όπως η θεωρία της επαφής για τη βελτίωση των διομαδικών σχέσεων, και οι ρυθμιστικοί και διαμεσολαβητικοί παράγοντες της αποτελεσματικότητας της επαφής.

Θεματικές ενότητες:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις της έννοιας της κοινωνικής ταυτότητας – 1: Θεωρία Ρεαλιστικής Σύγκρουσης, Θεωρία Σχετικής Αποστέρησης
- Θεωρητικές προσεγγίσεις της έννοιας της κοινωνικής ταυτότητας – 2: Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας (ΘΚΤ)
- Στρατηγικές διαχείρισης της κοινωνικής ταυτότητας
- Θεωρητικές προσεγγίσεις της έννοιας της κοινωνικής ταυτότητας – 3: Θεωρία Αυτό-κατηγοριοποίησης
- Ο εαυτός και η κοινωνική ταυτότητα
- Σημαντικά επιτεύγματα της ΘΚΤ
- Προβλήματα της ΘΚΤ
- Μελλοντικές προκλήσεις για την ΘΚΤ
- Βελτίωση των διομαδικών σχέσεων: Υπόθεση της επαφής
- Ρυθμιστικοί παράγοντες (moderators) της αποτελεσματικότητας της επαφής
- Διαμεσολαβητικοί παράγοντες (mediators) της αποτελεσματικότητας της επαφής
- Εκτεταμένη και Νοερή επαφή
- Πληθυσμιακά ποσοστά μειονοτήτων και προκατάληψη
- Συλλογική δράση και Κοινωνική Αλλαγή
- Η ειρωνεία της αρμονίας – Το παράδοξο των στρατηγικών μείωσης της ανισότητας : Μείωση της προκατάληψη έναντι συλλογικής δράσης.

6205 «Σεμινάριο Κοινωνικής Ψυχολογίας II» - «Seminar on Social Psychology II»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: Σεμινάριο Κοινωνικής Ψυχολογίας I (6204)

Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία I (6002)

Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II (6012)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [3457]: Μειονοτική Επιρροή και Καινοτομία, Robin Martin & Miles Hewstone
- ✓ Βιβλίο [12720399]: Ψυχολογιοποίηση, Στάμος Παπαστάμου

Περιγραφή μαθήματος:

Το Σεμινάριο αποτελεί οργανική συνέχεια του «Σεμιναρίου Κοινωνικής Ψυχολογίας I». Κατά τη διάρκειά του αναλύονται και ερμηνεύονται τα πειραματικά δεδομένα των ερευνών, που έχουν ήδη σχεδιαστεί και διενεργηθεί κατά το χειμερινό εξάμηνο.

Οι φοιτητές ασκούνται έμπρακτα στον στατιστικό χειρισμό των δεδομένων, με την καθοδήγηση του διδάσκοντα αποπειρώνται να ερμηνεύσουν τα ευρήματα και εν γένει να κάνουν τη σύνδεσή τους με την ήδη γνωστή θεωρία, αναγνωρίζοντας τα στοιχεία καινοτομικής θεωρητικής κι μεθοδολογικής συνεισφοράς των συγκεκριμένων πειραματικών ερευνών.

Επίσης, ενθαρρύνονται να προτείνουν νέους πειραματικούς σχεδιασμούς, η οποίοι επεκτείνουν και εμβαθύνουν τη θεωρητική και μεθοδολογική συλλογιστική, που έχει τεθεί.

Τέλος, ασκούνται στη συγγραφή- υπό τη μορφή επιστημονικού άρθρου-των ερευνών, οι οποίες έχουν διενεργηθεί.

Θεματικές ενότητες:

- Βασικές αρχές πειραματικού σχεδιασμού
- Σχεδιασμός πειράματος
- Κατασκευή ερωτηματολογίων
- Υλοποίηση πειράματος

- Στατιστική επεξεργασία δεδομένων
- Συγγραφή ερευνητικής έκθεσης

6221 «Ψυχολογία των Πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών και της Μετανάστευσης» - “Psychology of migration and multiculturalism”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Χρυσόχοου Ξένια Καθηγήτρια

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

Βιβλίο [12741749]: Η πολυπολιτισμική πραγματικότητα, Ξένια Χρυσόχοου

- ✓ Βιβλίο [41963616]: Μετανάστες και Μειονότητες, Λίνα Βεντούρα, Ελπίδα Βόγλη, Δημήτρης Δαλάκογλου. Ελευθερία Δέλτσου, Χρύσα Ζάζου, Ευαγγελία Καλεράντε, Λεωνίδα Καρακατσάνης, Τάκης Καφετζής, Ειρήνη Κίτσου-Μυλωνά, Λάμπρος Μπαλτσιώτης, Χάρης Μυλωνάς, Περικλής Παπανδρέου, Αντιγόνη Παπανικολάου, Δημήτρης παρσανόγλου, Μίλτος Παύλου, Ηλέκτρα Πετράκου, Μαρίκα Ρόμπλου-Λεβίδη, Αθνα Σκουλαρίκη, Ξένια Χρυσόχοου.

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αφορά τη θεώρηση των πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών από τη σκοπιά της κοινωνικής ψυχολογίας. Εξετάζονται τα κοινωνιοψυχολογικά φαινόμενα που αφορούν τις πολυπολιτισμικές κοινωνίες και τη μετανάστευση από την σκοπιά των μεταναστών και των προσφύγων αλλά και της κοινωνίας υποδοχής: η κοινωνιοψυχολογική διαχείριση της αλλαγής περιβάλλοντος, το επιπολιτισμικό άγχος, η διατήρηση και μετάδοση πολιτισμικών αξιών και ταυτότητας, οι διομαδικές σχέσεις, οι προκαταλήψεις, οι διακρίσεις και ο ρατσισμός, η κατασκευή της ετερότητας, οι μειονοτικές, πλειοψηφικές και πολλαπλές ταυτότητες, η υπηκοότητα, η ιδιότητα του πολίτη (citizenship) και τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα, οι θεωρίες δικαιοσύνης και η θετική δράση, οι θεωρίες και οι στρατηγικές της επιπολιτισμοποίησης καθώς και τα διάφορα μοντέλα πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών είναι μερικά από τα θέματα και τις έννοιες που θα μας απασχολήσουν. Η παρουσίαση των θεωριών συνοδεύεται από εμπειρικά δεδομένα ερευνών που έγιναν σε χώρες του λεγόμενου δυτικού πολιτισμού (Ευρώπη, ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία) αλλά ιδιαίτερη συζήτηση αφορά και τον ελληνικό χώρο.

Θεματικές ενότητες:

- Κοινωνική Ψυχολογία και μελέτη των σύγχρονων κοινωνιών
- Η μετακίνηση σε νέα περιβάλλοντα: η οπτική των ανθρώπων που ανήκουν σε μη κυρίαρχες πολιτισμικές ομάδες
- Υποδοχή των μεταναστών και αντιλήψεις για τον Άλλο: οι αντιδράσεις των ανθρώπων που ανήκουν σε κυρίαρχες πολιτισμικές ομάδες
- Η κοινή ζωή στις πολιτισμικά ανομοιογενείς κοινωνίες
- Σύγχρονες κοινωνίες: Αναπαραστάσεις, Ταυτότητα και κοινωνική επιρροή
- Δικαιώματα και Διακρίσεις

6241 «Πολύπλοκα Κοινωνικά Συστήματα και Κοινωνικές Προσομοιώσεις»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Γιάννης Κατερέλος, Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα II (6094)

Προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα: Βιβλίο [22767458]: Χάος και τάξη στα κοινωνικά συστήματα, Κατερέλος Ι

6242 «Ψυχολογία των διαπροσωπικών σχέσεων II» – «Psychology of Interpersonal Relationships II»Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Παναγιώτης Κορδούτης, Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [3454]: Στενές σχέσεις, Clyde Hendrick & Susan S. Hendrick
- ✓ Βιβλίο [12301986]: Πεδία Έρευνας στην Κοινωνική Ψυχολογία: Πολιτισμός, μετανάστευση, οργανισμοί, υγεία-πρόληψη, στενές διαπροσωπικές σχέσεις, Π.Σ. Κορδούτης, Β.Γ. Παυλόπουλος
- ✓ Σημειώσεις στον Πάνδημο (<http://pandemos.panteion.gr>) :
<http://pandemos.panteion.gr/index.php?op=record&type=0&q=%CE%9A%CE%BF%CF%81%CE%B4%CE%BF%CF%8D%CF%84%CE%B7%CF%82&page=1&scope=0&lang=el&pid=iid:706>
- ✓ Ιστότοπος του διδάσκοντος με τα αναγνώσματα του μαθήματος: www.kordoutis.gr

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα ασχολείται με την αρχική έλξη μεταξύ δύο ανθρώπων, τη δημιουργία στενής σχέσης, την πορεία, τη διατήρηση και τη διάλυσή της. Παρουσιάζονται οι κλασικές κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες και τα ευρήματα για την διαπροσωπική έλξη και οι πιο πρόσφατες θεωρίες σταδίων και φίλτρων για τη δημιουργία και πορεία της σχέσης, μετά την αρχική έλξη. Αναλύονται διεργασίες και στρατηγικές που υπεισέρχονται στη διατήρηση της σχέσης και φαινόμενα φθοράς και διάλυσής της, όπως οι συγκρούσεις, το ανικανοποίητο στη σχέση, οι εξωδυσιαδικές σχέσεις, η ζήλεια, η επιθετικότητα και η βία. Το μάθημα ολοκληρώνεται με τις θετικές και αρνητικές συνέπειες των σχέσεων αλλά και της απώλειάς τους για τη σωματική και ψυχική υγεία. Στην καλύτερη κατανόηση του μαθήματος συμβάλει η προηγούμενη παρακολούθηση του πρώτου επιπέδου (Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων I).

Θεματικές ενότητες:

Η δημιουργία της στενής διαπροσωπικής σχέσης.

- Διαπροσωπική έλξη. Τι την προξενεί;

Η πορεία και διατήρηση της σχέσης

- Θεωρίες φίλτρων και σταδίων (κατά Kerckhoff & Davis, Murnstein)
- Θεωρίες φίλτρων και σταδίων (κατά Levinger)
- Στρατηγικές διατήρησης των σχέσεων και συνήθεις συμπεριφορές
- Εξωδυσιαδικές σχέσεις και ζήλεια
- Οι αντιδράσεις προς την μη ικανοποιητική σχέση

Συγκρούσεις και διάλυση της σχέσης

- Οι συγκρούσεις στις σχέσεις. Αρνητικές και θετικές πλευρές.
- Αποδόσεις αιτίου για τις συγκρούσεις
- Οι φάσεις διάλυσης της σχέσης κατά Duck
- Η βία στις σχέσεις

Οι συνέπειες των σχέσεων και της απώλειάς τους

- Επιδράσεις στην σωματική, ψυχική υγεία και ευτυχία.
- Κατάθλιψη στις στενές σχέσεις
- Απώλεια και πένθος στη στενή διαπροσωπική σχέση.

6298 «Η έννοια της σύγκρουσης στην Κοινωνική Ψυχολογία» - «The notion of conflict in social psychology»Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία**Διδάσκων:** Άννα Μαντόγλου, Καθηγήτρια**Προαπαιτούμενα:** Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002)
Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)
Κοινωνική Επιρροή Ι (6053)**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [26100]: Η Εξέγερση του Πολυτεχνείου, Άννα Μαντόγλου
- ✓ Βιβλίο [1267]: Μειονότητες και Εξουσία, Στάμος Παπαστάμου, Γκαμπριέλ Μιούνου

Περιγραφή μαθήματος:

Το πέρασμα από μια διπολική συμπεριφορική κοινωνική ψυχολογία Εγώ-Αντικείμενο σε μια τριπολική αλληλεπιδραστική Εγώ-Άλλος-Αντικείμενο δηλώνει και το πέρασμα από μια κοινωνική ψυχολογία της ισορροπίας σε μια κοινωνική ψυχολογία της σύγκρουσης. Οι πρώτες κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες επικεντρώνονται στις ενδο-ατομικές διεργασίες και τις διατομικές σχέσεις, στη συνέχεια συγκρίνουν τα άτομα και τις ομάδες και, τέλος, φθάνουν στη μελέτη της αλληλεπιδραστικής/συγκρουσιακής σχέσης ατόμου και κοινωνίας. Στην κοινωνιοψυχολογική θεώρηση, υπάρχουν θεωρίες που ασχολούνται με την αποφυγή της σύγκρουσης ή την επίλυσή της σ' ένα πλαίσιο διατήρησης της ισορροπίας, του status quo, των εγκαθιδρυμένων κοινωνικών δομών και σχέσεων στην κοινωνία, της διασφάλισης της κοινωνικής τάξης, της συνοχής, της σταθερότητας και της ομοιομορφίας. Υπάρχουν, όμως, και θεωρίες οι οποίες ασχολούνται με την αναζήτηση και τη διατήρηση της σύγκρουσης, με την αμφισβήτηση των κυρίαρχων κοινωνικών κανόνων και του κατεστημένου, με την κοινωνική αλλαγή και την καινοτομία ως αποτέλεσμα της διαχείρισης και επεξεργασίας συγκρουσιακών καταστάσεων.

Η σύγκρουση είναι μια πολύσημη έννοια. Αγκαλιάζει ένα μεγάλο αριθμό φαινομένων που ξεκινούν από το διάλογο, τη διαπραγμάτευση, την αλληλεπίδραση, τη διαφωνία, την απόκλιση, τη διαφορά, τον ανταγωνισμό για να φτάνουν στις πιο ακραίες της μορφές που είναι η διαφθορά, η βία, το πραξικόπημα, η δολοφονία και ο πόλεμος. Θα μπορούσαμε να την ορίσουμε ως μία κοινωνιοψυχολογική κατάσταση στην οποία εμπλέκονται τα άτομα ή οι ομάδες, όταν υπάρχει διαφορά μεταξύ τους. Αυτή η διαφορά μπορεί να είναι πραγματική ή συμβολική και να πάρει τη μορφή κοινωνικών κανόνων, συμφερόντων, στόχων, προσδοκιών, αξιών, ενδιαφερόντων, πεποιθήσεων, απόψεων κλπ.

Στο μάθημα θα γίνει μια σύντομη ιστορική αναδρομή της έννοιας της σύγκρουσης, έτσι όπως έχει αντιμετωπιστεί από τους κοινωνικούς επιστήμονες. Θα παρουσιαστούν μερικοί κεντρικοί άξονες της σύγκρουσης, όπως τα αίτιά της, οι μορφές που παίρνει, οι τρόποι επίλυσής της και τα αποτελέσματα που επιφέρει. Στη συνέχεια, θα παρουσιαστούν κλασσικές κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες αναγνωσμένες υπό το πρίσμα της σύγκρουσης, όπως η γνωστική ισορροπία, η γνωστική ασυμφωνία, η κοινωνική σύγκριση, η ψυχολογική αναδραστικότητα, η κοινωνική απόδοση, οι διομαδικές σχέσεις κ.λπ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα θεωρητικά μοντέλα κοινωνικής επιρροής (λειτουργικό και γενετικό) που συνδέονται ρητά με τη σύγκρουση και τον τρόπο διαχείρισής της (είτε αποφυγή=κοινωνική συμμόρφωση είτε δημιουργία=καινοτομία), και στη θεωρία επεξεργασίας της σύγκρουσης που προσλαμβάνεται ως οργανωτική αρχή των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής. Επίσης, θα συζητηθούν ζητήματα «κατασκευής» νέων/συγκρουσιακών αναπαραστάσεων, μέσω των διαδικασιών αντικειμενοποίησης και επικέντρωσης, και ζητήματα αποσιώπησης, διαστρέβλωσης, αποφυγής, επανερμηνείας και περιοριστικών αναγωγών συγκρουσιακών καταστάσεων. Αναφερόμαστε συγκεκριμένα στην ψυχολογιοποίηση της σύγκρουσης ως στρατηγική αντίστασης στην αλλαγή, στις έκδηλες και λανθάνουσες μνήμες που επιλεκτικά κατασκευάζονται για να διαχειριστούν συγκρουσιακές καταστάσεις και στην κοινωνική ταυτότητα, η οποία οικοδομείται και διασφαλίζεται μέσω της διαχείρισης των συγκρούσεων.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή, σκοπός, δομή και περιεχόμενο μαθήματος
- Ιστορική αναδρομή της έννοιας της σύγκρουσης (κοινωνική, πολιτική, οικονομική, ψυχολογική...)
- Τα αίτια της σύγκρουσης, δυνατές μορφές εκδήλωσης και επίλυσης
- Η έννοια της σύγκρουσης στην κοινωνική ψυχολογία
- Επανερμηνεία κλασσικών κοινωνιοψυχολογικών θεωριών υπό το πρίσμα της «σύγκρουσης»
- Η σύγκρουση στις διαδικασίες κοινωνικής επιρροής (από το λειτουργικό στο γενετικό και τριαδικό μοντέλο και αντιστάσεις επιρροής)
- Η θεωρία επεξεργασίας τα σύγκρουσης: «νέα» θεωρητική πρόσληψη των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής
- Πειραματικές αποδείξεις που αναδεικνύουν τη σύγκρουση στην αλληλεπίδραση πομπός-δέκτης-διακύβευμα
- Ο ρόλος της σύγκρουσης στην κατασκευή της «πραγματικότητας» (κοινωνικές αναπαραστάσεις)
- Σύγκρουση και κατασκευή/ανακατασκευή του παρελθόντος (κοινωνική μνήμη/λήθη)
- Παραδείγματα μνημονικών συγκρούσεων («αγκάθια του νου»)
- Ερευνητικές εφαρμογές στην κοινωνιοψυχολογική πραγματικότητα (ατομικές και διατομικές συγκρούσεις, συγκρούσεις συμφερόντων, αξιών, ιδεολογιών...)
- Ανακεφαλαίωση – Συμπεράσματα

6303 «Κοινωνική Ψυχολογία της Γνώσης» -

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002)

Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)

Κοινωνική Επιρροή Ι (6053)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [33133064]: Κοινωνική ψυχολογία της γνώσης, A. Quiamzade, F. Butera & G. Mugny
- ✓ Βιβλίο [32997457]: ΣΚΕΨΗ, ΑΡΓΗ ΚΑΙ ΓΡΗΓΟΡΗ, DANIEL KAHNEMAN

Θεματικές ενότητες:

- Ενότητα 1: Εισαγωγή
- Ενότητα 2: Στοιχεία αναπτυξιακής κοινωνικής ψυχολογίας: 1) δομίζουσα επιρροή της αλληλεπίδρασης
- Ενότητα 3: Στοιχεία αναπτυξιακής κοινωνικής ψυχολογίας: 2) η ατομική πρόοδος και το πραξιολογικό καθεστώς της
- Ενότητα 4: Στοιχεία αναπτυξιακής κοινωνικής ψυχολογίας: 3) οι δυναμικές της αλληλεπίδρασης α) η κοινωνιογνωστική σύγκρουση β) σχεσιακή και κοινωνιογνωστική ρύθμιση της διαπροσωπικής σύγκρουσης
- Ενότητα 5: Λειτουργικές προσεγγίσεις της κοινωνικής επιρροής: 1) η σημασία της συναίνεσης
- Ενότητα 6: Λειτουργικές προσεγγίσεις της κοινωνικής επιρροής: 2) η πηγή και τα κοινωνιοψυχολογικά τους αποθέματα
- Ενότητα 7: Αλληλεπιδρασιακή η γενετική προσέγγιση της κοινωνικής επιρροής: 1) Κοινωνική αλλαγή και μειονοτική επιρροή
- Ενότητα 8: Αλληλεπιδρασιακή η γενετική προσέγγιση της κοινωνικής επιρροής: 2) επίπεδα κοινωνικής επιρροής. Άμεση και λανθάνουσα μειονοτική επιρροή
- Ενότητα 9: Η ταύτιση ως μοντέλο κοινωνικής επιρροής

- Ενότητα 10: Η θεωρία επεξεργασία της σύγκρουσης
- Ενότητα 11: Οι δυναμικές της σύγκρουσης σε συνάρτηση με την ικανότητα του εαυτού και την ικανότητα της πηγής
- Ενότητα 12: Οι δυναμικές της σύγκρουσης σε συνάρτηση με την προσλαμβανόμενη ικανότητα και την απειλή του εαυτού
- Ενότητα 13: Συμπεράσματα

6311 «Διαστάσεις πολιτικής ψυχολογίας σε καιρούς κρίσης»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Χρυσόχοου Ξένια Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα θα εξετάζει διάφορες πτυχές της πολιτικής ψυχολογίας και συμπεριφοράς σε περιόδους οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής κρίσης. Θα βασίζεται σε θεωρίες της κοινωνικής και πολιτικής ψυχολογίας και σε έρευνες που έχουν γίνει σε χώρες όπου υπέστησαν βίαιη αναπροσαρμογή σε οικονομικό και κοινωνικο-πολιτικό επίπεδο. Στόχος του μαθήματος είναι να πλαισιώσει τις θεωρίες σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα και να εφοδιάσει τους φοιτητές με θεωρητικά εργαλεία και εμπειρικά τεκμηριωμένες αναλύσεις για να μπορούν να αναλύσουν με τη σειρά τους την κοινωνική πραγματικότητα σε ακραίες συνθήκες

Ενδεικτικές ενότητες του μαθήματος είναι:

- Εισαγωγή: Κρίση, ορισμός και ανάλυση
- Αναπαραστάσεις της κρίσης στον κοινό νο
- Αναπαραστάσεις της κοινωνικής τάξης
- Συγκρούσεις εντός και μεταξύ ομάδων σε περιόδους κρίσης
- Κινήματα και πολιτική συμμετοχή σε περιόδους κρίσης
- Παράγοντες που ενισχύουν ή αποδυναμώνουν απολυταρχικές ιδεολογίες και συμπεριφορές
- Εκλογική συμπεριφορά και χειραγώγηση
- Επιρροή και κοινωνική αλλαγή
- Ταυτότητες σε συνθήκες κρίσης και κοινωνική αλλαγή
- Ψυχολογία του φόβου, της οργής και του ρίσκου

6121 «Πολιτισμός και ελεύθερος χρόνος»

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Αλεξάνδρα Κορωναίου, Καθηγήτρια

Προτεινόμενα συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [16004]: Κοινωνιολογία του ελεύθερου χρόνου, Αλεξάνδρα Κορωναίου (επιμ.)
- ✓ Βιβλίο [12734925]: Ελεύθερος χρόνος. Θεωρία και πράξη, David Harris

Περιγραφή μαθήματος:

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη του ελεύθερου χρόνου και των δραστηριοτήτων του ως αυτόνομου πεδίου γνώσης των κοινωνικών επιστημών και ιδιαίτερα της κοινωνιολογίας. Στις σημερινές συνθήκες κρίσης των ευρωπαϊκών κοινωνιών είναι φανερό ότι οι αναδιαρθρώσεις της αγοράς εργασίας (ελαστικά ωράρια, αύξηση της ανεργίας, επιμήκυνση του εργάσιμου χρόνου, δεύτερη εργασία) σε συνδυασμό με τη γενίκευση του ατομικιστικού πνεύματος προσδίδουν μια νέα δυναμική στη μελέτη του ελεύθερου χρόνου. Ο ελεύθερος χρόνος ως κατάκτηση μακρόχρονων σκληρών αγώνων των εργαζομένων απειλείται όχι μόνο από τις αλλαγές στην εργασία αλλά και από την προώθηση της ανέλεγκτης εμπορευματοποίησης των δραστηριοτήτων του. Στο πλαίσιο αυτό, αντικείμενο μελέτης είναι οι ατομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές αξίες που διαμορφώνονται στη

διάρκεια του ελεύθερου χρόνου, το περιεχόμενο και οι σημασίες των ποικίλων δραστηριοτήτων του (από το τηλεοπτικό θέαμα μέχρι τον αθλητισμό) και οι συνολικές επιπτώσεις στην κουλτούρα και την πολιτιστική ανάπτυξη.

Θεματικές ενότητες:

- Ο ελεύθερος χρόνος: αυτόνομο πεδίο μελέτης των κοινωνικών επιστημών
 - Ελεύθερος χρόνος και εργασία
 - Η ισορροπία των κοινωνικών χρόνων στη σύγχρονη εποχή
 - Οι πολιτιστικές δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου
-

6169 «Κοινωνιολογία της εργασίας» - «Sociology of work»

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Αλεξάνδρα Κορωναίου, Καθηγήτρια

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [29142]: Όταν η εργασία γίνεται ασθένεια, Αλεξάνδρα Κορωναίου
- ✓ Βιβλίο [24025]: Γνώση και εργασία, Πατινιώτης Νικήτας

Περιγραφή μαθήματος:

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη της εργασίας στο πλαίσιο των ποικίλων αλλαγών - οικονομικών, κοινωνικών, ιδεολογικών - που παρατηρούνται στις ευρωπαϊκές κοινωνίες κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

Παίρνοντας υπόψη τα νέα επιστημολογικά ζητήματα που θέτουν οι ραγδαίες αναδιαρθρώσεις της εργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και τις επιπτώσεις τους στους εργαζόμενους, επιχειρούμε τη μελέτη των αντικειμενικών και υποκειμενικών διαστάσεων της εργασιακής δραστηριότητας με έμφαση στα παρακάτω θέματα:

- Αντικειμενικές διαστάσεις της εργασίας: Η εργασία ως ανθρώπινη δραστηριότητα και ιστορική συνθήκη του ατόμου, η εργασία ως κοινωνικά θεσμοποιημένη διαδικασία, ο χρόνος και ο χώρος εργασίας, η «απομυθοποίηση» και οι νέες σημασίες της εργασίας, η εργασία ως κοινωνική αξία, κ.ά.
- Υποκειμενικές διαστάσεις της εργασίας: Η εργασία ως παράγοντας διαμόρφωσης της ατομικής και κοινωνικής ταυτότητας, η ικανοποίηση και η δυσaréσκεια από την εργασία, οι ψυχοκοινωνικές συνέπειες της ανεργίας, οι ανθρώπινες διυποκειμενικές και ομαδικές σχέσεις στο χώρο εργασίας, οι εντάσεις και το εργασιακό στρες, το σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης, κ.ά.

Θεματικές ενότητες:

- Κοινωνία και εργασία
 - Εργασία και απασχόληση
 - Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις του εργασιακού στρες
 - Ψυχοκοινωνικές συνέπειες της ανεργίας
-

6216 «Κοινωνιολογία της Υγείας Ι» - «Sociology of Health and Illness I»Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες**Διδάσκων:** Αλεξιάς Γιώργος, Αναπληρωτής Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [3451]: Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας, Hannah Bradby
- ✓ Βιβλίο [31717]: Κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας, Nettleton Sarah

Περιγραφή μαθήματος:

Η «Κοινωνιολογία της Ιατρικής» ή «Κοινωνιολογία της Ασθένειας και της Υγείας» (Sociology of Health and Illness) ασχολείται με τη φύση της ιατρικής ως επάγγελμα και ως μορφή κοινωνικής δραστηριότητας. Η οπτική της «Κοινωνιολογίας της Υγείας» ξεφεύγει από την παθητική αναπαραγωγή της ιατρικής αντίληψης για την υγεία, την ασθένεια, τη ζωή και το θάνατο, τη σχέση με τον ασθενή και την ευρύτερη κοινωνία, αντίληψη η οποία αγνοεί το ρόλο και τη σημασία των δρώντων υποκειμένων. Επίσης, κριτικά αναλύει τη διαδικασία γέννησης, επαγγελματοποίησης και εδραίωσης της επιστημονικής ιατρικής, ως τη μονοπωλιακή μορφή παροχής υπηρεσιών υγείας στις σύγχρονες κοινωνίες. Αναφορά γίνεται αρχικά στο ρόλο των κοινωνικών επιστημών και ιδιαίτερα της Κοινωνιολογίας και της Ψυχολογίας στη μελέτη των φαινομένων της Υγείας και της ασθένειας, με άμεση αναφορά στην κοινωνική, ψυχολογική και πολιτισμική διάστασή τους. Επιπλέον, η Κοινωνιολογία της Υγείας ασχολείται με την ανάδειξη του κοινωνικού χαρακτήρα της επιστημονικής γνώσης, επιχειρώντας την αποδόμηση του επιστημονικού ιατρικού λόγου, και την επανασύστασή του ως μορφή κοινωνικής δράσης. Η κριτική διάσταση της Κοινωνιολογίας της Υγείας έγκειται στην προσπάθεια ανάδειξης του κοινωνικού χαρακτήρα και περιεχομένου των περισσότερων ιατρικών όρων (θάνατος, ασθένεια), και σχέσεων (γιατρός-ασθενής). Τέλος, αναφορά γίνεται στην ιστορική πορεία ανάπτυξης τόσο της σύγχρονης επιστημονικής δυτικής ιατρικής όσο και της διαμόρφωσης της Κοινωνιολογίας της Υγείας σε εξειδικευμένο γνωστικό αντικείμενο.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Βασικές κοινωνιολογικές αρχές για τη μελέτη των φαινομένων της υγείας και της ασθένειας
- Ιστορική παρουσίαση της Κοινωνιολογίας της Υγείας
- Ιστορική παρουσίαση της Επιστημονικής Ιατρικής
- Η κοινωνική, ψυχολογική, πολιτισμική διάσταση της Υγείας και της Ασθένειας
- Δυτική φιλοσοφική παράδοση: η διάκριση σώμα-πνεύμα
- Επιστημονική ιατρική
- Το «Μάθημα της Ανατομίας»
- Η επαγγελματοποίηση της επιστημονικής ιατρικής
- Ο κοινωνικός Χαρακτήρας της επιστημονικής ιατρικής
- Ο Θάνατος ως Κοινωνικό φαινόμενο
- Η Ιατρικοποίηση του χρόνου
- Συμπερασματικές παρατηρήσεις

6229 «Κοινωνιολογία του Σώματος» - «Sociology of the Body»Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες**Διδάσκων:** Αλεξιάς Γιώργος, Αναπληρωτής Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [12405634]: Κοινωνιολογία του σώματος, Γιώργος Αλεξιάς
- ✓ Βιβλίο [4903]: Τα όρια του σώματος, Δήμητρα Μακρυνιώτη (επιμ.)

Περιγραφή μαθήματος:

Το ανθρώπινο σώμα αποτελεί ένα γνωστικό πεδίο και ένα αντικείμενο μελέτης που παραδοσιακά έχει ταυτιστεί με τις θετικές επιστήμες οι οποίες εστιάζοντας στη βιολογική βάση του αποκτούν το μονοπωλιακό λόγο για τη λειτουργία και ύπαρξή του. Η δυτική καρτεσιανή φιλοσοφική παράδοση και η διάκριση ανάμεσα σε σώμα και πνεύμα προσδιόρισε το σώμα ως αντικείμενο ενασχόλησης των θετικών επιστημών, ιδιαίτερα της ιατρικής και της βιολογίας. Οι γρήγοροι ρυθμοί ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών οι οποίες τροποποιούν ριζικά την υπόσταση του ανθρώπινου σώματος (πλαστική, προσθετική ιατρική, μεταμοσχεύσεις οργάνων και μελών του σώματος άλλων ατόμων, εμφυτεύσεις μηχανημάτων, καθετήρων, cyborgs και ηλεκτρονικές μορφές αναπαράστασης του ανθρώπινου σώματος (avatars)), σε συνδυασμό με τις ραγδαίες αλλαγές στη δομή των σύγχρονων κοινωνιών και την αδυναμία αντιμετώπισης από την κοινωνιολογία του κλασικού ερωτήματος της σχέσης μεταξύ κοινωνικής δομής και κοινωνικού δράστη για την εξήγηση της κοινωνικής συμπεριφοράς, επιβάλλουν την ανάλυση της διάστασης του σωματοποιημένου υποκειμένου. Το ανθρώπινο σώμα αποτελεί μια βιολογικο-κοινωνική υπόσταση η οποία στο πλαίσιο μιας δυναμικής διαδικασίας δεν παραμένει στατική αλλά εξελίσσεται. Το μάθημα στοχεύει στην καταγραφή και παρουσίαση της κοινωνιολογικής οπτικής αναφορικά με την πρόσληψη και μελέτη του σώματος, εισάγοντας το φοιτητή στις βασικές έννοιες που σκιαγραφούν το γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας του Σώματος.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Η ιστορική προοπτική της ανάλυσης του σώματος
- Δυτική φιλοσοφική παράδοση: η διάκριση σώμα-πνεύμα
- Σχέση δομής και δράσης
- Το «Σώμα σε Κίνδυνο»
- E. Goffman - P. Bourdieu - N.Elias
- Το σώμα στην Κοινωνική Ανθρωπολογία
- Φιλοσοφική διάσταση της κοινωνιολογικής θεώρησης
- Κοινωνική κατασκευή του σώματος - Γενεαλογία του σώματος - Φαινομενολογία - σωματοποίηση
- Το «σωματοποιημένο» κοινωνικό υποκείμενο - Η εξορθολογικοποίηση των συναισθημάτων
- Το μεταμοντέρνο σώμα – Χρόνος και Χώρος - Το παγκοσμιοποιημένο σώμα
- Δυνητικά Σώματα, Μετα-σώματα
- Συμπερασματικές Παρατηρήσεις.

6263 «Κοινωνικές Επιστήμες, Διαδίκτυο και Κυβερνοχώρος» - “Social Sciences, Internet and Cyberspace”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Κοσκινάς, Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [13952] Διαδίκτυο και Κοινωνικές Επιστήμες: Τεχνικές, Τεχνολογικές και Συστημικές Προσεγγίσεις, Αρσένης Σπύρος Δ., Εκδόσεις Κλειδάριθμος.
- ✓ Βιβλίο [3555] Δυνατότητες και Εφαρμογές του Παγκόσμιου Ιστού, Χαριτούδη Γεωργία & Σαπαλίδης Κωνσταντίνος, Εκδόσεις Δίσιγμα.

Περιγραφή μαθήματος:

Η διαρκής εξέλιξη των τεχνικών υποδομών του διαδικτύου παρέχει τη δυνατότητα μίας (συνακόλουθα) διαρκούς εξέλιξης και διεύρυνσης των διαδικασιών σχηματισμού και μετασχηματισμού του κυβερνοχώρου, όχι, όμως, ως ενός εναλλακτικού, αλλά ως ενός αλληλο-συμπληρωματικού online και offline κοινωνικού χώρου. Αυτό οδηγεί στη δυναμική διαμόρφωση νέων τρόπων συγκρότησης των κοινωνικών σχέσεων – νέοι τρόποι επικοινωνίας, νέοι τόποι κοινωνικής συνύπαρξης, νέοι τρόποι πρόσληψης και διαμόρφωσης της ατομικής και της συλλογικής ταυτότητας. Η αναθεώρηση και η υπέρβαση της «σύγχρονης» («modern») οπτικής των διαστάσεων του χώρου και του χρόνου, που μας προσφέρεται ή/και μας υπαγορεύεται από τις (ολοένα και πιο) νέες τεχνολογίες, οδηγεί στη δημιουργία και λειτουργία (ολοένα και πιο) νέων μορφών δυνητικής κοινότητας μεταξύ των χρηστών. Παράλληλα, αναδύεται ένα αίτημα προς τις κοινωνικές επιστήμες, και ιδιαίτερα προς την Κοινωνιολογία και την Ψυχολογία, οι οποίες καλούνται να αναπτύξουν καινούργια εργαλεία, καινούργιες μεθόδους προσέγγισης, μελέτης και διερεύνησης αυτών των ψηφιακών/δυνητικών σχέσεων, αναδεικνύοντας τις δυναμικές τους διαστάσεις, όπως αυτές διαμεσολαβούνται, αλλά και εμποτίζονται, από τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

Θεματικές ενότητες:

Διαδίκτυο: τεχνικά ζητήματα, τεχνολογίες και πρωτόκολλα

- Κυβερνοχώρος: βασικές έννοιες, περιγραφή και ορισμοί
- Υπηρεσίες διαδικτυακής επικοινωνίας (e-mail, chatroom, blog)
- Υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης (myspace, facebook, twitter)
- Ιστοσελίδες: τρόποι δόμησης και λειτουργίας
- Δυνητικές κοινότητες: ορισμοί, χαρακτηριστικά, τυπολογίες
- Επικοινωνία, αλληλεπίδραση και συμπεριφορά στον κυβερνοχώρο
- Κουλτούρα του διαδικτύου και του κυβερνοχώρου
- Όψεις του κυβερνοχώρου I – Εθισμός
- Όψεις του κυβερνοχώρου II – Δυνητική Οργάνωση και Εργασία
- Όψεις του κυβερνοχώρου III – Πολιτική Επικοινωνία, Δημοκρατία
- Web – Web 2.0 – Web 3.0 – Διαδίκτυο των Πραγμάτων
- Διαδίκτυο, Κυβερνοχώρος και Κοινωνικές Επιστήμες

6302 «Μέθοδοι και Τεχνικές Έρευνας στον Κυβερνοχώρο» - “Research Methods and Techniques in Cyberspace”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου - **Θεματική:** Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Κοσκινάς, Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [13158]Μεθοδολογία Έρευνας και Διαδίκτυο, Παπάνης Ευστράτιος, Ανδρέας Σιδέρης – Ιωάννης Σιδέρης & ΣΙΑ Ο.Ε.
- ✓ Βιβλίο [41962269] Δικτυωμένη Ζωή, MungChiang, Χ. Δουληγέρης, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών Μον. ΕΠΕ.

Περιγραφή μαθήματος:

Το διαδίκτυο, ως τεχνική υποδομή, διαμορφώνει και συγκροτεί τον δυναμικό χώρο του κυβερνοχώρου, όπου λαμβάνουν χώρα πραγματικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Η τεχνολογική διαμεσολάβηση, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος διεπαφής, η ατομική συμπεριφορά και η συλλογική δράση, είναι ορισμένες από τις παραμέτρους που επηρεάζουν τα κοινωνιο-ψυχολογικά γεγονότα και φαινόμενα στον κυβερνοχώρο. Η συγκρότηση του διαδικτύου και του κυβερνοχώρου, ως ενός νέου, ποιοτικά διαφορετικού, χώρου / τόπου κοινωνικών αλληλεπιδράσεων, διαμορφώνει ερευνητικές μεθόδους και τεχνικές που μπορούν να αξιοποιηθούν σε αυτό. Η ανωνυμία, η αυτόματη καταγραφή των συζητήσεων, τα «ανεξίτηλα» ίχνη των ψηφιακών δράσεων, ο τεράστιος όγκος εμπειρικών δεδομένων που καθημερινά παράγεται, η πολύπλοκη οργάνωση των κοινωνικών δικτύων, οι δυνητικές ομάδες και κοινότητες, τα νέα συμβιωτικά μοντέλα στο διαδίκτυο και στον κυβερνοχώρο, οδηγούν στην τροποποίηση και στην προσαρμογή των διαθέσιμων ερευνητικών μεθόδων και τεχνικών, και ταυτόχρονα, υπαγορεύει την αναζήτηση και θέσπιση νέων, που θα επιτρέψουν την πιο πλήρη αποτύπωση και ερμηνεία των γεγονότων και των φαινομένων στον κυβερνοχώρο.

Θεματικές ενότητες:

- Κυβερνο-τεχνικές/μέθοδοι: εισαγωγικά στοιχεία και ζητήματα
- Εμπειρικές μέθοδοι στον κυβερνοχώρο
- Μέθοδοι και τεχνικές ποιοτικής έρευνας στον κυβερνοχώρο
- Κυβερνο-εθνογραφία
- Γεω-πληροφορική, δημόσια σφαίρα, διαχείριση πληροφορίας, τεχνικές κατηγοριοποίησης
- Εξόρυξη δεδομένων και μοντελοποίηση – Θεμελιωμένη θεωρία
- Κοινωνικές προσομοιώσεις
- Ανάλυση κοινωνικών δικτύων
- Η έρευνα στις δυνητικές κοινότητες και στα socialmedia
- Ψυχολογική έρευνα και gamification
- Κοινωνική επιρροή και δυναμική των ομάδων στον κυβερνοχώρο
- «Big»data: προσεγγίσεις, διαστάσεις και προκλήσεις
- Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας στην κυβερνομεθοδολογία

6300 «Κυβερνοπολιτική και Δυνητικές Κοινότητες» - “Cyberpolitics and Virtual Communities”Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες**Διδάσκων:** Κωνσταντίνος Κοσκινάς, Καθηγητής**Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:**

- ✓ Βιβλίο [9677] Αυτονομία και Πολιτική Ανυπακοή στον Κυβερνοχώρο, Γκρίτζαλης Δημήτρης Α., Α. Παπασωτηρίου & ΣΙΑ ΟΕ.
- ✓ Βιβλίο [50658376] Η Νέα Ψηφιακή Εποχή. Οι επιπτώσεις στα Έθνη, την Επιχειρηματικότητα και τη Ζωή μας, Schmidt Eric & Cohen Jared, Δίαιλος Α.Ε. Εκδόσεις Βιβλίων.

Περιγραφή μαθήματος:

Η αυξανόμενη και διευρυνόμενη διαμεσολάβηση των κοινωνικών σχέσεων από την τεχνολογική υποδομή του διαδικτύου, έχει ως αποτέλεσμα την συγκρότηση, στον κυβερνοχώρο, νέων μορφών κοινωνικής οργάνωσης και συμβιωτικών παραδειγμάτων ψηφιακής/δυνητικής ζωής. Αυτές οι νέες μορφές (ψηφιακής/δυνητικής) κοινωνικής συμβίωσης διαφέρουν ριζικά από τις κλασσικές / παραδοσιακές / μοντέρνες μορφές κοινωνικής οργάνωσης. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του δυνητικού (virtual) χώρου, όπως αυτός διαμεσολαβείται τεχνολογικά, επηρεάζουν τη μορφή του ανθρώπινου βιώματος και τις ποικιλίες της ανθρώπινης δράσης, ατομικής και συλλογικής. Είδη συνεργατικών τεχνολογιών, όπως π.χ. τα wikis, τα torrent, επιτρέπουν ή/και ωθούν προς την ανάδυση πρωτόγνωρων μορφών ομότιμης συνεργατικότητας, ενώ άλλες, αυθόρμητες ατομικές δράσεις, όπως π.χ. τα like στο facebook, (μπορούν να) οδηγούν στη συγκρότηση νέων οικονομιών συνέργειας. Η λεγόμενη «κρίσιμη» μάζα, τα «κρίσιμα» σημεία («tippingpoints»), το συμμετοχικό δίκτυο (Web), τα κοινωνικά δίκτυα και οι δυνητικές κοινότητες, οι νέες μορφές ψηφιακής/δυνητικής κοινωνικής αυτο-οργάνωσης στον κυβερνοχώρο, η έλευση του Διαδικτύου των Πραγμάτων (Internet of Things) είναι συνθήκες που σχηματίζουν ένα νέο τοπίο πολιτικής δράσης, η μελέτη του οποίου απαιτεί σύγχρονη και πολύπλευρη δι-επιστημονική προσέγγιση.

Θεματικές ενότητες:

- Όψεις μετάβασης από την κοινότητα στην φαντασιακή/δυνητική κοινότητα
- Ανθρώπινη ζωή online και offline: ποιοτικές διαφορές και ομοιότητες
- Κράτος και ψηφιακό κράτος
- Πολίτης και ψηφιακός πολίτης
- Πολιτική και διαδίκτυο: προεκλογικές εκστρατείες και social media
- Ανοικτά / «big» δεδομένα: από την κατανάλωση στην παραγωγή περιεχομένου
- Προσωπικά δεδομένα, ιδιωτικό απόρρητο, λογοκρισία και κρυπτογράφηση
- Πνευματικά δικαιώματα και ελεύθεση διακίνηση της πληροφορίας
- Οι νέες όψεις του ακτιβισμού: χακτιβισμός (hacktivism)
- Γεω-πολιτική και κυβερνοπολιτική: κυβερνο-εξουσία και κυβερνοπόλεμος
- Ψηφιακό χάσμα, ψηφιακός αναλφαβητισμός, ψηφιακή εγγραμματοσύνη
- Ψηφιακές ανισότητες: τάξη, φυλή και φύλο
- Οικονομίες συνεργασίας και οικονομίες συνέργειας στον κυβερνοχώρο
- Η ψηφιακή Κοινωνία των Πολιτών και οι νέες σφαίρες επιρροής

6301 «Η Κουλτούρα του Διαδικτύου: Κοινωνιο-Ψυχολογικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές» - «Cyber-cultures: psychosocial implications».

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου - **Θεματική:** Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Κοσκινάς, Καθηγητής

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- ✓ Βιβλίο [13664]: ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ: ΚΟΙΝΩΝΙΟ-ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ, (Επιμέλεια) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΣΚΙΝΑΣ, ΣΠΥΡΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ
- ✓ Βιβλίο [16840]: Ο Γαλαξίας του Διαδικτύου. Στοχασμοί για το Διαδίκτυο, τις Επιχειρήσεις και την Κοινωνία, Καστέλς Μανουέλ, Αθανάσιος Α. Καστανιώτης ΑΕΒΕΔΕ

Περιγραφή μαθήματος:

Το σύνολο των νοητικών δραστηριοτήτων του ανθρώπινου κοινωνιο-ψυχολογικού υποκειμένου είναι σταθερά και πολιτισμικά προσδιορισμένο και πλαισιοθετημένο. Κάθε κουλτούρα συγκροτεί έναν ιδιαίτερο τρόπο καθημερινής ζωής (σχήματα σκέψης και πράξης), ατομικού βιώματος και κοινωνικής δράσης / συμπεριφοράς. Στη βάση των διαφορετικών και πολυ-ποίκιλων κοινωνικών σχηματισμών και κοινωνικών μορφωμάτων στον κυβερνοχώρο, αναδύονται νέοι, ιδιαίτεροι τρόποι οργάνωσης, δυνητικής ζωής και δυνητικής κουλτούρας. Η κουλτούρα διαμορφώνει τις ανώτερες νοητικές διεργασίες και τον ανθρώπινο ψυχισμό, παρέχοντας στο άτομο εκείνους τους πολιτισμικούς «ενισχυτές» [«amplifiers»] (π.χ. γραφή και άλλα νοητικά μέσα), δηλαδή την εργαλειοθήκη με την οποία διαμορφώνεται, εν τέλει, η προσωπικότητά του. Από αυτή την άποψη, έχει ενδιαφέρον, και αποτελεί χρέος του κοινωνικού επιστήμονα, να δει, να μελετήσει και να κατανοήσει τον τρόπο διαμόρφωσης της κουλτούρας του κυβερνοχώρου, να διερευνήσει και να αποκαλύψει τις μορφές και το περιεχόμενο που παίρνει ανάλογα με το (ψηφιακό/ηλεκτρονικό) μέσο όπου αυτή συγκροτείται – κειμενικό (textual), γραφικό (graphic), δυνητικό (virtual). Τέλος, να αναδείξει και να δοκιμάσει να απαντήσει στο ερώτημα του αν και κατά πόσο το διαδίκτυο και ο κυβερνοχώρος αποτελούν την τελική (final) απόληξη του συνόλου των νοητικών συλλογικοτήτων της ανθρωπότητας.

Θεματικές ενότητες:

- Ιστορική εξέλιξη του διαδικτύου και του κυβερνοχώρου
- Η γεωγραφία του διαδικτύου: πραγματικότητα και δυνητικότητα
- Η κοινωνιο-ψυχολογία του κυβερνοχώρου
- Κουλτούρα, κυβερνο-κουλτούρα και ελευθεριακή κουλτούρα
- «Wiki»: η κουλτούρα του crowdsourcing
- Διαμεσολάβηση και ανθρώπινο βίωμα: ποιοτικές διαφοροποιήσεις
- Διαδίκτυο και πολυ-τροπικότητα
- Διαδίκτυο και τεχνολογία: ουτοπίες και δυστοπίες
- Άνθρωπος και τεχνολογία: κυβερνοσώμα και transhumanism
- Ψηφιακή οικονομία, ψηφιακή παραγωγή, ψηφιακή εργασία
- Ιδιωτικότητα, προσωπικά δεδομένα και ελευθερία
- Κοινωνικές προσομοιώσεις: simulation και simulacra («από τη σπηλιά του Πλάτωνα και πέρα από τον Baudrillard)
- Συλλογική συνείδηση, νοόσφαιρα (noosphere) και «Σημείο Ωμέγα»

ΑΘΗΝΑ 2015